ЛЯСНЫ КОДЭКС РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ 24 снежня 2015 г. № 332-3

Прыняты Палатай прадстаўнікоў 3 снежня 2015 года

Адобраны Саветам Рэспублікі 9 снежня 2015 года

3MECT

ГЛАВА 1. АСНОЎНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

Артыкул 1. Асноўныя паняцці, якія выкарыстоўваюцца ў гэтым Кодэксе, і іх азначэнні

Артыкул 2. Заканадаўства аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў

Артыкул 3. Склад ляснога фонду

Артыкул 4. Драўнінна-хмызняковая расліннасць, якая не ўваходзіць у склад ляснога фонду

Артыкул 5. Права ўласнасці на лясы і лясную прадукцыю

Артыкул 6. Аб'екты адносін у галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў

Артыкул 7. Суб'екты адносін у галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў

Артыкул 8. Асноўныя прынцыпы выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў

ГЛАВА 2. ДЗЯРЖАЎНАЕ КІРАВАННЕ Ў ГАЛІНЕ ВЫКАРЫСТАННЯ, АХОВЫ, АБАРОНЫ І ЎЗНАЎЛЕННЯ ЛЯСОЎ

Артыкул 9. Дзяржаўнае кіраванне ў галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў

Артыкул 10. Паўнамоцтвы Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь у галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў

Артыкул 11. Паўнамоцтвы Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь у галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў

Артыкул 12. Паўнамоцтвы рэспубліканскага органа дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы ў галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў

Артыкул 13. Паўнамоцтвы мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў у галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў

ГЛАВА 3. УДЗЕЛ ГРАМАДЗЯН, ГРАМАДСКІХ АБ'ЯДНАННЯЎ, ІНШЫХ НЕКАМЕРЦЫЙНЫХ АРГАНІЗАЦЫЙ, ОРГАНАЎ ТЭРЫТАРЫЯЛЬНАГА ГРАМАДСКАГА САМАКІРАВАННЯ Ў РАШЭННІ ПЫТАННЯЎ, ЗВЯЗАНЫХ З ВЫКАРЫСТАННЕМ, АХОВАЙ, АБАРОНАЙ І ЎЗНАЎЛЕННЕМ ЛЯСОЎ. ШКОЛЬНЫЯ ЛЯСНІЦТВЫ

Артыкул 14. Удзел грамадзян, грамадскіх аб'яднанняў, іншых некамерцыйных арганізацый, органаў тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання ў рашэнні пытанняў, звязаных з выкарыстаннем, аховай, абаронай і ўзнаўленнем лясоў

Артыкул 15. Школьныя лясніцтвы

ГЛАВА 4. АСНОВЫ АРГАНІЗАЦЫІ ЛЯСНОЙ ГАСПАДАРКІ

Артыкул 16. Дзяленне лясоў на катэгорыі

Артыкул 17. Аднясенне лясоў да катэгорый і перавод лясоў з адной катэгорыі ў іншую

Артыкул 18. Парадак аднясення лясоў да катэгорый і (або) пераводу лясоў з адной катэгорыі ў іншую

Артыкул 19. Рэжым лесакарыстання ў залежнасці ад катэгорыі лясоў

ГЛАВА 5. ВЯДЗЕННЕ ЛЯСНОЙ ГАСПАДАРКІ

Артыкул 20. Права вядзення лясной гаспадаркі

Артыкул 21. Правы юрыдычных асоб, якія вядуць лясную гаспадарку

Артыкул 22. Абавязкі юрыдычных асоб, якія вядуць лясную гаспадарку ГЛАВА 6. УЗНАЎЛЕННЕ ЛЯСОЎ

Артыкул 23. Насенняводства лясных раслін

Артыкул 24. Пастаянная лесанасенная база на ўчастках ляснога фонду

Артыкул 25. Селекцыйна-генетычныя аб'екты на ўчастках ляснога фонду

Артыкул 26. Вытворчасць, рэалізацыя і выкарыстанне насення лясных раслін

Артыкул 27. Вырошчванне пасадачнага матэрыялу лясных раслін

Артыкул 28. Лесааднаўленне і лесаразвядзенне

Артыкул 29. Догляд за ляснымі насаджэннямі

Артыкул 30. Увод лясных насаджэнняў у катэгорыю каштоўных лясных насаджэнняў

ГЛАВА 7. АХОВА І АБАРОНА ЛЯСОЎ

Артыкул 31. Задачы аховы і абароны лясоў

Артыкул 32. Ажыццяўленне аховы і абароны лясоў

Артыкул 33. Элементы аховы і абароны лясоў

Артыкул 34. Авіяцыйная ахова лясоў

ГЛАВА 8. ЛЕСАЎПАРАДКАВАННЕ

Артыкул 35. Лесаўпарадкаванне

Артыкул 36. Лесаўпарадкавальны праект

ГЛАВА 9. ВІДЫ ЛЕСАКАРЫСТАННЯ. ДАКУМЕНТЫ, НА ПАДСТАВЕ ЯКІХ УЗНІКАЕ ПРАВА ЛЕСАКАРЫСТАННЯ. АДДАВАННЕ ЎЧАСТКАЎ ЛЯСНОГА ФОНДУ ДЛЯ ЛЕСАКАРЫСТАННЯ. ЗНАХОДЖАННЕ ГРАМАДЗЯН НА ТЭРЫТОРЫІ ЛЯСНОГА ФОНДУ І РЭАЛІЗАЦЫЯ ІМІ ПРАВА ЛЕСАКАРЫСТАННЯ

Артыкул 37. Віды лесакарыстання і асобы, якія іх ажыццяўляюць

Артыкул 38. Дакументы, на падставе якіх узнікае права лесакарыстання

Артыкул 39. Дазвольныя дакументы

Артыкул 40. Падставы, тэрміны афармлення і выдачы дазвольных дакументаў

Артыкул 41. Адаванне ўчасткаў ляснога фонду для лесакарыстання

Артыкул 42. Парадак аддавання ўчасткаў ляснога фонду для нарыхтоўкі драўніны, нарыхтоўкі жывіцы, нарыхтоўкі другарадных лясных рэсурсаў і пабочнага лесакарыстання

Артыкул 43. Парадак аддавання ўчасткаў ляснога фонду для лесакарыстання ў навукова-даследчых і адукацыйных мэтах Артыкул 44. Знаходжанне грамадзян на тэрыторыі ляснога фонду і рэалізацыя імі права лесакарыстання

ГЛАВА 10. АРЭНДА ЎЧАСТКАЎ ЛЯСНОГА ФОНДУ

Артыкул 45. Арэнда ўчасткаў ляснога фонду

Артыкул 46. Адаванне ўчасткаў ляснога фонду ў арэнду

Артыкул 47. Арэндная плата за карыстанне ўчасткам ляснога фонду

Артыкул 48. Парадак аддавання ўчасткаў ляснога фонду ў арэнду дрэваапрацоўчай арганізацыі для нарыхтоўкі драўніны

Артыкул 49. Парадак аддавання ўчасткаў ляснога фонду ў арэнду для нарыхтоўкі жывіцы, нарыхтоўкі другарадных лясных рэсурсаў, пабочнага лесакарыстання, а таксама для лесакарыстання ў мэтах правядзення культурна-аздараўленчых, турыстычных, іншых рэкрэацыйных і (або) спартыўна-масавых, фізкультурна-аздараўленчых і спартыўных мерапрыемстваў

ГЛАВА 11. ЛЯСНЫЯ АЎКЦЫЁНЫ, БІРЖАВЫЯ ТАРГІ. КАНЦЭСІЯ ЛЯСОЎ (УЧАСТКАЎ ЛЯСНОГА ФОНДУ)

Артыкул 50. Лясныя аўкцыёны, біржавыя таргі

Артыкул 51. Канцэсія лясоў (участкаў ляснога фонду)

ГЛАВА 12. АБМЕЖАВАННЕ (ПРЫПЫНЕННЕ), СПЫНЕННЕ, ПЕРАХОД ПРАВА ЛЕСАКАРЫСТАННЯ. АБМЕЖАВАННЕ

(ПРЫПЫНЕННЕ), СПЫНЕННЕ ГАСПАДАРЧАЙ І ІНШАЙ ДЗЕЙНАСЦІ, ЯКАЯ АКАЗВАЕ ШКОДНАЕ ЎЗДЗЕЯННЕ НА ЛЯСЫ

Артыкул 52. Абмежаванне (прыпыненне) права лесакарыстання

Артыкул 53. Спыненне права лесакарыстання

Артыкул 54. Пераход права лесакарыстання

Артыкул 55. Абмежаванне (прыпыненне) або спыненне гаспадарчай і іншай дзейнасці, якая аказвае шкоднае ўздзеянне на лясы або пры ажыццяўленні якой узнікае небяспека прычынення шкоды лясам у будучыні

ГЛАВА 13. ПРАВЫ І АБАВЯЗКІ ЛЕСАКАРЫСТАЛЬНІКАЎ

Артыкул 56. Правы лесакарыстальнікаў

Артыкул 57. Абавязкі лесакарыстальнікаў

Артыкул 58. Абарона і гарантыі праў лесакарыстальнікаў

ГЛАВА 14. АСАБЛІВАСЦІ ВЯДЗЕННЯ ЛЯСНОЙ ГАСПАДАРКІ НА АСОБНЫХ УЧАСТКАХ ЛЯСНОГА ФОНДУ

Артыкул 59. Асаблівасці вядзення лясной гаспадаркі на ўчастках ляснога фонду, аддадзеных для патрэб абароны

Артыкул 60. Асаблівасці вядзення лясной гаспадаркі ў пагранічнай зоне і пагранічнай паласе

Артыкул 61. Асаблівасці вядзення лясной гаспадаркі на тэрыторыях, якія падвергліся радыеактыўнаму забруджванню ў выніку катастрофы на Чарнобыльскай АЭС

Артыкул 62. Асаблівасці вядзення лясной гаспадаркі на ўчастках ляснога фонду, размешчаных у межах генетычных рэзерватаў, плюсавых насаджэнняў, нармальных лясных насаджэнняў з наяўнасцю плюсавых дрэў

Артыкул 63. Плантацыйныя лясныя культуры

ГЛАВА 15. ВОДПУСК ДРАЎНІНЫ НА ПНІ. ПРАВЯДЗЕННЕ ВЫСЕЧАК ЛЕСУ

Артыкул 64. Агульныя патрабаванні пры водпуску драўніны на пні і правядзенні высечак лесу

Артыкул 65. Вызначэнне ўзросту высечак лесу

Артыкул 66. Разліковая лесасека

Артыкул 67. Водпуск драўніны на пні для нарыхтоўкі драўніны пры высечках галоўнага карыстання

Артыкул 68. Водпуск драўніны на пні пры правядзенні высечак прамежкавага карыстання і іншых высечак

Артыкул 69. Адвод і таксацыя лесасекі. Перадача лесасекі

лесакарыстальніку. Падрыхтоўчыя працы. Замена лесасек

Артыкул 70. Тэхналагічная карта на распрацоўку лесасекі

Артыкул 71. Тэрміны, парадак правядзення высечак лесу і вывазкі нарыхтаванай драўніны

Артыкул 72. Агляд лесасек

ГЛАВА 16. НАРЫХТОЎКА ЖЫВІЦЫ

Артыкул 73. Участкі ляснога фонду для нарыхтоўкі жывіцы

Артыкул 74. Адвод і перадача ўчасткаў ляснога фонду для нарыхтоўкі жывіны

Артыкул 75. Тэрміны і парадак нарыхтоўкі жывіцы

Артыкул 76. Агляд ўчасткаў ляснога фонду, аддадзеных для нарыхтоўкі жывіцы

ГЛАВА 17. НАРЫХТОЎКА ДРУГАРАДНЫХ ЛЯСНЫХ РЭСУРСАЎ

Артыкул 77. Агульныя патрабаванні пры нарыхтоўцы другарадных лясных рэсурсаў

Артыкул 78. Нарыхтоўка пнёў і каранёў

Артыкул 79. Нарыхтоўка бяросты і галін дрэў

Артыкул 80. Нарыхтоўка навагодніх дрэў хвойных парод

Артыкул 81. Нарыхтоўка яловай серкі Артыкул 82. Нарыхтоўка лубу і кары

ГЛАВА 18. ПАБОЧНАЕ ЛЕСАКАРЫСТАННЕ

Артыкул 83. Агульныя патрабаванні пры ажыццяўленні пабочнага лесакарыстання

Артыкул 84. Нарыхтоўка дрэўных сокаў

Артыкул 85. Збор дзікарослых ягад і грыбоў

Артыкул 86. Збор дзікарослых пладоў і арэхаў

Артыкул 87. Нарыхтоўка дзікарослых раслін і іх частак

Артыкул 88. Нарыхтоўка моху, збор лясной падсцілкі і апалых лістоў

Артыкул 89. Размяшчэнне вуллёў і пчальнікоў

Артыкул 90. Касьба

Артыкул 91. Пасьба жывёлы

Артыкул 92. Нарыхтоўка, збор лекавых і іншых раслін, вырашчаных на пладова-ягадных, арэхаплодных і іншых лясных плантацыях

Артыкул 93. Вынятка дзікарослых раслін, якія растуць на землях ляснога фонду

ГЛАВА 19. КАРЫСТАННЕ ЎЧАСТКАМІ ЛЯСНОГА ФОНДУ Ў НАВУКОВА-ДАСЛЕДЧЫХ, АДУКАЦЫЙНЫХ МЭТАХ,

ЛЕСАКАРЫСТАННЕ Ў МЭТАХ ПРАВЯДЗЕННЯ КУЛЬТУРНА-АЗДАРАЎЛЕНЧЫХ, ТУРЫСТЫЧНЫХ, ІНШЫХ РЭКРЭАЦЫЙНЫХ І (АБО) СПАРТЫЎНА-МАСАВЫХ, ФІЗКУЛЬТУРНА-АЗДАРАЎЛЕНЧЫХ І СПАРТЫЎНЫХ МЕРАПРЫЕМСТВАЎ

Артыкул 94. Карыстанне ўчасткамі ляснога фонду ў навукова-даследчых і адукацыйных мэтах

Артыкул 95. Лесакарыстанне ў мэтах правядзення культурнааздараўленчых, турыстычных, іншых рэкрэацыйных і (або) спартыўнамасавых, фізкультурна-аздараўленчых і спартыўных мерапрыемстваў ГЛАВА 20. ДЗЯРЖАЎНЫ ЛЯСНЫ КАДАСТР. МАНІТОРЫНГ ЛЯСОЎ Артыкул 96. Дзяржаўны лясны кадастр

Артыкул 97. Маніторынг лясоў

ГЛАВА 21. ДЗЯРЖАЎНАЯ ЛЯСНАЯ АХОВА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ Артыкул 98. Дзяржаўная лясная ахова Рэспублікі Беларусь

Артыкул 99. Службовыя асобы, на якіх ускладаюцца функцыі дзяржаўнай лясной аховы Рэспублікі Беларусь

Артыкул 100. Паўнамоцтвы службовых асоб, на якіх ускладаюцца функцыі дзяржаўнай лясной аховы Рэспублікі Беларусь ГЛАВА 22. ЭКАНАМІЧНЫ МЕХАНІЗМ АХОВЫ, АБАРОНЫ І ЎЗНАЎЛЕННЯ ЛЯСОЎ, РАЦЫЯНАЛЬНАГА (УСТОЙЛІВАГА) ВЫКАРЫСТАННЯ ЛЯСНЫХ РЭСУРСАЎ

Артыкул 101. Элементы эканамічнага механізма аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў, рацыянальнага (устойлівага) выкарыстання лясных рэсурсаў

Артыкул 102. Фінансаванне дзяржаўных праграм, мерапрыемстваў па вядзенні лясной гаспадаркі

Артыкул 103. Выплаты за лесакарыстанне

Артыкул 104. Пакрыццё страт лесагаспадарчай вытворчасці і ўрону Артыкул 105. Эканамічнае стымуляванне аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў, рацыянальнага (устойлівага) выкарыстання лясных рэсурсаў ГЛАВА 23. КАНТРОЛЬ У ГАЛІНЕ ВЫКАРЫСТАННЯ, АХОВЫ, АБАРОНЫ І ЎЗНАЎЛЕННЯ ЛЯСОЎ. АДКАЗНАСЦЬ ЗА ПАРУШЭННЕ ЗАКАНАДАЎСТВА АБ ВЫКАРЫСТАННІ, АХОВЕ, АБАРОНЕ І ЎЗНАЎЛЕННІ ЛЯСОЎ. ВЫРАШЭННЕ СПРЭЧАК

Артыкул 106. Кантроль у галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў

Артыкул 107. Адказнасць за парушэнне заканадаўства аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў

Артыкул 108. Пакрыццё шкоды, прычыненай лясам

Артыкул 109. Адабранне незаконна нарыхтаванай лясной прадукцыі

Артыкул 110. Вырашэнне спрэчак

ГЛАВА 24. ЗАКЛЮЧНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

Артыкул 111. Прызнанне страціўшымі сілу некаторых законаў і асобных палажэнняў законаў

Артыкул 112. Пераходныя палажэнні

Артыкул 113. Прывядзенне актаў заканадаўства ў адпаведнасць з гэтым Кодэксам

Артыкул 114. Уступленне ў сілу гэтага Кодэкса

Гэты Кодэкс устанаўлівае прававыя асновы выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў і накіраваны на рацыянальнае (устойлівае) выкарыстанне лясных рэсурсаў, захаванне і ўзмацненне асяроддзеўтваральных, водаахоўных, абаронных, санітарна-гігіенічных, рэкрэацыйных і іншых функцый лясоў.

ГЛАВА 1

АСНОЎНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

Артыкул 1. Асноўныя паняцці, якія выкарыстоўваюцца ў гэтым Кодэксе, і іх азначэнні

- 1. Вядзенне лясной гаспадаркі правядзенне лесагаспадарчых мерапрыемстваў і забеспячэнне рацыянальнага (устойлівага) выкарыстання лясных рэсурсаў.
- 2. Узрост высечак лесу узрост дрэвастояў, пры дасягненні якога могуць праводзіцца высечкі галоўнага карыстання.
- 3. Узнаўленне лясоў лесагаспадарчыя мерапрыемствы, якія ўключаюць насенняводства лясных раслін, вырошчванне пасадачнага матэрыялу лясных раслін, лесааднаўленне, лесаразвядзенне і догляд за ляснымі насаджэннямі.
- 4. Выбарачныя санітарныя высечкі высечкі, пры якіх ажыццяўляюцца выдаленне, вынятка сухастойных дрэў, дрэў, якія ўсыхаюць і (або) пашкоджаных дрэў.

- 5. Вывазка перамяшчэнне драўніны з лесасек, пнёў, каранёў, іншай лясной прадукцыі з месцаў нарыхтоўкі на прамежкавыя лесапрамысловыя склады, указаныя ў тэхналагічнай карце, або спажыўцу.
- 6. Дрэвы галоўнай пароды дрэвы, якія ў пэўных лесараслінных і эканамічных умовах найлепшым чынам адпавядаюць мэтам вядзення лясной гаспадаркі.
- 7. Дапаўненне лясных культур пасеў насення і (або) падсадка пасадачнага матэрыялу лясных раслін у лясных культурах на месцы загінуўшых лясных раслін.
- 8. Дрэвастой сукупнасць дрэў, якія з'яўляюцца асноўным кампанентам лясных насаджэнняў.
- 9. Натуральнае аднаўленне лясоў утварэнне новага пакалення лясоў натуральным шляхам.
- 10. Жывое наглебавае пакрыццё сукупнасць мхоў, лішайнікаў, грыбоў, травяністай расліннасці, хмызнякоў і паўхмызнякоў, якія растуць на пакрытых і не пакрытых лясамі землях ляснога фонду.
- 11. Абарона лясоў лесагаспадарчыя мерапрыемствы, накіраваныя на папярэджанне пашкоджання або пагаршэння стану лясоў, зніжэнне страт лясных рэсурсаў у выніку ўздзеяння шкоднікаў і хвароб лясоў, неспрыяльных фактараў навакольнага асяроддзя, гаспадарчай і іншай дзейнасці.
- 12. Катэгорыя лясоў частка лясоў, якая выдзяляецца з улікам іх экалагічнага, эканамічнага і сацыяльнага значэння, месца знаходжання і функцый, якія выконваюцца імі.
- 13. Квартальная прасека расчышчаная ад драўнінна-хмызняковай расліннасці паласа шырынёй да шасці метраў, якая пракладаецца ў лясным фондзе ў мэтах пазначэння меж лясных кварталаў.
- 14. Лес сукупнасць драўнінна-хмызняковай расліннасці, жывога наглебавага пакрыцця, дзікіх жывёл і мікраарганізмаў, якая ўтварае прыродны комплекс.
- 15. Лясная прадукцыя драўніна (дзелавая драўніна і дровы), іншыя нарыхтаваныя, сабраныя, адабраныя лясныя рэсурсы.
- 16. Лясная гаспадарка галіна эканомікі, задачамі якой з'яўляюцца забеспячэнне аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў, рацыянальнага (устойлівага) выкарыстання лясных рэсурсаў, захавання і ўзмацнення асяроддзеўтваральных, водаахоўных, абаронных, санітарна-гігіенічных,

рэкрэацыйных і іншых функцый лясоў, а таксама забеспячэнне спажыўцоў лясной прадукцыяй.

- 17. Лясны генетычны рэзерват участак ляснога фонду, тыповы па лесараслінных умовах для канкрэтнага прыродна-кліматычнага рэгіёну, выдзяляемы ў мэтах захавання генафонду канкрэтнай драўнянай пароды.
- 18. Лясны квартал сукупнасць таксацыйных выдзелаў у межах ляснога фонду, адмежаваная на мясцовасці квартальнымі прасекамі і (або) лінейнымі збудаваннямі, палямі, лугамі, воднымі і іншымі аб'ектамі.
- 19. Лясныя культуры лясныя насаджэнні, створаныя шляхам пасеву насення і (або) пасадкі пасадачнага матэрыялу лясных раслін.
- 20. Лясныя насаджэнні драўнінна-хмызняковая расліннасць пэўнага пароднага складу і жывы наглебавы покрыў, якія растуць на ўчастку ляснога фонду.
- 21. Лясныя рэсурсы драўнінна-хмызняковая і іншая расліннасць, якая расце ў межах ляснога фонду, і (або) яе часткі, асяроддзеўтваральныя, водаахоўныя, абаронныя, санітарна-гігіенічныя, рэкрэацыйныя і іншыя карысныя ўласцівасці лясоў, якія выкарыстоўваюцца або могуць быць выкарыстаны пры ажыццяўленні гаспадарчай і іншай дзейнасці і маюць спажывецкую каштоўнасць.
- 22. Лесааднаўленне стварэнне лясоў на землях, дзе лес раней рос, шляхам пасеву насення і (або) пасадкі пасадачнага матэрыялу лясных раслін (штучнае лесааднаўленне) і натуральнага аднаўлення лясоў.
- 23. Лесапаркавая гаспадарка падгаліна лясной гаспадаркі, задачамі якой з'яўляюцца захаванне і ўзмацненне асяроддзеўтваральных, водаахоўных, абаронных, санітарна-гігіенічных, рэкрэацыйных і іншых функцый лясоў.
- 24. Лесакарыстанне дзейнасць, у працэсе якой выкарыстоўваюцца лясныя рэсурсы.
- 25. Лесакарыстальнік грамадзянін, юрыдычная асоба, індывідуальны прадпрымальнік, якім у парадку, устаноўленым заканадаўствам аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў, аддадзена права лесакарыстання.
- 26. Лесаразвядзенне стварэнне лясоў на землях, дзе лес раней не рос, шляхам пасеву насення і (або) пасадкі пасадачнага матэрыялу лясных раслін.
- 27. Лесараслінныя ўмовы комплекс кліматычных, гідралагічных, глебавых і іншых фактараў, якія вызначаюць умовы росту і развіцця лясоў.

- 28. Лесасека участак ляснога фонду, аддадзены для правядзення высечак галоўнага карыстання, высечак прамежкавага карыстання, іншых высечак.
- 29. Лесаўпарадкаванне – сістэма інвентарызацыі ляснога праектавання лесагаспадарчых і іншых мерапрыемстваў, накіраваных на абарону ўзнаўленне лясоў, рацыянальнае (устойлівае) выкарыстанне лясных рэсурсаў, захаванне ўзмацненне асяроддзеўтваральных, водаахоўных, абаронных, санітарна-гігіенічных, рэкрэацыйных і іншых функцый лясоў, правядзенне адзінай навуковатэхнічнай палітыкі ў лясной гаспадарцы.
- 30. Лесагаспадарчыя знакі гранічныя, квартальныя, лесасечныя дзеляначныя слупы, геадэзічныя, інфармацыйныя і іншыя падобныя знакі, якія ўстанаўліваюцца ў межах ляснога фонду для мэт вядзення лясной гаспадаркі.
- 31. Лесагаспадарчыя мерапрыемствы комплекс мерапрыемстваў, які ўключае ахову, абарону і ўзнаўленне лясоў, высечку прамежкавага высечку і расчыстку квартальных прасек, стварэнне супрацьпажарных разрываў і іх утрыманне, суцэльныя санітарныя высечкі, прыбіранне захламленасці, высечкі дрэў, пакінутых на лесасецы ў мэтах узнаўлення лясоў (насенных дрэў), высечкі дрэў, якія з'яўляюцца прамежкавымі гаспадарамі шкоднікаў і хвароб лясоў, па перыметры лясных гадавальнікаў і лесанасенных плантацый, якія існуюць і якія праектуюцца, высечкі пастаянных лесанасенных плантацый, адслужылі свой тэрмін эксплуатацыі, правядзенне меліяратыўных мерапрыемстваў, а таксама іншых мерапрыемстваў, накіраваных на павышэнне прадуктыўнасці лясоў, паляпшэнне іх пароднага складу. 32. насаджэнні Малакаштоўныя лясныя лясныя насаджэнні нізкай прадуктыўнасці і якасці для пэўных лесараслінных умоў, крытэрыі вылучэння якіх устанаўліваюцца рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы.
- 33. Незаконная высечка высечка, вынятка, выдаленне драўніннахмызняковай расліннасці без дазвольных дакументаў; высечка не тых парод, на якія выдадзеныя лесавысякальны білет, ордэр; высечка звыш аб'ёму, указанага ў лесавысякальным білеце, ордэры (з улікам устаноўленага рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы дапушчальнага адхілення фактычна нарыхтаванага аб'ёму драўніны ад указанага ў лесавысякальным білеце, ордэры).

- 34. Нармальныя лясныя насаджэнні лясныя насаджэнні высокай і сярэдняй прадуктыўнасці і ўстойлівасці, добрай і сярэдняй якасці для пэўных лесараслінных умоў, крытэрыі вылучэння якіх устанаўліваюцца рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы.
- 35. Небяспечныя ў дачыненні аўтамабільных дарог, паветраных ліній сувязі і электраперадачы дрэвы – сухастойныя, сухавяршынныя, усыхаючыя, завіслыя дрэвы, гнілыя дрэвы (дрэвы, у якіх гніль выходзіць напаверх ствала), нахіленыя або з кронай, развітай у бок аўтамабільных дарог, паветраных ліній сувязі і электраперадачы; дрэвы на абводненых глебах, якія растуць у паласе лесу, якая прымыкае да аўтамабільных дарог, прасек паветраных ліній сувязі і электраперадачы, шырыня якой вызначаецца вышынёй дрэў, радыус падзення якіх перавышае ўстаноўленую бяспечную адлегласць да праезнай часткі аўтамабільных дарог, крайніх правадоў паветраных ліній сувязі і электраперадачы; дрэвы вышынёй, якая перавышае вышыню асноўнага ляснога масіву і адлегласць да праезнай часткі аўтамабільных дарог, крайніх правадоў паветраных ліній сувязі і электраперадачы з улікам бяспечных адлегласцей да іх пры падзенні.
- 36. Водпуск драўніны на пні афармленне і выдача лесавысякальнага білета, ордэра юрыдычнай асобай, якая вядзе лясную гаспадарку, яго структурным падраздзяленнем (лясніцтвам).
- 37. Ахова лясоў лесагаспадарчыя мерапрыемствы, накіраваныя на папярэджанне, своечасовае выяўленне і тушэнне лясных пажараў, а таксама на папярэджанне і стрыманне незаконных высечак, забруджвання лясоў сцёкавымі водамі прамысловых, камунальных і іншых аб'ектаў, хімічнымі і радыеактыўнымі рэчывамі, адходамі, прадуктамі жыццядзейнасці сельскагаспадарчых жывёл (гной, памёт, гнаявая жыжка і да т.п.), іншых дзеянняў, якія прычыняюць шкоду лясам, іншых парушэнняў патрабаванняў заканадаўства аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў, аб ахове навакольнага асяроддзя.
- 38. Плантацыйныя лясныя культуры лясныя культуры з асаблівым рэжымам вядзення лясной гаспадаркі, якія ствараюцца ў мэтах атрымання буйнамернай, балансавай, паліўнай драўніны з зададзенымі характарыстыкамі.
- 39. Пашкоджаныя лясныя насаджэнні лясныя насаджэнні, пашкоджаныя ў выніку ўздзеяння шкоднікаў і хвароб лясоў, лясных пажараў, неспрыяльных фактараў навакольнага асяроддзя, гаспадарчай і іншай

- дзейнасці, у якіх неабходна правядзенне санітарных высечак і прыбірання захламленасці ў адпаведнасці з патрабаваннямі, устаноўленымі рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы.
- 40. Прадуктыўнасць лясоў прырост лясных рэсурсаў за пэўны перыяд часу на адзінцы плошчы ўчастка ляснога фонду.
- Іншыя высечкі суцэльныя санітарныя высечкі; прыбіранне захламленасці: высечкі лесу, якія праводзяцца пры пракладцы квартальных прасек, стварэнні супрацьпажарных разрываў і іх утрыманні; высечкі дрэў, якія замінаюць праходжанню лесавознай тэхнікі пры вывазцы драўніны з лесасек па лесавознай сетцы, якая склалася; высечка пад'язных шляхоў да лесасекі; высечкі, якія праводзяцца ў мэтах правядзення падрыхтоўчых прац; высечкі плантацыйных лясных культур; высечкі дрэў, якія з'яўляюцца прамежкавымі гаспадарамі шкоднікаў і хвароб лясоў, па перыметры лясных гадавальнікаў і лесанасенных плантацый, якія праектуюцца і якія існуюць; высечкі дрэў, пакінутых на лесасецы ў мэтах узнаўлення лясоў (насенных дрэў); высечкі палос хвойных насаджэнняў, якія растуць у міжачаговай прасторы і па ўзлесках хвойных насаджэнняў, якія ўсыхаюць; высечкі дрэў на пастаянных лесанасенных плантацыях; высечкі лесу пры расчыстцы ад лясных насаджэнняў участкаў ляснога фонду для будаўніцтва дарог, інжынерных камунікацый, іншых лінейных збудаванняў, пошуку і разведкі карысных выкапнёвых і іншых рэсурсаў нетраў; высечкі стралковых ліній; высечкі дрэў для падкормкі дзікіх жывёл; высечкінебяспечных ў дачыненні аўтамабільных дарог, паветраных ліній сувязі і электраперадачы дрэў; высечкі дрэў, якія ўяўляюць небяспеку для жыцця грамадзян; высечкі адзінкавых дрэў на лясных землях, не пакрытых лясамі; высечкі адзінкавых дрэў у пагранічнай паласе і пагранічнай зоне.
- 42. Дазвольныя дакументы лесавысякальны білет, ордэр, лясны білет.
- 43. Разліковая лесасека аб'ём штогадовага водпуску драўніны на пні, які ўстанаўліваецца для высечак галоўнага карыстання.
- 44. Рэканструкцыя малакаштоўных лясных насаджэнняў лесагаспадарчыя мерапрыемствы, якія праводзяцца ў мэтах замены малакаштоўных лясных насаджэнняў насаджэннямі хвойных і (або) цвёрдаліставых драўняных парод шляхам стварэння лясных культур або правядзення высечак рэканструкцыі.
- 45. Высечкі галоўнага карыстання высечкі спелых і перастойных дрэвастояў, якія праводзяцца ў мэтах нарыхтоўкі драўніны.

- 46. Высечкі лесу спілоўванне, зразанне або высечка драўніннахмызняковай расліннасці, у выніку якіх яе ствалавая частка аддзяляецца ад каранёвай.
- 47. Высечкі абнаўлення высечкі, накіраваныя на амаладжэнне дрэвастояў шляхам адабрання з іх спелых і перастойных дрэў на ўчастках ляснога фонду, на якіх высечкі галоўнага карыстання не дапускаюцца.
- 48. Высечкі прамежкавага карыстання высечкі догляду за лясамі, выбарачныя санітарныя высечкі, высечкі рэканструкцыі, высечкі абнаўлення, высечкі фарміравання (перафарміравання) лясных насаджэнняў.
- 49. Высечкі рэканструкцыі высечкі, якія праводзяцца ў мэтах замены малакаштоўных лясных насаджэнняў, а таксама лясных насаджэнняў, якія губляюць асяроддзеўтваральныя, водаахоўныя, абаронныя, санітарнагігіенічныя, рэкрэацыйныя і іншыя функцыі.
- 50. Высечкі догляду за лясамі высечкі асвятлення, прачысткі, прарэджвання і прахадныя высечкі, якія праводзяцца ў мэтах фарміравання высокапрадуктыўных лясных насаджэнняў, прадухілення страт драўніны і якія заключаюцца ў перыядычнай вынятцы з лясных насаджэнняў драўнінна-хмызняковай расліннасці, якая замінае росту дрэў галоўнай пароды.
- 51. Высечкі фарміравання (перафарміравання) высечкі, якія праводзяцца ў мэтах стварэння рознаўзроставых, складаных і змешаных па пародным складзе дрэвастояў на ўчастках ляснога фонду, на якіх высечкі галоўнага карыстання не дапускаюцца.
- 52. Спелыя і перастойныя дрэвастоі дрэвастоі, якія дасягнулі ўзросту высечак лесу і (або) якія перавышаюць яго на два і больш класы ўзросту (узроставы інтэрвал, які прымяняецца для характарыстыкі ўзроставай структуры дрэвастояў).
- 53. Суцэльныя санітарныя высечкі высечкі, якія праводзяцца для поўнай замены лясных насаджэнняў, якія страцілі біялагічную ўстойлівасць, пашкоджаных або загінуўшых у выніку ўздзеяння шкоднікаў і хвароб лясоў, лясных пажараў, неспрыяльных фактараў навакольнага асяроддзя, гаспадарчай і іншай дзейнасці.
- 54. Таксацыйная характарыстыка комплекс вызначаемых у адпаведнасці з патрабаваннямі, устаноўленымі рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы, паказчыкаў лясных насаджэнняў, якія характарызуюць іх пародную і ўзроставую структуру, стан,

прадуктыўнасць, біялагічную ўстойлівасць, экалагічную, рэкрэацыйную і спажывецкую каштоўнасць.

- 55. Таксацыйны выдзел аднародная па таксацыйнай характарыстыцы частка ляснога фонду, якая выдзяляецца на картаграфічных матэрыялах лесаўпарадкавальнага праекта.
- 56. Таксавы кошт кошт адзінкі аб'ёму (масы) драўніны на пні, жывіцы і іншых лясных рэсурсаў або адзінкі плошчы ўчастка ляснога фонду.
- 57. Прыбіранне захламленасці ачыстка лясных насаджэнняў ад сухастойных, павальных і (або) ветравальна-бураломных дрэў і іх частак.
- 58. Догляд за ляснымі насаджэннямі выдаленне драўнінна-хмызняковай і іншай расліннасці, якая замінае росту дрэў галоўнай пароды, і дапаўненне лясных культур.
- 59. Участак ляснога фонду частка ляснога фонду, якая складаецца з аднаго і больш таксацыйных выдзелаў.
- 60. Юрыдычныя асобы, якія вядуць лясную гаспадарку, юрыдычныя асобы, указаныя ў артыкуле 20 гэтага Кодэкса, якім аддадзены ўчасткі ляснога фонду для вядзення лясной гаспадаркі.

Артыкул 2. Заканадаўства аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў

- 1. Заканадаўства аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў грунтуецца на Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь і складаецца з гэтага Кодэкса, актаў Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, а таксама іншых актаў заканадаўства, якія рэгулююць адносіны ў галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў.
- 2. Адносіны ў галіне выкарыстання і аховы зямель ляснога фонду рэгулююцца заканадаўствам аб ахове і выкарыстанні зямель.
- 3. Адносіны ў галіне абыходжання з аб'ектамі расліннага свету, якія ўваходзяць у лясны фонд, рэгулююцца заканадаўствам аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў, за выключэннем выпадкаў, прадугледжаных заканадаўствам аб ахове і выкарыстанні расліннага свету.
- 4. Адносіны ў галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў, якія ўзнікаюць у сувязі з аховай і выкарыстаннем аб'ектаў жывёльнага свету, якія жывуць у межах ляснога фонду, рэгулююцца заканадаўствам аб ахове і выкарыстанні жывёльнага свету, за выключэннем выпадку, прадугледжанага пунктам 2 артыкула 19 гэтага Кодэкса.

- 5. Адносіны ў галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў, размешчаных у межах прыродных тэрыторый, якія асабліва ахоўваюцца, і прыродных тэрыторый, якія падлягаюць спецыяльнай ахове, рэгулююцца заканадаўствам аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў, калі іншае не ўстаноўлена заканадаўствам аб ахове навакольнага асяроддзя.
- 6. Адносіны ў галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў, якія ўзнікаюць у сувязі з аховай і выкарыстаннем вод, рэгулююцца заканадаўствам аб ахове і выкарыстанні вод у частцы, не ўрэгуляванай заканадаўствам аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў.
- 7. Адносіны ў галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў, якія ўзнікаюць пры правядзенні меліяратыўных мерапрыемстваў, не ўрэгуляваныя заканадаўствам аб меліярацыі зямель, рэгулююцца заканадаўствам аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў.
- 8. Адносіны, звязаныя з насенняводствам лясных раслін, рэгулююцца заканадаўствам аб насенняводстве, калі іншае не ўстаноўлена заканадаўствам аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў.
- 9. Адносіны ў галіне абароны лясоў ад шкоднікаў і хвароб лясоў рэгулююцца заканадаўствам аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў, за выключэннем выпадкаў, прадугледжаных заканадаўствам аб абароне раслін.
- 10. Адносіны ў галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў на тэрыторыях, якія падвергліся радыеактыўнаму забруджванню ў выніку катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, рэгулююцца заканадаўствам аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў, калі іншае не ўстаноўлена заканадаўствам аб прававым рэжыме тэрыторый, якія падвергліся радыеактыўнаму забруджванню ў выніку катастрофы на Чарнобыльскай АЭС.
- 11. Пры вядзенні лясной гаспадаркі на ўчастках ляснога фонду, выдзеленых для стварэння плантацыйных лясных культур, нормы артыкулаў 19, 65 і 66 гэтага Кодэкса не прымяняюцца.
- 12. Калі міжнародным дагаворам Рэспублікі Беларусь устаноўлены іншыя правілы, чым тыя, якія прадугледжаны гэтым Кодэксам, то прымяняюцца правілы міжнароднага дагавора.

Артыкул 3. Склад ляснога фонду

1. У склад ляснога фонду ўваходзяць:

- 1.1. лясы, размешчаныя на землях ляснога фонду і землях іншых катэгорый, і пакрытыя імі землі;
- 1.2. лясныя землі, не пакрытыя лясамі, і нелясныя землі, размешчаныя ў межах зямель ляснога фонду і зямель іншых катэгорый, аддадзеных для вядзення лясной гаспадаркі.
- 2. Склад, межы зямель ляснога фонду і зямель іншых катэгорый, на якіх размешчаны лясы, парадак пераводу такіх зямель у іншыя катэгорыі і віды вызначаюцца заканадаўствам аб ахове і выкарыстанні зямель.

Артыкул 4. Драўнінна-хмызняковая расліннасць, якая не ўваходзіць у склад ляснога фонду

У склад ляснога фонду не ўваходзіць драўнінна-хмызняковая расліннасць, якая расце:

на землях сельскагаспадарчага прызначэння;

у межах населеных пунктаў (за выключэннем гарадскіх лясоў), садаводчых таварыстваў, дачных кааператываў;

на землях прамысловасці, транспарту, сувязі, энергетыкі, абароны і іншага прызначэння;

на землях аздараўленчага, рэкрэацыйнага, гісторыка-культурнага прызначэння;

на землях воднага фонду;

на землях запасу;

у межах прыдарожных палос (зон, якія кантралююцца) аўтамабільных дарог, за выключэннем драўнінна-хмызняковай расліннасці, якая расце ў межах зямель ляснога фонду і зямель прыродаахоўнага прызначэння.

Артыкул 5. Права ўласнасці на лясы і лясную прадукцыю

- 1. Лясы складаюць выключную ўласнасць дзяржавы.
- 2. Рэспубліка Беларусь ажыццяўляе валоданне, карыстанне і распараджэнне лясамі праз упаўнаважаныя на тое дзяржаўныя органы (арганізацыі) у межах іх кампетэнцыі.
- 3. Лясная прадукцыя, нарыхтаваная, сабраная, адабраная ў парадку, устаноўленым заканадаўствам аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў, з'яўляецца ўласнасцю асоб, якія яе нарыхтавалі, сабралі, адабралі, калі іншае не ўстаноўлена Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь,

гэтым Кодэксам і іншымі заканадаўчымі актамі або дакументамі, на падставе якіх узнікае права лесакарыстання.

4. Здзелкі, якія парушаюць (абмяжоўваюць) права ўласнасці Рэспублікі Беларусь на лясы, забараняюцца.

Артыкул 6. Аб'екты адносін у галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў

Аб'ектамі адносін у галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў з'яўляюцца лясны фонд, асобныя ўчасткі ляснога фонду, права вядзення лясной гаспадаркі, права лесакарыстання, лясныя рэсурсы і лясная прадукцыя.

Артыкул 7. Суб'екты адносін у галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў

Суб'ектамі адносін у галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў з'яўляюцца Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь, дзяржаўныя органы, якія ажыццяўляюць дзяржаўнае кіраванне ў галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў, дзяржаўныя органы (арганізацыі), якія ажыццяўляюць кантроль у галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў, іншыя юрыдычныя асобы Рэспублікі Беларусь, замежныя юрыдычныя асобы і іх прадстаўніцтвы, індывідуальныя прадпрымальнікі, а таксама грамадзяне Рэспублікі Беларусь, замежныя грамадзяне і асобы без грамадзянства (далей – грамадзяне).

Артыкул 8. Асноўныя прынцыпы выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў

Выкарыстанне, ахова, абарона і ўзнаўленне лясоў ажыццяўляюцца з прытрымліваннем наступных асноўных прынцыпаў:

рацыянальнага (устойлівага) выкарыстання лясных рэсурсаў;

захавання і ўзмацнення асяроддзеўтваральных, водаахоўных, абаронных, санітарна-гігіенічных, аздараўленчых, рэкрэацыйных і іншых функцый лясоў;

захавання біялагічнай разнастайнасці, натуральных экалагічных сістэм, тыповых і рэдкіх прыродных ландшафтаў і біятопаў; прыярытэту ўзнаўлення лясоў над лесакарыстаннем;

платнасці лесакарыстання, за выключэннем выпадкаў, прадугледжаных гэтым Кодэксам і іншымі заканадаўчымі актамі;

свабоднага доступу грамадзян на тэрыторыю ляснога фонду для ажыццяўлення права агульнага прыродакарыстання, за выключэннем выпадкаў, прадугледжаных гэтым Кодэксам і іншымі заканадаўчымі актамі.

ГЛАВА 2

ДЗЯРЖАЎНАЕ КІРАВАННЕ Ў ГАЛІНЕ ВЫКАРЫСТАННЯ, АХОВЫ, АБАРОНЫ І ЎЗНАЎЛЕННЯ ЛЯСОЎ

Артыкул 9. Дзяржаўнае кіраванне ў галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў

Дзяржаўнае кіраванне ў галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў ажыццяўляюць Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь, рэспубліканскі орган дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы, мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы, іншыя дзяржаўныя органы ў межах іх паўнамоцтваў у адпаведнасці з заканадаўствам.

Артыкул 10. Паўнамоцтвы Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь у галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў

- 1. Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь у галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў:
- 1.1. устанаўлівае адзіную дзяржаўную палітыку;
- 1.2. зацвярджае дзяржаўныя праграмы;
- 1.3. дае права вядзення лясной гаспадаркі з аддаваннем участкаў ляснога фонду для гэтых мэт;
- 1.4. зацвярджае Правілы рэалізацыі драўніны на ўнутраным рынку Рэспублікі Беларусь;
- 1.5. зацвярджае Палажэнне аб дзяржаўнай лясной ахове Рэспублікі Беларусь;
- 1.6. устанаўлівае пералік службовых асоб, на якіх ускладаюцца функцыі дзяржаўнай лясной аховы Рэспублікі Беларусь;

- 1.7. устанаўлівае форменнае адзенне службовых асоб, на якіх ускладаюцца функцыі дзяржаўнай лясной аховы Рэспублікі Беларусь, зацвярджае яе апісанне і нормы выдачы, знакі адрознення службовых асоб, на якіх ускладаюцца функцыі дзяржаўнай лясной аховы Рэспублікі Беларусь, і іх апісанне;
- 1.8. устанаўлівае афіцыйныя геральдычныя сімвалы рэспубліканскага органа дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы і зацвярджае палажэнні аб іх;
- 1.9. устанаўлівае таксы для вызначэння памеру пакрыцця шкоды, прычыненай лясам.
- 2. Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь ажыццяўляе іншыя паўнамоцтвы ў галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў у адпаведнасці з Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь, гэтым Кодэксам і іншымі заканадаўчымі актамі.

Артыкул 11. Паўнамоцтвы Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь у галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў

- 1. Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь у галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў:
- 1.1. забяспечвае правядзенне адзінай дзяржаўнай палітыкі;
- 1.2. забяспечвае распрацоўку і рэалізацыю дзяржаўных праграм;
- 1.3. прымае рашэнні аб аддаванні ўчасткаў ляснога фонду для вядзення лясной гаспадаркі і аб змяненні меж участкаў ляснога фонду, аддадзеных для вядзення лясной гаспадаркі юрыдычным асобам, якія вядуць лясную гаспадарку, калі іншае не ўстаноўлена Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь;
- 1.4. устанаўлівае тыпавыя формы дагавора арэнды ўчастка ляснога фонду і карты-схемы, якая дадаецца да яго, участка ляснога фонду, які аддаецца ў арэнду;
- 1.5. устанаўлівае таксавы кошт;
- 1.6. вызначае арганізацыі, упаўнаважаныя праводзіць лесаўпарадкаванне;
- 1.7. устанаўлівае парадак правядзення лесаўпарадкавання, распрацоўкі і зацвярджэння лесаўпарадкавальнага праекта, унясення ў яго змяненняў і (або) дапаўненняў;
- 1.8. устанаўлівае парадак вядзення дзяржаўнага ляснога кадастру, правядзення маніторынгу лясоў і выкарыстання іх дадзеных;
- 1.9. устанаўлівае парадак правядзення лясных аўкцыёнаў;

- 1.10. устанаўлівае ўзрост высечак лесу;
- 1.11. устанаўлівае формы дазвольных дакументаў, парадак іх уліку, захоўвання, запаўнення, выдачы і анулявання, калі іншае не ўстаноўлена заканадаўчымі актамі.
- 2. Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь ажыццяўляе іншыя паўнамоцтвы ў галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў у адпаведнасці з Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь, гэтым Кодэксам, іншымі законамі і актамі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 12. Паўнамоцтвы рэспубліканскага органа дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы ў галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў

- 1. Рэспубліканскі орган дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы ў галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў:
- 1.1. праводзіць адзіную дзяржаўную палітыку;
- 1.2. распрацоўвае і рэалізуе дзяржаўныя праграмы;
- 1.3. праводзіць адзіную навукова-тэхнічную палітыку;
- 1.4. прымае рашэнні аб змяненні меж участкаў ляснога фонду, якія знаходзяцца ў падпарадкаванні структурных падраздзяленняў (лясніцтваў) падначаленых яму юрыдычных асоб, якія вядуць лясную гаспадарку;
- 1.5. прымае рашэнні аб аддаванні ўчасткаў ляснога фонду для лесакарыстання ў выпадках, прадугледжаных гэтым Кодэксам;
- 1.6. устанаўлівае парадак вызначэння разліковай лесасекі;
- 1.7. зацвярджае разліковую лесасеку па ўзгадненні з рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па прыродных рэсурсах і ахове навакольнага асяроддзя;
- 1.8. устанаўлівае формы тэхналагічных карт на распрацоўку лесасекі, нарыхтоўку пнёў і каранёў;
- 1.9. вызначае прыкладныя ўмовы грамадзянска-прававога дагавора на аказанне паслуг па правядзенні лесагаспадарчых мерапрыемстваў і лесакарыстанні, грамадзянска-прававога дагавора на аказанне паслуг па высечцы небяспечных у дачыненні аўтамабільных дарог, паветраных ліній сувязі і электраперадачы дрэў;
- 1.10. устанаўлівае па ўзгадненні з рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання ў галіне транспарту і камунікацый, рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па прыродных рэсурсах і ахове навакольнага

асяроддзя, абласнымі выканаўчымі камітэтамі парадак правядзення прац па ўтрыманні лясоў, размешчаных у межах палос шырынёй 100 метраў у абодва бакі ад восі рэспубліканскай аўтамабільнай дарогі;

- 1.11. зацвярджае па ўзгадненні з рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па адукацыі і рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання, які праводзіць дзяржаўную палітыку ў галіне працы, Палажэнне аб школьных лясніцтвах;
- 1.12. устанаўлівае парадак стварэння плантацыйных лясных культур, патрабаванні па вырошчванні плантацыйных лясных культур і іх высечцы;
- 1.13. зацвярджае па ўзгадненні з рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па надзвычайных сітуацыях, рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па ахове здароўя, рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па прыродных рэсурсах і ахове навакольнага асяроддзя правілы вядзення лясной гаспадаркі на тэрыторыях, якія падвергліся радыеактыўнаму забруджванню ў выніку катастрофы на Чарнобыльскай АЭС;
- 1.14. зацвярджае Правілы адводу і таксацыі лесасек у лясах Рэспублікі Беларусь, устанаўлівае парадак агляду лесасек і ўчасткаў ляснога фонду, аддадзеных для нарыхтоўкі жывіцы;
- 1.15. зацвярджае па ўзгадненні з рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па прыродных рэсурсах і ахове навакольнага асяроддзя Правілы высечак лесу ў Рэспубліцы Беларусь, санітарныя правілы ў лясах Рэспублікі Беларусь;
- 1.16. зацвярджае па ўзгадненні з рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па надзвычайных сітуацыях Правілы пажарнай бяспекі ў лясах Рэспублікі Беларусь;
- 1.17. прымае, зацвярджае, уводзіць у дзеянне іншыя нарматыўныя прававыя акты, у тым ліку тэхнічныя нарматыўныя прававыя акты;
- 1.18. устанаўлівае формы ўліковай дакументацыі дзяржаўнага ляснога кадастру, зацвярджае Палажэнне аб інфармацыйнай сістэме дзяржаўнага ляснога кадастру;
- 1.19. вядзе дзяржаўны лясны кадастр;
- 1.20. праводзіць маніторынг лясоў;
- 1.21. ажыццяўляе кантроль у галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў;
- 1.22. прымае рашэнні аб абмежаванні (прыпыненні) або аб спыненні права лесакарыстання;

- 1.23. прад'яўляе прэтэнзіі асобам, гаспадарчая і іншая дзейнасць якіх аказвае шкоднае ўздзеянне на лясы, а таксама іскі ў суд аб пакрыцці шкоды, прычыненай лясам.
- 2. Рэспубліканскі орган дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы ажыццяўляе іншыя паўнамоцтвы ў галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў у адпаведнасці з гэтым Кодэксам і іншымі актамі заканадаўства.

Артыкул 13. Паўнамоцтвы мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў у галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў

- 1. Мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы ў галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў:
- 1.1. арганізуюць распрацоўку і рэалізацыю рэгіянальных праграм і мерапрыемстваў;
- 1.2. прымаюць па ўзгадненні з рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы рашэнні аб аддаванні юрыдычным асобам у арэнду ўчасткаў ляснога фонду для лесакарыстання;
- 1.3. праводзяць сумесна з юрыдычнымі асобамі, якія вядуць лясную гаспадарку, лясныя аўкцыёны;
- 1.4. арганізуюць працы па добраўпарадкаванні, ахове і абароне рэкрэацыйна-аздараўленчых лясоў;
- 1.5. зацвярджаюць па прадстаўленні юрыдычных асоб, якія вядуць лясную гаспадарку, узгодненыя з зацікаўленымі асобамі планы прыцягнення сіл і сродкаў, якія выкарыстоўваюцца для тушэння лясных пажараў, на адпаведнай тэрыторыі;
- 1.6. арганізуюць прыцягненне ва ўстаноўленым парадку сіл і сродкаў, якія выкарыстоўваюцца для тушэння лясных пажараў, забяспечваюць гатоўнасць да неадкладнага іх выезду да ачагоў узгарання пры надзвычайных сітуацыях;
- 1.7. каардынуюць правядзенне прац па тушэнні лясных пажараў;
- 1.8. прымаюць па прадстаўленні юрыдычных асоб, якія вядуць лясную гаспадарку, рашэнні аб правядзенні авіяцыйнай абароны лясоў на адпаведнай тэрыторыі, забяспечваюць інфармаванне насельніцтва аб правядзенні такіх работ;

- 1.9. прымаюць у выпадках пагрозы ўзнікнення пажараў у лясным фондзе з прычыны неспрыяльных пагодных умоў, узнікнення і ліквідацыі надзвычайных сітуацый на тэрыторыі ляснога фонду рашэнні аб абмежаванні знаходжання або аб увядзенні забароны на знаходжанне грамадзян на тэрыторыі ляснога фонду, уезд на тэрыторыю ляснога фонду транспартных сродкаў, правядзенне на тэрыторыі ляснога фонду работ, інфармуюць насельніцтва аб прынятых рашэннях.
- 2. Мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы ажыццяўляюць іншыя паўнамоцтвы ў галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў у адпаведнасці з гэтым Кодэксам і іншымі актамі заканадаўства.

ГЛАВА 3

УДЗЕЛ ГРАМАДЗЯН, ГРАМАДСКІХ АБ'ЯДНАННЯЎ, ІНШЫХ НЕКАМЕРЦЫЙНЫХ АРГАНІЗАЦЫЙ, ОРГАНАЎ ТЭРЫТАРЫЯЛЬНАГА ГРАМАДСКАГА САМАКІРАВАННЯ Ў РАШЭННІ ПЫТАННЯЎ, ЗВЯЗАНЫХ З ВЫКАРЫСТАННЕМ, АХОВАЙ, АБАРОНАЙ І ЎЗНАЎЛЕННЕМ ЛЯСОЎ. ШКОЛЬНЫЯ ЛЯСНІЦТВЫ

Артыкул 14. Удзел грамадзян, грамадскіх аб'яднанняў, іншых некамерцыйных арганізацый, органаў тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання ў рашэнні пытанняў, звязаных з выкарыстаннем, аховай, абаронай і ўзнаўленнем лясоў

- 1. Грамадзяне маюць права ўдзельнічаць у рашэнні пытанняў, звязаных з выкарыстаннем, аховай, абаронай і ўзнаўленнем лясоў, праз мясцовыя рэферэндумы, сходы і іншыя формы прамога ўдзелу ў дзяржаўных і грамадскіх справах у адпаведнасці з заканадаўствам.
- 2. Грамадскія аб'яднанні, іншыя некамерцыйныя арганізацыі, органы тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання праводзяць работу па выхаванні ў грамадзян беражлівых адносін да лясоў, захаванню біялагічнай разнастайнасці, натуральных экалагічных сістэм, тыповых і рэдкіх прыродных ландшафтаў і біятопаў, лесагаспадарчых знакаў.
- 3. Дзяржаўныя органы (арганізацыі) даюць грамадзянам, грамадскім аб'яднанням, іншым некамерцыйным арганізацыям, органам тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання ў адпаведнасці з

заканадаўствам аб ахове навакольнага асяроддзя экалагічную інфармацыю ў галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў.

4. Грамадзяне, грамадскія аб'яднанні, іншыя некамерцыйныя арганізацыі, органы тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання аказваюць садзейнічанне дзяржаўным органам, юрыдычным асобам, якія вядуць лясную гаспадарку, у правядзенні лесагаспадарчых і іншых мерапрыемстваў у галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў, стварэнні гняздоўяў для птушак, удзельнічаюць у правядзенні прац па прывядзенні лясоў у належны санітарны стан, а таксама ў папярэджанні, выяўленні і тушэнні лясных пажараў.

Артыкул 15. Школьныя лясніцтвы

- 1. Школьныя лясніцтвы ствараюцца пры рэалізацыі адукацыйнай праграмы дадатковай адукацыі дзяцей і моладзі ў мэтах выхавання ў навучэнцаў беражлівых адносін да прыроды, пашырэння і паглыблення ведаў у галіне прыродазнаўчых навук.
- 2. Школьныя лясніцтвы аказваюць садзейнічанне юрыдычным асобам, якія вядуць лясную гаспадарку, у правядзенні лесагаспадарчых мерапрыемстваў па ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў.
- 3. Школьныя лясніцтвы ажыццяўляюць сваю дзейнасць у парадку, які ўстанаўліваецца рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы па ўзгадненні з рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па адукацыі і рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання, які праводзіць дзяржаўную палітыку ў галіне працы.

ГЛАВА 4

АСНОВЫ АРГАНІЗАЦЫІ ЛЯСНОЙ ГАСПАДАРКІ

Артыкул 16. Дзяленне лясоў на катэгорыі

- 1. У адпаведнасці з экалагічным, эканамічным і сацыяльным значэннем лясоў, іх месцам знаходжання і функцыямі, якія выконваюцца імі, лясы дзеляцца на наступныя катэгорыі:
- 1.1. прыродаахоўныя лясы;
- 1.2. рэкрэацыйна-аздараўленчыя лясы;
- 1.3. абаронныя лясы;
- 1.4. эксплуатацыйныя лясы.

- 2. У склад прыродаахоўных лясоў уваходзяць:
- 2.1. лясы, размешчаныя ў межах прыродных тэрыторый, якія асабліва ахоўваюцца;
- 2.2. лясы, размешчаныя ў межах месцаў пражывання дзікіх жывёл і (або) вырастання дзікарослых раслін, якія адносяцца да відаў, уключаных у Чырвоную кнігу Рэспублікі Беларусь, якія перадаваліся пад ахову карыстальнікам зямельных участкаў і (або) водных аб'ектаў у парадку, устаноўленым Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь;
- 2.3. лясы, размешчаныя ў межах тыповых і рэдкіх прыродных ландшафтаў і біятопаў, якія перадаваліся пад ахову карыстальнікам зямельных участкаў і (або) водных аб'ектаў у парадку, устаноўленым Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.
- 3. У склад рэкрэацыйна-аздараўленчых лясоў уваходзяць:
- 3.1. лясы, размешчаныя ў межах гарадоў (гарадскія лясы);
- 3.2. лясы, размешчаныя ў межах палос шырынёй пяць кіламетраў, два кіламетры, 500 метраў, 100 метраў ад меж адпаведна г. Мінска, абласных цэнтраў, гарадоў абласнога падпарадкавання, іншых населеных пунктаў, а таксама садаводчых таварыстваў і дачных кааператываў, калі іншае не прадугледжана горадабудаўнічымі праектамі, зацвярджаемымі Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь;
- 3.3. лясы, размешчаныя ў межах палос шырынёй 200 метраў ад меж зямельных участкаў, на якіх размешчаны санаторыі, дамы адпачынку, пансіянаты, аздараўленчыя лагеры, турыстычныя базы і іншыя лячэбныя, санаторна-курортныя, аздараўленчыя аб'екты.
- 4. У склад абаронных лясоў уваходзяць:
- 4.1. лясы, размешчаныя ў межах водаахоўных зон;
- 4.2. лясы, размешчаныя ў межах першага і другога паясоў зон санітарнай аховы крыніц і сістэм пітнога водазабеспячэння;
- 4.3. лясы, размешчаныя ў межах палос шырынёй 100 метраў у абодва бакі ад крайняга чыгуначнага пуці агульнага карыстання, ад восі рэспубліканскай аўтамабільнай дарогі.
- 5. У склад эксплуатацыйных лясоў уваходзяць лясы, якія не ўвайшлі ў склад прыродаахоўных, рэкрэацыйна-аздараўленчых і абаронных лясоў.

Артыкул 17. Аднясенне лясоў да катэгорый і перавод лясоў з адной катэгорыі ў іншую

- 1. Аднясенне лясоў да катэгорый і перавод лясоў з адной катэгорыі ў іншую ажыццяўляюцца ў парадку, устаноўленым артыкулам 18 гэтага Колэкса.
- 2. Пры аднясенні лясоў да катэгорый і (або) пераводзе лясоў з адной катэгорыі ў іншую вызначаюцца межы лясоў па кожнай катэгорыі, якія ўказваюцца ў лесаўпарадкавальным праекце, у тым ліку ў картаграфічных матэрыялах.

Межы лясоў па кожнай катэгорыі сумяшчаюцца, як правіла, натуральнымі контурамі, квартальнымі прасекамі, берагавымі лініямі водных аб'ектаў, лініямі сувязі і электраперадачы, межамі таксацыйных пазначанымі выдзелаў або іншымі дакладна на мясцовасці размежавальнымі лініямі, зафіксаванымі ў картаграфічных матэрыялах лесаўпарадкавальных праектаў і дзяржаўным лясным кадастры. Пры сумяшчэнні меж не дапускаецца іх адхіленне больш чым на 10 працэнтаў ад плошчы лясоў, якая выдзяляецца, заяўленай катэгорыі.

- 3. Аднясенне лясоў да катэгорый і (або) перавод лясоў з адной катэгорыі ў іншую ажыццяўляюцца пры:
- 3.1. абвяшчэнні, пераўтварэнні, спыненні функцыянавання прыродных тэрыторый, якія асабліва ахоўваюцца;
- 3.2. перадачы месцаў пражывання дзікіх жывёл і (або) месцаў вырастання дзікарослых раслін, якія адносяцца да відаў, уключаных у Чырвоную кнігу Рэспублікі Беларусь, тыповых і (або) рэдкіх прыродных ландшафтаў і біятопаў пад ахову карыстальнікам зямельных участкаў і (або) водных аб'ектаў;
- 3.3. зацвярджэнні горадабудаўнічых праектаў Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь;
- 3.4. утварэнні, ліквідаванні населеных пунктаў, змяненні іх меж;
- 3.5. адабранні і аддаванні зямельных участкаў для калектыўнага садаводства і дачнага будаўніцтва;
- 3.6. адабранні і аддаванні зямельных участкаў для будаўніцтва санаторыяў, дамоў адпачынку, пансіянатаў, аздараўленчых лагераў, турыстычных баз і іншых лячэбных, санаторна-курортных, аздараўленчых аб'ектаў, змяненні меж зямельных участкаў, на якіх яны размешчаны;
- 3.7. устанаўленні, змяненні меж водаахоўных зон;
- 3.8. устанаўленні, змяненні меж зон санітарнай аховы крыніц і сістэм пітнога водазабеспячэння, спыненні выкарыстання воднага аб'екта (яго частак) у якасці крыніцы пітнога водазабеспячэння;

- 3.9. адабранні і аддаванні зямельных участкаў для будаўніцтва, рэканструкцыі чыгуначных пуцей агульнага карыстання, рэспубліканскіх аўтамабільных дарог;
- 3.10. пераводзе зямель ляснога фонду і зямель іншых катэгорый, пакрытых лясамі, у землі іншых катэгорый або пераводзе зямель іншых катэгорый у землі ляснога фонду.

Артыкул 18. Парадак аднясення лясоў да катэгорый і (або) пераводу лясоў з адной катэгорыі ў іншую

- 1. Аднясенне лясоў да катэгорый і (або) перавод лясоў з адной катэгорыі ў іншую ажыццяўляюцца рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы на падставе заканадаўчых актаў або прынятых у адпаведнасці з імі рашэнняў дзяржаўных органаў (службовай асобы) у выпадках, указаных у пункце 3 артыкула 17 гэтага Кодэкса, шляхам унясення адпаведнай інфармацыі ў дзяржаўны лясны кадастр і забеспячэнні ўнясення адпаведных змяненняў і (або) дапаўненняў у лесаўпарадкавальныя праекты.
- 2. Дзяржаўныя органы (службовая асоба), якія прымаюць рашэнні, указаныя ў пункце 1 гэтага артыкула, на працягу трох працоўных дзён з дня іх прыняцця накіроўваюць копіі гэтых рашэнняў у рэспубліканскі орган дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы.

Артыкул 19. Рэжым лесакарыстання ў залежнасці ад катэгорыі лясоў

- 1. У лясах, размешчаных у межах прыродных тэрыторый, якія асабліва ахоўваюцца, дзейнічаюць абмежаванні і забароны на ажыццяўленне лесакарыстання, устаноўленыя палажэннямі аб гэтых тэрыторыях або іх ахоўнымі дакументамі.
- 2. У лясах, размешчаных у межах месцаў пражывання дзікіх жывёл і (або) вырастання дзікарослых раслін, якія адносяцца да відаў, уключаных у Чырвоную кнігу Рэспублікі Беларусь, якія перадаваліся пад ахову карыстальнікам зямельных участкаў і (або) водных аб'ектаў у парадку, устаноўленым Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь, забараняецца нарыхтоўка драўніны ў парадку правядзення суцэльных і палоснапаступовых высечак галоўнага карыстання, а таксама дзейнічаюць

абмежаванні і забароны на ажыццяўленне лесакарыстання, устаноўленыя ў іх ахоўных абавязацельствах.

- 3. У лясах, размешчаных у межах тыповых і рэдкіх прыродных ландшафтаў і біятопаў, якія перадаваліся пад ахову карыстальнікам зямельных участкаў і (або) водных аб'ектаў у парадку, устаноўленым Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь, забараняецца нарыхтоўка драўніны ў парадку правядзення суцэльных і палосна-паступовых высечак галоўнага карыстання, а таксама дзейнічаюць абмежаванні і забароны на ажыццяўленне лесакарыстання, устаноўленыя ў іх ахоўных абавязацельствах.
- 4. У рэкрэацыйна-аздараўленчых лясах забараняюцца:
- 4.1. нарыхтоўка драўніны ў парадку правядзення высечак галоўнага карыстання;
- 4.2. нарыхтоўка жывіцы;
- 4.3. нарыхтоўка другарадных лясных рэсурсаў;
- 4.4. нарыхтоўка дрэўных сокаў;
- 4.5. пасьба жывёлы.
- 5. У гарадскіх лясах апрача забарон, прадугледжаных пунктам 4 гэтага артыкула, забараняюцца нарыхтоўка моху, збор лясной падсцілкі, размяшчэнне вуллёў і пчальнікоў.
- 6. У лясах, размешчаных у межах водаахоўных зон, забараняюцца нарыхтоўка драўніны ў парадку правядзення суцэльных высечак галоўнага карыстання, нарыхтоўка пнёў і каранёў, а таксама дзейнічаюць абмежаванні і забароны на ажыццяўленне лесакарыстання, устаноўленыя ў адпаведнасці з заканадаўствам аб ахове і выкарыстанні вод.
- 7. У лясах, размешчаных у межах першага і другога паясоў зон санітарнай аховы крыніц і сістэм пітнога водазабеспячэння, забараняюцца:
- 7.1. нарыхтоўка драўніны ў парадку правядзення высечак галоўнага карыстання;
- 7.2. правядзенне высечак абнаўлення, фарміравання (перафарміравання) і рэканструкцыі;
- 7.3. нарыхтоўка жывіцы;
- 7.4. нарыхтоўка другарадных лясных рэсурсаў;
- 7.5. пабочнае лесакарыстанне, за выключэннем збору дзікарослых ягад, грыбоў, пладоў, арэхаў і касьбы.

- 8. У лясах, размешчаных у межах палос шырынёй 100 метраў у абодва бакі ад крайняга чыгуначнага пуці агульнага карыстання, ад восі рэспубліканскай аўтамабільнай дарогі, забараняюцца:
- 8.1. нарыхтоўка драўніны ў парадку правядзення высечак галоўнага карыстання;
- 8.2. нарыхтоўка жывіцы;
- 8.3. нарыхтоўка другарадных лясных рэсурсаў;
- 8.4. пабочнае лесакарыстанне, за выключэннем збору дзікарослых ягад, грыбоў, пладоў, арэхаў і касьбы.
- 9. У выпадку, калі лясы адначасова адносяцца да розных катэгорый лясоў (прыродаахоўныя, рэкрэацыйна-аздараўленчыя, абаронныя лясы), рэжым лесакарыстання ў іх устанаўліваецца з улікам абмежаванняў і забарон, устаноўленых па кожнай з такіх катэгорый лясоў.
- 10. У эксплуатацыйных лясах ажыццяўляюцца ўсе віды лесакарыстання ў адпаведнасці з гэтым Кодэксам, іншымі актамі заканадаўства аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў, калі іншае не ўстаноўлена заканадаўчымі актамі.
- 11. Інфармацыя аб месцы знаходжання прыродаахоўных, рэкрэацыйнааздараўленчых і абаронных лясоў, рэжыме іх аховы і выкарыстання даводзіцца юрыдычнымі асобамі, якія вядуць лясную гаспадарку, да ўсеагульнага ведама шляхам яе размяшчэння на сваіх афіцыйных сайтах у глабальнай камп'ютарнай камп'ютарнай сетцы Інтэрнэт, у сродках масавай інфармацыі, устаноўкі інфармацыйных знакаў, якія змяшчаюць такую інфармацыю, або іншым агульнадаступным спосабам.

ГЛАВА 5

ВЯДЗЕННЕ ЛЯСНОЙ ГАСПАДАРКІ

Артыкул 20. Права вядзення лясной гаспадаркі

- 1. Права вядзення лясной гаспадаркі з аддаваннем участкаў ляснога фонду для гэтых мэт маюць наступныя юрыдычныя асобы, якія вядуць лясную гаспадарку:
- 1.1. дзяржаўныя лесагаспадарчыя ўстановы, падпарадкаваныя рэспубліканскаму органу дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы;
- 1.2. дзяржаўныя лесагаспадарчыя ўстановы, падпарадкаваныя рэспубліканскаму органу дзяржаўнага кіравання, які праводзіць дзяржаўную палітыку ў галіне абароны;

- 1.3. эксперыментальныя лясныя базы, падпарадкаваныя Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі;
- 1.4. навучальна-доследныя лясгасы, падпарадкаваныя рэспубліканскаму органу дзяржаўнага кіравання па адукацыі;
- 1.5. дзяржаўныя прыродаахоўныя ўстановы, якія ажыццяўляюць кіраванне запаведнікамі і нацыянальнымі паркамі, і лесагаспадарчыя арганізацыі, падпарадкаваныя Кіраўніцтву справамі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь;
- 1.6. дзяржаўная прыродаахоўная навукова-даследчая ўстанова «Палескі дзяржаўны радыяцыйна-экалагічны запаведнік», падпарадкаваная рэспубліканскаму органу дзяржаўнага кіравання па надзвычайных сітуацыях;
- 1.7. арганізацыі, падпарадкаваныя гарадскім (гарадоў абласнога падпарадкавання і г. Мінска) выканаўчым і распарадчым органам, у кампетэнцыю якіх уваходзіць вядзенне лесапаркавай гаспадаркі.
- 2. Права вядзення лясной гаспадаркі з аддаваннем участкаў ляснога фонду для гэтых мэт можа аддавацца іншым арганізацыям, не ўказаным у пункце 1 гэтага артыкула, па рашэнні Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь і на ўмовах, прадугледжаных такім рашэннем.
- 3. Рашэнні аб аддаванні ўчасткаў ляснога фонду для вядзення лясной гаспадаркі і аб змяненні меж участкаў ляснога фонду, аддадзеных для вядзення лясной гаспадаркі юрыдычным асобам, якія вядуць лясную гаспадарку, прымае Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь, калі іншае не ўстаноўлена Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 21. Правы юрыдычных асоб, якія вядуць лясную гаспадарку

- 1. Юрыдычныя асобы, якія вядуць лясную гаспадарку, маюць права:
- 1.1. аддаваць участкі ляснога фонду для лесакарыстання з выдачай дазвольных дакументаў;
- 1.2. прымаць у выпадках і парадку, прадугледжаных заканадаўствам аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў, аб ахове навакольнага асяроддзя, рашэнні аб абмежаванні (прыпыненні) або аб спыненні права лесакарыстання;
- 1.3. прымаць у выпадках і парадку, прадугледжаных заканадаўствам аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў, аб ахове навакольнага асяроддзя, аб кантрольнай (нагляднай) дзейнасці, рашэнні аб прыпыненні гаспадарчай і іншай дзейнасці, якая аказвае шкоднае ўздзеянне на лясы

або пры ажыццяўленні якой узнікае небяспека прычынення шкоды лясам у будучыні;

- 1.4. прад'яўляць прэтэнзіі грамадзянам, юрыдычным асобам, індывідуальным прадпрымальнікам, гаспадарчая і іншая дзейнасць якіх аказвае шкоднае ўздзеянне на лясы або пры ажыццяўленні якой узнікае небяспека прычынення шкоды лясам у будучыні, а таксама іскі ў суд аб пакрыцці шкоды, прычыненай лясам;
- 1.5. праводзіць лесагаспадарчыя мерапрыемствы, не запраектаваныя для правядзення лесаўпарадкавальным праектам, у адпаведнасці з патрабаваннямі, устаноўленымі рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы, у выпадках і парадку, прадугледжаных гэтым Кодэксам і іншымі заканадаўчымі актамі;
- 1.6. прыцягваць сілы і сродкі для тушэння лясных пажараў у адпаведнасці з зацверджанымі мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі планамі прыцягнення сіл і сродкаў, якія выкарыстоўваюцца для тушэння лясных пажараў, на адпаведнай тэрыторыі;
- 1.7. прыцягваць грамадзян, юрыдычныя асобы, індывідуальных прадпрымальнікаў для аказання паслуг па правядзенні лесагаспадарчых мерапрыемстваў і лесакарыстанні на падставе грамадзянска-прававога дагавора, прыкладныя ўмовы якога ўстанаўліваюцца рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы;
- 1.8. абмяжоўваць у выпадках пагрозы ўзнікнення пажараў у лясным фондзе з прычыны неспрыяльных пагодных умоў, узнікнення і ліквідацыі надзвычайных сітуацый на тэрыторыі ляснога фонду знаходжанне грамадзян на тэрыторыі ляснога фонду, уезд на тэрыторыю ляснога фонду транспартных сродкаў, правядзенне на тэрыторыі ляснога фонду прац у адпаведнасці з рашэннямі мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў;
- 1.9. ажыццяўляць нарыхтоўку другарадных лясных рэсурсаў і пабочнае лесакарыстанне;
- 1.10. ажыццяўляць без афармлення дазвольных дакументаў нарыхтоўку, збор дзікарослых пладоў, ягад, арэхаў, шышак, насення, вынятку шляхам выкопвання дзікарослых раслін для выкарыстання пры ўзнаўленні лясоў;
- 1.11. ажыццяўляць іншыя правы ў адпаведнасці з заканадаўствам аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў.
- 2. Юрыдычныя асобы, якія вядуць лясную гаспадарку, рэалізуюць свае правы па ахове і абароне лясоў з прыцягненнем дзяржаўнай лясной аховы Рэспублікі Беларусь.

3. Пры правядзенні высечак лесу, а таксама пры нарыхтоўцы другарадных лясных рэсурсаў і пабочным лесакарыстанні, якія ажыццяўляюцца на падставе дазвольных дакументаў, юрыдычныя асобы, якія вядуць лясную гаспадарку, валодаюць правамі лесакарыстальнікаў, прадугледжанымі артыкулам 56 гэтага Кодэкса.

Артыкул 22. Абавязкі юрыдычных асоб, якія вядуць лясную гаспадарку

- 1. Юрыдычныя асобы, якія вядуць лясную гаспадарку, абавязаны:
- 1.1. праводзіць лесагаспадарчыя мерапрыемствы ў адпаведнасці з заканадаўствам аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў, лесаўпарадкавальнымі праектамі;
- 1.2. забяспечваць прытрымліванне патрабаванняў заканадаўства аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў, аб ахове навакольнага асяроддзя, аб ахове і выкарыстанні зямель, а таксама абавязковых для прытрымлівання патрабаванняў тэхнічных нарматыўных прававых актаў;
- 1.3. даваць лесакарыстальнікам інфармацыю аб участках ляснога фонду, якія аддаюцца ім для лесакарыстання;
- 1.4. складаць уліковую дакументацыю дзяржаўнага ляснога кадастру;
- 1.5. забяспечваць прытрымліванне абмежаванняў і забарон на ажыццяўленне лесакарыстання, устаноўленых для лясоў розных катэгорый;
- 1.6. забяспечваць утрыманне квартальных прасек і лесагаспадарчых знакаў у адпаведнасці з абавязковымі для прытрымлівання патрабаваннямі тэхнічных нарматыўных прававых актаў;
- 1.7. забяспечваць выкарыстанне па мэтавым прызначэнні зямель ляснога фонду;
- 1.8. даводзіць да ўсеагульнага ведама інфармацыю аб месцы знаходжання ўчасткаў ляснога фонду, на якіх вызначаны абмежаванні і забароны, рэжыме іх аховы і выкарыстання шляхам яе размяшчэння на сваіх афіцыйных сайтах у глабальнай камп'ютарнай камп'ютарнай сетцы Інтэрнэт, у сродках масавай інфармацыі, устаноўкі інфармацыйных знакаў, якія змяшчаюць такую інфармацыю, або іншым агульнадаступным спосабам;
- 1.9. выконваць іншыя абавязкі ў адпаведнасці з заканадаўчымі актамі.

- 2. Юрыдычныя асобы, якія вядуць лясную гаспадарку, выконваюць свае абавязкі па ахове і абароне лясоў з прыцягненнем дзяржаўнай лясной аховы Рэспублікі Беларусь.
- 3. Юрыдычныя асобы, якія вядуць лясную гаспадарку, пры правядзенні высечак лесу (за выключэннем правядзення высечак асвятлення), нарыхтоўцы другарадных лясных рэсурсаў і пабочным лесакарыстанні афармляюць дазвольныя дакументы.

Пры правядзенні высечак лесу, а таксама пры нарыхтоўцы другарадных лясных рэсурсаў і пабочным лесакарыстанні, якія ажыццяўляюцца на падставе дазвольных дакументаў, юрыдычныя асобы, якія вядуць лясную гаспадарку, выконваюць абавязкі лесакарыстальнікаў, прадугледжаныя артыкулам 57 гэтага Кодэкса.

ГЛАВА 6

УЗНАЎЛЕННЕ ЛЯСОЎ

Артыкул 23. Насенняводства лясных раслін

- 1. Насенняводства лясных раслін ажыццяўляецца для забеспячэння юрыдычных асоб, якія вядуць лясную гаспадарку, насеннем лясных раслін з каштоўнымі спадчыннымі ўласцівасцямі і высокімі пасяўнымі якасцямі для лесааднаўлення і лесаразвядзення шляхам стварэння (фарміравання), выяўлення і эксплуатацыі на ўчастках ляснога фонду пастаяннай лесанасеннай базы на селекцыйна-генетычнай аснове і селекцыйна-генетычных аб'ектаў.
- 2. Насенняводства лясных раслін ажыццяўляецца ў парадку і ў адпаведнасці з патрабаваннямі, устаноўленымі рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы.

Артыкул 24. Пастаянная лесанасенная база на ўчастках ляснога фонду

- 1. Пастаянная лесанасенная база на ўчастках ляснога фонду ўключае наступныя аб'екты:
- 1.1. лесанасенныя плантацыі;
- 1.2. плюсавыя лясныя насаджэнні;
- 1.3. плюсавыя дрэвы;
- 1.4. пастаянныя лесанасенныя ўчасткі;

- 1.5. гаспадарчыя насенныя насаджэнні;
- 1.6. лясныя генетычныя рэзерваты.
- 2. Лесанасеннымі плантацыямі з'яўляюцца лясныя насаджэнні, якія спецыяльна ствараюцца (фарміруюцца), прызначаныя для атрымання на працягу доўгага часу каштоўнага па спадчынных уласцівасцях насення лясных раслін.
- 3. Да плюсавых лясных насаджэнняў адносяцца высокапрадуктыўныя і высакаякасныя лясныя насаджэнні для канкрэтных лесараслінных умоў.
- 4. Да плюсавых дрэў адносяцца дрэвы, якія значна перасягаюць па адной або некалькіх ацэнках і ўласцівасцях навакольныя дрэвы аднаго з імі ўзросту, феналагічнай формы, якія растуць у аднолькавых лесараслінных умовах.
- 5. Пастаянныя лесанасенныя ўчасткі ўключаюць высокапрадуктыўныя і высакаякасныя для канкрэтных лесараслінных умоў лясныя насаджэнні натуральнага паходжання або лясныя культуры, спецыяльна створаныя (сфарміраваныя) для атрымання ў іх насення лясных раслін на працягу працяглага тэрміну.
- 6. Гаспадарчымі насеннымі насаджэннямі з'яўляюцца лясныя насаджэнні, якія выдзяляюцца ў лясным фондзе ў мэтах нарыхтоўкі насення лясных раслін.
- 7. Ляснымі генетычнымі рэзерватамі з'яўляюцца ўчасткі ляснога фонду, якія выдзяляюцца ў мэтах захавання генафонду дрэў галоўнай пароды.
- 8. Аб'екты пастаяннай лесанасеннай базы на ўчастках ляснога фонду ствараюцца (фарміруюцца), выяўляюцца і эксплуатуюцца ў залежнасці ад патрэбнасці ў насенні і пасадачным матэрыяле лясных раслін для лесааднаўлення і лесаразвядзення ў парадку і ў адпаведнасці з патрабаваннямі, устаноўленымі рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы.

Артыкул 25. Селекцыйна-генетычныя аб'екты на ўчастках ляснога фонду 1. Селекцыйна-генетычныя аб'екты на ўчастках ляснога фонду ствараюцца для захавання генафонду драўняных лясных раслін, ацэнкі спадчынных уласцівасцей, адбору высокапрадуктыўных і ўстойлівых да шкоднікаў і хвароб лясоў драўняных лясных раслін у мэтах выкарыстання ў насенняводстве драўняных лясных раслін.

- 2. Селекцыйна-генетычныя аб'екты ўключаюць:
- 2.1. архівы клонаў плюсавых дрэў;
- 2.2. матачныя плантацыі;

- 2.3. выпрабавальныя лясныя культуры;
- 2.4. геаграфічныя лясныя культуры;
- 2.5. папуляцыйна-экалагічныя лясныя культуры.
- 3. Архівамі клонаў плюсавых дрэў з'яўляюцца спецыяльна ствараемыя вегетатыўным шляхам лясныя насаджэнні для захавання генафонду і вывучэння спадчынных уласцівасцей плюсавых дрэў.
- 4. Матачнымі плантацыямі з'яўляюцца лясныя насаджэнні, якія ствараюцца ў мэтах атрымання чаранкоў плюсавых дрэў.
- 5. Выпрабавальнымі ляснымі культурамі з'яўляюцца доследныя лясныя культуры насенных нашчадкаў плюсавых дрэў, плюсавых лясных насаджэнняў, лесанасенных плантацый і пастаянных лесанасенных участкаў, якія ствараюцца ў мэтах іх генетычнай ацэнкі.
- 6. Геаграфічнымі ляснымі культурамі з'яўляюцца доследныя лясныя культуры, якія ствараюцца ў аднародных лесараслінных умовах пасадачным матэрыялам з насення лясных раслін рознага геаграфічнага паходжання ў мэтах іх выпрабавання ў новых лесараслінных умовах.
- 7. Папуляцыйна-экалагічнымі ляснымі культурамі з'яўляюцца доследныя лясныя культуры, якія ствараюцца ў двух-трох найбольш развітых тыпах лесараслінных умоў у мэтах выпрабавання дрэў галоўнай пароды ў канкрэтных тыпах лесараслінных умоў.
- 8. Селекцыйна-генетычныя аб'екты на ўчастках ляснога фонду ствараюцца і эксплуатуюцца ў парадку і ў адпаведнасці з патрабаваннямі, устаноўленымі рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы па ўзгадненні з Нацыянальнай акадэміяй навук Беларусі.

Артыкул 26. Вытворчасць, рэалізацыя і выкарыстанне насення лясных раслін

- 1. Вытворчасць насення лясных раслін уключае іх нарыхтоўку і перапрацоўку.
- 2. Нарыхтоўка насення лясных раслін ажыццяўляецца на аб'ектах пастаяннай лесанасеннай базы, а таксама ў нармальных лясных насаджэннях.
- 3. Нарыхтоўка насення лясных раслін у малакаштоўных лясных насаджэннях і з дрэў з рознымі недахопамі і дэфектамі, у тым ліку сукаватых, скрыўленых, сухавяршынных або шматвяршынных дрэў, дрэў, якія адстаюць у росце (мінусавыя дрэвы), а таксама рэалізацыя і выкарыстанне насення лясных раслін, якія не прайшлі праверку пасяўных

якасцей або якія не адпавядаюць патрабаванням да пасяўных якасцей насення лясных раслін, якія ўстанаўліваюцца рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы, забараняюцца.

- 4. Правядзенне аналізу насення лясных раслін з выдачай пасведчання аб якасці насення лясных раслін ажыццяўляецца дзяржаўнай установай, падпарадкаванай рэспубліканскаму органу дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы, у парадку, які ўстанаўліваецца рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы.
- 5. Пры рэалізацыі і выкарыстанні насення лясных раслін іх пасяўныя якасці павінны адпавядаць патрабаванням, якія ўстанаўліваюцца рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы, і пацвярджацца пасведчаннем аб якасці насення лясных раслін або яго копіяй.
- 6. Парадак упакоўкі, маркіроўкі, захоўвання і транспарціроўкі насення лясных раслін устанаўліваецца рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы.

Артыкул 27. Вырошчванне пасадачнага матэрыялу лясных раслін

- 1. Вырошчванне пасадачнага матэрыялу лясных раслін для лесааднаўлення і лесаразвядзення ажыццяўляецца ў пастаянных (арганізаваных на перыяд больш пяці гадоў) і часовых (арганізаваных на перыяд да пяці гадоў) лясных гадавальніках, а таксама ў цяплічных гаспадарках.
- 2. Да пасадачнага матэрыялу лясных раслін адносяцца:
- 2.1. лясныя сеянцы;
- 2.2. лясныя саджанцы;
- 2.3. чаранкі;
- 2.4. прывіты пасадачны матэрыял;
- 2.5. пасадачны матэрыял з закрытай каранёвай сістэмай;
- 2.6. пасадачны матэрыял мікракланальнага размнажэння;
- 2.7. дзікарослыя расліны.
- 3. Патрабаванні па вырошчванні пасадачнага матэрыялу лясных раслін і парадак вызначэння якасці пасадачнага матэрыялу лясных раслін устанаўліваюцца рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы.

Артыкул 28. Лесааднаўленне і лесаразвядзенне

- 1. Лесааднаўленне і лесаразвядзенне праводзяцца ў адпаведнасці з лесаўпарадкавальнымі праектамі, за выключэннем выпадкаў, указаных у пунктах 2 і 4 гэтага артыкула. У гэтых выпадках віды і аб'ёмы прац па лесааднаўленні і лесаразвядзенні вызначаюцца юрыдычнымі асобамі, якія вядуць лясную гаспадарку, на падставе вынікаў абследавання ўчасткаў ляснога фонду.
- 2. Лесааднаўленне на землях ляснога фонду, прыгодных па лесараслінных умовах для стварэння лясных культур, праводзіцца ў трохгадовы тэрмін з дня падпісання акта агляду лесасекі, праведзенага ў адпаведнасці з артыкулам 72 гэтага Кодэкса.
- 3. На ўчастках ляснога фонду, занятых хмызнякамі, малакаштоўнымі ляснымі насаджэннямі, якія па сваіх складу, прадуктыўнасці, якія чакаюцца да ўзросту высечак лесу, і функцыям, якія выконваюцца, не адпавядаюць лесараслінным умовам, лесааднаўленне ў мэтах стварэння больш каштоўных і высокапрадуктыўных лясных насаджэнняў праводзіцца шляхам рэканструкцыі малакаштоўных лясных насаджэнняў.
- 4. Лесаразвядзенне на прыгодных па лесараслінных умовах для стварэння лясных культур землях, пераведзеных у склад зямель ляснога фонду з зямель іншых катэгорый, праводзіцца ў трохгадовы тэрмін з дня прыняцця рашэння аб пераводзе гэтых зямель.
- 5. Лесааднаўленне і лесаразвядзенне на ўчастках ляснога фонду, не запраектаваных для іх правядзення лесаўпарадкавальным праектам, але на якіх трэба іх праводзіць у выпадках, указаных у пунктах 2 і 4 гэтага артыкула, праводзяцца юрыдычнымі асобамі, якія вядуць лясную гаспадарку, у парадку, устаноўленым рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы.
- 6. Лесааднаўленне і лесаразвядзенне, абследаванне ўчасткаў ляснога фонду праводзяцца ў парадку і ў адпаведнасці з патрабаваннямі, устаноўленымі рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы.

Артыкул 29. Догляд за ляснымі насаджэннямі

1. Догляд за ляснымі насаджэннямі праводзіцца ў перыяд ад утварэння новага пакалення лясоў натуральным шляхам, шляхам пасеву насення і

- (або) пасадкі пасадачнага матэрыялу лясных раслін да ўвода лясных насаджэнняў у катэгорыю каштоўных.
- 2. Правядзенне прац па доглядзе за ляснымі насаджэннямі да ўвода іх у катэгорыю каштоўных, за выключэннем правядзення высечак прачысткі, ажыццяўляецца без афармлення дазвольных дакументаў.
- 3. Лясныя культуры могуць прызнавацца загінуўшымі і падлеглымі спісанню ў выпадку іх пашкоджання да ступені спынення росту або гібелі ў выніку ўздзеяння шкоднікаў і хвароб лясоў, лясных пажараў, неспрыяльных фактараў навакольнага асяроддзя, неналежнага догляду за ляснымі насаджэннямі.
- 4. Патрабаванні па доглядзе за ляснымі насаджэннямі, крытэрыі аднясення лясных культур да загінуўшых, парадак спісання загінуўшых лясных культур і іх гранічная ўдзельная вага ў плошчы лясных культур, якія ствараюцца, устанаўліваюцца рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы.

Артыкул 30. Увод лясных насаджэнняў у катэгорыю каштоўных лясных насаджэнняў

Увод лясных насаджэнняў у катэгорыю каштоўных лясных насаджэнняў ажыццяўляецца юрыдычнымі асобамі, якія вядуць лясную гаспадарку, у парадку і ў адпаведнасці з патрабаваннямі, устаноўленымі рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы.

ГЛАВА 7

АХОВА І АБАРОНА ЛЯСОЎ

Артыкул 31. Задачы аховы і абароны лясоў

- 1. Задачамі аховы і абароны лясоў з'яўляюцца:
- 1.1. папярэджанне лясных пажараў, іх своечасовае выяўленне, лакалізацыя і тушэнне;
- 1.2. папярэджанне і стрыманне незаконных высечак, іншых парушэнняў заканадаўства аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў, аб ахове навакольнага асяроддзя;
- 1.3. своечасовае выяўленне ачагоў шкоднікаў і хвароб лясоў, прагназаванне іх распаўсюджвання і развіцця;
- 1.4. лакалізацыя і ліквідацыя ачагоў шкоднікаў і хвароб лясоў;

- 1.5. папярэджанне і стрыманне пашкоджання або знішчэння лясоў у выніку гаспадарчай і іншай дзейнасці, якая аказвае шкоднае ўздзеянне на лясы, а таксама прадухіленне шкоднага ўздзеяння на іх неспрыяльных фактараў навакольнага асяроддзя.
- 2. У мэтах аховы і абароны лясоў на тэрыторыі ляснога фонду забараняюцца:
- 2.1. узвядзенне, эксплуатацыя, рэканструкцыя, капітальны рамонт аб'ектаў пахавання, абясшкоджвання, захоўвання адходаў (за выключэннем санкцыянаваных месцаў часовага захоўвання адходаў);
- 2.2. складаванне снегу, які ўтрымлівае пясчана-салявыя сумесі, рэагенты супраць лёду;
- 2.3. мыццё транспартных і іншых тэхнічных сродкаў;
- 2.4. размяшчэнне жывёльных могільнікаў;
- 2.5. упарадкаванне летніх лагераў для сельскагаспадарчых жывёл;
- 2.6. складаванне ўгнаенняў і сродкаў абароны раслін;
- 2.7. забруджванне лясоў сцёкавымі водамі, хімічнымі і іншымі рэчывамі, размяшчэнне адходаў (за выключэннем часовага захоўвання адходаў у санкцыянаваных месцах захоўвання а дходаў да іх перавозкі на аб'екты пахавання, абясшкоджвання адходаў і (або) на аб'екты па выкарыстанні адходаў), пабочных прадуктаў сельскагаспадарчай вытворчасці і харчовай прамысловасці (гною, памёту, малочнай сыроваткі, брагі, жамерынаў і да т. п.);
- 2.8. гаспадарчая і іншая дзейнасць, якая аказвае шкоднае ўздзеянне на лясы або пры ажыццяўленні якой узнікае небяспека прычынення шкоды лясам у будучыні.
- 3. Заканадаўчымі актамі ў мэтах аховы і абароны лясоў могуць быць вызначаны іншыя абмежаванні і забароны на ажыццяўленне гаспадарчай і іншай дзейнасці на тэрыторыі ляснога фонду.

Артыкул 32. Ажыццяўленне аховы і абароны лясоў

Ахову і абарону лясоў ажыццяўляюць:

юрыдычныя асобы, якія вядуць лясную гаспадарку, з прыцягненнем дзяржаўнай лясной аховы Рэспублікі Беларусь у межах яе паўнамоцтваў, устаноўленых Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь і артыкулам 100 гэтага Кодэкса;

падраздзяленні па надзвычайных сітуацыях і (або) дзяржаўныя арганізацыі, падпарадкаваныя рэспубліканскаму органу дзяржаўнага

кіравання па надзвычайных сітуацыях, у межах іх кампетэнцыі ў адпаведнасці з артыкуламі 33 і 34 гэтага Кодэкса;

іншыя ўпаўнаважаныя на тое дзяржаўныя органы (арганізацыі) у адпаведнасці з заканадаўчымі актамі.

Артыкул 33. Элементы аховы і абароны лясоў

- 1. Ахова і абарона лясоў уключаюць наступныя элементы:
- 1.1. правядзенне лесагаспадарчых мерапрыемстваў па папярэджанні ўзнікнення лясных пажараў;
- 1.2. аналіз і прагноз пажарнай небяспекі ў лясах на аснове гідраметэаралагічнай інфармацыі;
- 1.3. рэалізацыю мер пажарнай бяспекі ў парадку, вызначаным Правіламі пажарнай бяспекі ў лясах Рэспублікі Беларусь;
- 1.4. забеспячэнне прытрымлівання патрабаванняў Правілаў пажарнай бяспекі ў лясах Рэспублікі Беларусь, санітарных правілаў у лясах Рэспублікі Беларусь;
- 1.5. арганізацыю выяўлення лясных пажараў, пашкоджанняў і гібелі лясоў наземным, авіяцыйным і іншымі спосабамі;
- 1.6. рэалізацыю планаў прыцягнення сіл і сродкаў, якія выкарыстоўваюцца для тушэння лясных пажараў, на адпаведнай тэрыторыі;
- 1.7. арганізацыю прыцягнення ва ўстаноўленым парадку сіл і сродкаў, якія выкарыстоўваюцца для тушэння лясных пажараў, забеспячэнне гатоўнасці да неадкладнага іх выезду пры ўзнікненні пажарнай небяспекі ў лясах;
- 1.8. забеспячэнне тушэння лясных пажараў наземным і авіяцыйным спосабамі;
- 1.9. забеспячэнне вядзення маніторынгу лясоў, у тым ліку ў мэтах выяўлення ачагоў шкоднікаў і хвароб лясоў, пашкоджання лясоў у выніку ўздзеяння неспрыяльных фактараў навакольнага асяроддзя;
- 1.10. правядзенне наземных прац па папярэджанні, лакалізацыі і ліквідацыі ачагоў шкоднікаў і хвароб лясоў;
- 1.11. правядзенне авіяцыйных работ па лакалізацыі і ліквідацыі ачагоў шкоднікаў і хвароб лясоў у мэтах папярэджання і ліквідацыі надзвычайных сітуацый у лясах;
- 1.12. рэалізацыю мер па забеспячэнні санітарнай бяспекі лясоў у адпаведнасці з санітарнымі правіламі ў лясах Рэспублікі Беларусь;

- 1.13. папярэджанне і стрыманне незаконных высечак, іншых парушэнняў заканадаўства аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў, аб ахове навакольнага асяроддзя.
- 2. Ахова і абарона лясоў ажыццяўляюцца ў адпаведнасці з гэтым Кодэксам, іншымі актамі заканадаўства аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў, заканадаўствам у галіне арганізацыі дзейнасці па забеспячэнні пажарнай бяспекі, аб абароне раслін, аб ахове навакольнага асяроддзя.

Артыкул 34. Авіяцыйная ахова лясоў

- 1. Для своечасовага выяўлення лясных пажараў і іх тушэння арганізуецца авіяцыйная ахова лясоў.
- 2. Авіяцыйная ахова лясоў ажыццяўляецца падраздзяленнямі па надзвычайных сітуацыях і (або) дзяржаўнымі арганізацыямі, падпарадкаванымі рэспубліканскаму органу дзяржаўнага кіравання па надзвычайных сітуацыях, у межах іх кампетэнцыі.
- 3. Парадак ажыццяўлення авіяцыйнай аховы лясоў устанаўліваецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.
- 4. Зона авіяцыйнай аховы лясоў устанаўліваецца рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы.

Г.ЛАВА 8

ЛЕСАЎПАРАДКАВАННЕ

Артыкул 35. Лесаўпарадкаванне

- 1. Аб'ектамі лесаўпарадкавання з'яўляюцца ўчасткі ляснога фонду, аддадзеныя для вядзення лясной гаспадаркі юрыдычным асобам, якія вядуць лясную гаспадарку.
- 2. Пры правядзенні лесаўпарадкавання ажыццяўляюцца:
- 2.1. вызначэнне меж аб'екта лесаўпарадкавання, яго ўнутрыгаспадарчага дзялення (лясніцтвы, майстроўскія ўчасткі, абходы, лясныя кварталы);
- 2.2. правядзенне геадэзічных, лесабіялагічных, праектна-пошукавых работ і іншых абследаванняў у лясным фондзе;
- 2.3. інвентарызацыя аб'екта лесаўпарадкавання з вызначэннем відаў зямель ляснога фонду, пароднага і ўзроставага складу лясных насаджэнняў, іх

стану, а таксама вызначэнне якасных і колькасных характарыстык лясных рэсурсаў;

- 2.4. ацэнка лесараслінных і эканамічных умоў аб'екта лесаўпарадкавання;
- 2.5. выяўленне ўчасткаў ляснога фонду, якія адчуваюць патрэбу ў правядзенні лесагаспадарчых мерапрыемстваў, высечак галоўнага карыстання, вызначэнне спосабаў высечак лесу і аб'ёмаў гэтых высечак;
- 2.6. вызначэнне ўчасткаў ляснога фонду, прызначаных для лесааднаўлення і лесаразвядзення, і вызначэнне метадаў лесааднаўлення;
- 2.7. удакладненне меж участкаў ляснога фонду, аднесеных да пэўных катэгорый лясоў, якія ўказваюцца ў лесаўпарадкавальным праекце, у тым ліку ў картаграфічных матэрыялах, і падрыхтоўка прапаноў аб іх змяненні;
- 2.8. распрацоўка лесаўпарадкавальнага праекта;
- 2.9. аўтарскі нагляд за рэалізацыяй лесаўпарадкавальнага праекта;
- 2.10. іншыя лесаўпарадкавальныя дзеянні.
- 3. Лесаўпарадкаванне праводзіцца арганізацыямі, якія вызначаюцца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь, ва ўстаноўленым ім парадку.

Артыкул 36. Лесаўпарадкавальны праект

1. Лесаўпарадкавальны праект распрацоўваецца па выніках лесаўпарадкавання арганізацыяй, якая яго праводзіла.

У лесаўпарадкавальным праекце даецца комплексная ацэнка вядзення лясной гаспадаркі, стану лясоў і карыстання імі за перыяд пасля зацвярджэння папярэдняга лесаўпарадкавальнага праекта, распрацоўваюцца асноўныя напрамкі арганізацыі і вядзення лясной гаспадаркі, вызначаюцца віды, аб'ёмы лесагаспадарчых мерапрыемстваў і лесакарыстання на наступны перыяді складаюцца картаграфічныя матэрыялы па аб'екце лесаўпарадкавання.

Пры распрацоўцы лесаўпарадкавальнага праекта павінны ўлічвацца абмежаванні і забароны на ажыццяўленне лесакарыстання, устаноўленыя ў адпаведнасці з гэтым Кодэксам і іншымі заканадаўчымі актамі.

- 2. Лесаўпарадкавальны праект павінен змяшчаць наступныя звесткі:
- 2.1. характарыстыку лесараслінных і эканамічных умоў аб'екта лесаўпарадкавання;
- 2.2. таксацыйную характарыстыку таксацыйных выдзелаў;
- 2.3. комплексную ацэнку вядзення лясной гаспадаркі і змяненне таксацыйных характарыстык за перыяд пасля зацвярджэння папярэдняга лесаўпарадкавальнага праекта;

- 2.4. картаграфічныя матэрыялы з указанымі ў іх межамі аб'екта лесаўпарадкавання, яго ўнутрыгаспадарчым дзяленнем, а таксама межамі ўчасткаў ляснога фонду, аднесеных да пэўных катэгорый лясоў, з разбіўкай па лясах, якія ўваходзяць у іх склад;
- 2.5. характарыстыку відаў зямель ляснога фонду, пароднага і ўзроставага складу лясных насаджэнняў, іх стану;
- 2.6. віды і аб'ёмы лесагаспадарчых мерапрыемстваў і лесакарыстання;
- 2.7. **участкі** ляснога фонду, запраектаваныя ДЛЯ правядзення лесагаспадарчых мерапрыемстваў і лесакарыстання з улікам абмежаванняў і забарон, устаноўленых у адпаведнасці з гэтым Кодэксам, іншымі заканадаўчымі актамі ў галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў, заканадаўствам аб ахове навакольнага асяроддзя на ўчастках ляснога фонду, размешчаных у межах прыродных тэрыторый, якія ахоўваюцца, асабліва прыродных тэрыторый, якія падлягаюць спецыяльнай ахове;
- 2.8. эканамічную эфектыўнасць рэалізацыі лесаўпарадкавальнага праекта.
- 3. Па абгрунтаванай прапанове юрыдычных асоб, якія вядуць лясную гаспадарку, у лесаўпарадкавальны праект могуць уносіцца змяненні і (або) дапаўненні.

Лесаўпарадкавальны праект, змяненні і (або) дапаўненні ў яго распрацоўваюцца і зацвярджаюцца ў парадку, які ўстанаўліваецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Лесаўпарадкавальны праект з'яўляецца асновай для вядзення лясной гаспадаркі і фінансавання вядзення лясной гаспадаркі.

Тэрмін дзеяння лесаўпарадкавальнага праекта пасля яго зацвярджэння складае да 10 гадоў уключна.

- 4. Лесаўпарадкавальны праект, змяненні і (або) дапаўненні ў яго да іх зацвярджэння павінны праходзіць дзяржаўную экалагічную экспертызу ў адпаведнасці з заканадаўствам аб ахове навакольнага асяроддзя.
- 5. Вядзенне лясной гаспадаркі без зацверджанага ва ўстаноўленым парадку лесаўпарадкавальнага праекта забараняецца.
- 6. Правядзенне лесагаспадарчых мерапрыемстваў на ўчастках ляснога фонду, не запраектаваных для іх правядзення лесаўпарадкавальным праектам, ажыццяўляецца ў адпаведнасці з пунктам 7 гэтага артыкула і пунктам 5 артыкула 28 гэтага Кодэкса.

Дапускаецца ажыццяўленне лесакарыстання па відах, указаных у падпунктах 1.3–1.6 пункта 1 артыкула 37 гэтага Кодэкса, на ўчастках ляснога фонду, не запраектаваных лесаўпарадкавальным праектам.

7. Высечкі догляду за лясамі, высечкі рэканструкцыі ў лясных насаджэннях мяккаліставых драўняных парод, выбарачныя санітарныя высечкі і іншыя высечкі на ўчастках ляснога фонду, не запраектаваных для правядзення гэтых лесагаспадарчых мерапрыемстваў лесаўпарадкавальным праектам, праводзяцца юрыдычнымі асобамі, якія вядуць лясную гаспадарку, самастойна ў адпаведнасці з Правіламі высечак лесу ў Рэспубліцы Беларусь, санітарнымі правіламі ў лясах Рэспублікі Беларусь. Пры гэтым унясення змяненняў і (або) дапаўненняў у лесаўпарадкавальны праект не патрабуецца.

ГЛАВА 9

ВІДЫ ЛЕСАКАРЫСТАННЯ. ДАКУМЕНТЫ, НА ПАДСТАВЕ ЯКІХ УЗНІКАЕ ПРАВА ЛЕСАКАРЫСТАННЯ. АДДАВАННЕ ЎЧАСТКАЎ ЛЯСНОГА ФОНДУ ДЛЯ ЛЕСАКАРЫСТАННЯ. ЗНАХОДЖАННЕ ГРАМАДЗЯН НА ТЭРЫТОРЫІ ЛЯСНОГА ФОНДУ І РЭАЛІЗАЦЫЯ ІМІ ПРАВА ЛЕСАКАРЫСТАННЯ

Артыкул 37. Віды лесакарыстання і асобы, якія іх ажыццяўляюць

- 1. Лесакарыстанне ажыццяўляецца па наступных відах:
- 1.1. нарыхтоўка драўніны;
- 1.2. нарыхтоўка жывіцы;
- 1.3. нарыхтоўка другарадных лясных рэсурсаў;
- 1.4. пабочнае лесакарыстанне;
- 1.5. лесакарыстанне ў навукова-даследчых і адукацыйных мэтах;
- 1.6. лесакарыстанне ў мэтах правядзення культурна-аздараўленчых, турыстычных, іншых рэкрэацыйных і (або) спартыўна-масавых, фізкультурна-аздараўленчых і спартыўных мерапрыемстваў.
- 2. Нарыхтоўка другарадных лясных рэсурсаў уключае нарыхтоўку:
- 2.1. пнёў і каранёў;
- 2.2. бяросты і галін дрэў;
- 2.3. навагодніх дрэў хвойных парод;
- 2.4. яловай серкі;
- 2.5. лубу і кары.

- 3. Пабочнае лесакарыстанне ўключае:
- 3.1. нарыхтоўку дрэўных сокаў;
- 3.2. збор дзікарослых ягад і грыбоў;
- 3.3. збор дзікарослых пладоў і арэхаў;
- 3.4. нарыхтоўку дзікарослых раслін і іх частак;
- 3.5. нарыхтоўку моху, збор лясной падсцілкі і апалых лістоў;
- 3.6. размяшчэнне вуллёў і пчальнікоў;
- 3.7. касьбу;
- 3.8. пасьбу жывёлы;
- 3.9. нарыхтоўку, збор лекавых і іншых раслін, вырашчаных на пладоваягадных, арэхаплодных і іншых лясных плантацыях;
- 3.10. вынятка дзікарослых раслін.
- 4. Юрыдычныя асобы і індывідуальныя прадпрымальнікі могуць ажыццяўляць лесакарыстанне па ўсіх відах, указаных у пункце 1 гэтага артыкула.
- 5. Грамадзяне могуць ажыццяўляць нарыхтоўку драўніны, нарыхтоўку другарадных лясных рэсурсаў (у частцы нарыхтоўкі бяросты і галін дрэў), пабочнае лесакарыстанне (за выключэннем нарыхтоўкі, збору лекавых і іншых раслін, вырашчаных на пладова-ягадных, арэхаплодных і іншых лясных плантацыях, выняткі дзікарослых раслін).

Артыкул 38. Дакументы, на падставе якіх узнікае права лесакарыстання

Дакументамі, на падставе якіх узнікае права лесакарыстання, з'яўляюцца: рашэнне дзяржаўнага органа, у кампетэнцыю якога ўваходзіць прыняцце рашэння аб аддаванні права лесакарыстання; дагавор арэнды ўчастка ляснога фонду; канцэсійны дагавор; дазвольныя дакументы.

Артыкул 39. Дазвольныя дакументы

- 1. Дазвольныя дакументы выдаюцца на:
- 1.1. высечкі лесу лесавысякальны білет;
- 1.2. высечкі лесу грамадзянамі аб'ёмам не больш 50 кубічных метраў драўніны ордэр;
- 1.3. нарыхтоўку жывіцы, нарыхтоўку другарадных лясных рэсурсаў і пабочнае лесакарыстанне лясны білет.

Лесавысякальны білет, лясны білет з'яўляюцца падставай для вывазкі нарыхтаванай лясной прадукцыі на прамежкавыя лесапрамысловыя склады, указаныя ў тэхналагічнай карце.

Ордэр з'яўляецца падставай для вывазкі нарыхтаванай драўніны грамадзянамі.

- 2. Дазвольныя дакументы выдаюцца на адзін або некалькі ўчасткаў ляснога фонду на падставе дакументаў, указаных у абзацах другім—чацвёртым артыкула 38 гэтага Кодэкса, пратакола вынікаў правядзення ляснога аўкцыёну, біржавога дагавора, грамадзянска-прававога дагавора на аказанне паслуг па правядзенні лесагаспадарчых мерапрыемстваў і лесакарыстанні, грамадзянска-прававога дагавора на аказанне паслуг па высечцы небяспечных у дачыненні аўтамабільных дарог, паветраных ліній сувязі і электраперадачы дрэў, заявы грамадзяніна, юрыдычнай асобы, індывідуальнага прадпрымальніка, акта агляду лесасекі ў выпадку, указаным у пункце 5 артыкула 72 гэтага Кодэкса, а таксама ў выпадках, указаных у пункце 3 артыкула 22 гэтага Кодэкса.
- 3. Дазвольныя дакументы выдаюцца:
- 3.1. лесавысякальны білет юрыдычнымі асобамі, якія вядуць лясную гаспадарку;
- 3.2. ордэр структурнымі падраздзяленнямі юрыдычных асоб, якія вядуць лясную гаспадарку (лясніцтвамі);
- 3.3. лясны білет юрыдычнымі асобамі, якія вядуць лясную гаспадарку, структурнымі падраздзяленнямі юрыдычных асоб, якія вядуць лясную гаспадарку (лясніцтвамі).
- 4. Лесавысякальны білет, ордэр выдаюцца на працягу каляндарнага года і дзейнічаюць на працягу ўказаных у іх тэрмінаў, якія вызначаюцца ў адпаведнасці з пунктам 1 артыкула 71 гэтага Кодэкса.
- Дапускаецца прадаўжэнне тэрмінаў дзеяння лесавысякальнага білета, ордэра ў выпадках правядзення высечак лесу на цяжкадаступных участках ляснога фонду, а таксама пры неспрыяльных пагодных умовах у адпаведнасці з пунктам 11 артыкула 71 гэтага Кодэкса.
- 5. Лясны білет выдаецца лесакарыстальніку тэрмінам дзеяння да аднаго года, за выключэннем ляснога білета на нарыхтоўку жывіцы.
- Лясны білет на нарыхтоўку жывіцы выдаецца лесакарыстальніку на ўвесь тэрмін нарыхтоўкі жывіцы, але не больш чым на 15 год.
- 6. У дазвольных дакументах указвающи наступныя асноўныя звесткі:

- 6.1. найменне юрыдычнай асобы, якая вядзе лясную гаспадарку, структурнага падраздзялення юрыдычнай асобы, якая вядзе лясную гаспадарку (лясніцтва), якія выдалі дазвольны дакумент;
- 6.2. найменне і месца знаходжання юрыдычнай асобы, індывідуальнага прадпрымальніка, якім выдадзены дазвольны дакумент, найменне дзяржаўнага органа або іншай дзяржаўнай арганізацыі, якія ажыццявілі іх дзяржаўную рэгістрацыю, дата і нумар рашэння аб дзяржаўнай рэгістрацыі, рэгістрацыйны нумар у Адзіным дзяржаўным рэгістры юрыдычных асоб і індывідуальных прадпрымальнікаў;
- 6.3. прозвішча, уласнае імя, імя па бацьку (калі такое маецца), месца жыхарства грамадзяніна, якому выдадзены дазвольны дакумент;
- 6.4. падстава для выдачы дазвольнага дакумента;
- 6.5. месца знаходжання ўчастка ляснога фонду (лясніцтва, лясны квартал, таксацыйны выдзел), які аддаецца для лесакарыстання;
- 6.6. катэгорыя лясоў;
- 6.7. від лесакарыстання;
- 6.8. аб'ёмы нарыхтоўкі, збору, выняткі лясных рэсурсаў і памер платы за лесакарыстанне;
- 6.9. тэрміны лесакарыстання і вывазкі лясной прадукцыі;
- 6.10. абмежаванні і забароны на ажыццяўленне лесакарыстання, устаноўленыя ў адпаведнасці з гэтым Кодэксам і іншымі заканадаўчымі актамі;
- 6.11. іншыя ўмовы лесакарыстання, вызначаныя ў адпаведнасці з патрабаваннямі, устаноўленымі рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы.
- 7. Да дазвольнага дакумента (за выключэннем дазвольнага дакумента, які выдаецца юрыдычнай асобе, якая вядзе лясную гаспадарку, яго структурнаму падраздзяленню (лясніцтву)) дадаецца карта-схема з пазначанымі межамі ўчастка, які аддаецца для лесакарыстання ляснога фонду.
- 8. Формы дазвольных дакументаў, парадак іх уліку, захоўвання, запаўнення, выдачы і анулявання ўстанаўліваюцца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь, калі іншае не ўстаноўлена заканадаўчымі актамі.

Артыкул 40. Падставы, тэрміны афармлення і выдачы дазвольных дакументаў

1. Падставамі для выдачы лесавысякальнага білета, ордэра з'яўляюцца:

- 1.1. рашэнне дзяржаўнага органа, у кампетэнцыю якога ўваходзіць прыняцце рашэння аб аддаванні права лесакарыстання;
- 1.2. дагавор арэнды ўчастка ляснога фонду (у выпадку нарыхтоўкі драўніны);
- 1.3. канцэсійны дагавор;
- 1.4. пратакол вынікаў правядзення ляснога аўкцыёну;
- 1.5. біржавы дагавор;
- 1.6. грамадзянска-прававы дагавор на аказанне паслуг па правядзенні лесагаспадарчых мерапрыемстваў і лесакарыстанні;
- 1.7. грамадзянска-прававы дагавор на аказанне паслуг па высечцы небяспечных у дачыненні аўтамабільных дарог, паветраных ліній сувязі і электраперадачы дрэў;
- 1.8. заява грамадзяніна, юрыдычнай асобы, індывідуальнага прадпрымальніка.
- 2. Падставамі для выдачы ляснога білета з'яўляюцца:
- 2.1. рашэнне дзяржаўнага органа, у кампетэнцыю якога ўваходзіць прыняцце рашэння аб аддаванні права лесакарыстання;
- 2.2. дагавор арэнды ўчастка ляснога фонду;
- 2.3. пратакол вынікаў правядзення ляснога аўкцыёну;
- 2.4. грамадзянска-прававы дагавор на аказанне паслуг па правядзенні лесагаспадарчых мерапрыемстваў і лесакарыстанні;
- 2.5. заява грамадзяніна, юрыдычнай асобы, індывідуальнага прадпрымальніка.
- 3. Дазвольныя дакументы афармляюцца і выдаюцца ў тэрміны, устаноўленыя заканадаўствам аб адміністрацыйных працэдурах.
- Афармленне і выдача лесавысякальнага білета на падставе заключанага біржавога дагавора ажыццяўляюцца на працягу 45 дзён пасля рэгістрацыі біржавога дагавора, але не пазней 24 снежня года, у якім набыта драўніна на пні. Па сканчэнні ўказанага тэрміну пакупнік губляе права на набытую драўніну на пні.
- 4. Афармленне і выдача лесакарыстальнікам лесавысякальнага білета, ордэра ажыццяўляюцца на працягу месяца з дня пачатку высечкі:
- 4.1. небяспечных у дачыненні аўтамабільных дарог, паветраных ліній сувязі і электраперадачы дрэў пры ліквідацыі аварыйных сітуацый, выкліканых падзеннем дрэў на аўтамабільныя дарогі, паветраныя лініі сувязі і электраперадачы;

4.2. дрэў, высечаных пры ліквідацыі надзвычайных сітуацый у лясным фондзе, тушэнні лясных пажараў.

Артыкул 41. Аддаванне ўчасткаў ляснога фонду для лесакарыстання

- 1. Адзін і той жа ўчастак ляснога фонду можа аддавацца некалькім лесакарыстальнікам для лесакарыстання па розных відах з вызначэннем для кожнага лесакарыстальніка адпаведных умоў у дакументах, на падставе якіх узнікае права лесакарыстання.
- 2. Аддаванне ўчасткаў ляснога фонду для нарыхтоўкі драўніны ажыццяўляецца юрыдычнымі асобамі, якія вядуць лясную гаспадарку, іх структурнымі падраздзяленнямі (лясніцтвамі) у адпаведнасці з лесаўпарадкавальным праектам (за выключэннем выпадкаў, указаных у пункце 7 артыкула 36 гэтага Кодэкса) у парадку, устаноўленым артыкулам 42 гэтага Кодэкса, шляхам выдачы лесавысякальных білетаў або ордэраў.
- 3. Аддаванне ўчасткаў ляснога фонду для нарыхтоўкі жывіцы ажыццяўляецца юрыдычнымі асобамі, якія вядуць лясную гаспадарку, у адпаведнасці з лесаўпарадкавальным праектам у парадку, устаноўленым артыкулам 42 гэтага Кодэкса, шляхам выдачы лясных білетаў.
- 4. Аддаванне ўчасткаў ляснога фонду для нарыхтоўкі другарадных лясных рэсурсаў, пабочнага лесакарыстання ажыццяўляецца юрыдычнымі лясную асобамі, якія вядуць гаспадарку, ix структурнымі падраздзяленнямі (лясніцтвамі) у парадку, устаноўленым артыкулам 42 гэтага Кодэкса, шляхам выдачы лясных білетаў, за выключэннем выпадкаў, указаных у частцы першай пункта 1 артыкула 44 і частцы другой пункта 2 артыкула 83 гэтага Кодэкса.
- 5. Аддаванне ўчасткаў ляснога фонду для лесакарыстання ў навуковадаследчых і адукацыйных мэтах ажыццяўляецца ў парадку, устаноўленым артыкулам 43 гэтага Кодэкса, шляхам прыняцця рашэння рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы.
- 6. Аддаванне ўчасткаў ляснога фонду для лесакарыстання ў мэтах правядзення культурна-аздараўленчых, турыстычных, іншых рэкрэацыйных і (або) спартыўна-масавых, фізкультурна-аздараўленчых і спартыўных мерапрыемстваў ажыццяўляецца на падставе рашэння мясцовага выканаўчага і распарадчага органа шляхам заключэння дагавора арэнды ўчастка ляснога фонду.

- 7. Участкі ляснога фонду, якія падвергліся радыеактыўнаму забруджванню ў выніку катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, могуць аддавацца для лесакарыстання пасля правядзення юрыдычнымі асобамі, якія вядуць лясную гаспадарку, кантролю іх радыеактыўнага забруджвання і вызначэння магчымасці ажыццяўлення лесакарыстання з улікам патрабаванняў забеспячэння радыяцыйнай бяспекі.
- 8. У аддаванні ўчастка ляснога фонду можа быць адмоўлена па наступных падставах:
- 8.1. у заяве не ўказаны канкрэтныя мэты аддавання ўчастка ляснога фонду або гэтыя мэты не адпавядаюць відам лесакарыстання, якія могуць ажыццяўляцца на аддадзеным участку ляснога фонду;
- 8.2. на ўчастку ляснога фонду, пра які хадайнічаюць, устаноўлены абмежаванні або забароны на ажыццяўленне заяўленага віду лесакарыстання ў адпаведнасці з гэтым Кодэксам і іншымі заканадаўчымі актамі;
- 8.3. участак ляснога фонду, пра які хадайнічаюць, на ажыццяўленне заяўленага віду лесакарыстання ўжо аддадзены іншай асобе;
- 8.4. не прадстаўлены прадугледжаныя гэтым Кодэксам і іншымі актамі заканадаўства, якія рэгулююць адносіны ў галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў, дакументы, неабходныя для прыняцця рашэння аб аддаванні ўчастка ляснога фонду;
- 8.5. прадстаўленыя дакументы, неабходныя для прыняцця рашэння аб аддаванні ўчастка ляснога фонду, змяшчаюць несапраўдныя звесткі;
- 8.6. аддаванне ўчастка ляснога фонду, пра які хадайнічаюць , прадугледжана па выніках ляснога аўкцыёну;
- 8.7. тэрмін, на які ўчастак ляснога фонду для лесакарыстання, пра які хадайнічаюць, перавышае тэрмін, устаноўлены гэтым Кодэксам і іншымі заканадаўчымі актамі;
- 8.8. раней аддадзеныя заяўніку для лесакарыстання ўчасткі ляснога фонду не прыведзены ім у стан, прыгодны для ўзнаўлення лясоў або іншага мэтавага выкарыстання;
- 8.9. у іншых выпадках, прадугледжаных заканадаўчымі актамі.
- 9. Аддаванне ўчасткаў ляснога фонду для лесакарыстання на праве арэнды ажыццяўляецца ў адпаведнасці з главой 10 гэтага Кодэкса.
- 10. Участкі ляснога фонду, аддадзеныя для лесакарыстання, адмяжоўваюцца на мясцовасці ў парадку і ў адпаведнасці з

патрабаваннямі, устаноўленымі рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы.

Артыкул 42. Парадак аддавання ўчасткаў ляснога фонду для нарыхтоўкі драўніны, нарыхтоўкі жывіцы, нарыхтоўкі другарадных лясных рэсурсаў і пабочнага лесакарыстання

- 1. Для нарыхтоўкі драўніны ўчастак ляснога фонду аддаецца юрыдычнай асобай, якая вядзе лясную гаспадарку, яго структурным падраздзяленнем (лясніцтвам) на тэрмін дзеяння лесавысякальнага білета, ордэра.
- 2. Для нарыхтоўкі жывіцы, нарыхтоўкі другарадных лясных рэсурсаў і пабочнага лесакарыстання ўчастак ляснога фонду аддаецца юрыдычнай асобай, якая вядзе лясную гаспадарку, яе структурным падраздзяленнем (лясніцтвам) на тэрмін дзеяння ляснога білета.
- 3. Грамадзянін, юрыдычная асоба, індывідуальны прадпрымальнік, якія жадаюць атрымаць участак ляснога фонду для лесакарыстання (далей у гэтым артыкуле заяўнік), за выключэннем выпадкаў набыцця драўніны на пні на біржавых таргах, накіроўваюць юрыдычнай асобе, якая вядзе лясную гаспадарку, у падпарадкаванні якой знаходзіцца ўчастак ляснога фонду, пра які хадайнічаюць , яе структурнаму падраздзяленню (лясніцтву) пісьмовую заяву аб аддаванні ўчастка ляснога фонду для лесакарыстання, у якім указваюцца:
- 3.1. мэта атрымання ўчастка ляснога фонду;
- 3.2. прозвішча, уласнае імя, імя па бацьку (калі такое маецца), месца жыхарства грамадзяніна;
- 3.3. найменне і месца знаходжання юрыдычнай асобы, індывідуальнага прадпрымальніка, найменне дзяржаўнага органа або іншай дзяржаўнай арганізацыі, якія ажыццявілі іх дзяржаўную рэгістрацыю, дата і нумар рашэння аб дзяржаўнай рэгістрацыі, рэгістрацыйны нумар у Адзіным дзяржаўным рэгістры юрыдычных асоб і індывідуальных прадпрымальнікаў;
- 3.4. плануемыя да ажыццяўлення на ўчастку, пра які хадайнічаюць, віды лесакарыстання, аб'ём плануемых да нарыхтоўкі, збору, адабрання, выкарыстання лясных рэсурсаў і тэрмін, на які хадайнічаюць пра ўчастак ляснога фонду.
- 4. Юрыдычная асоба, якая вядзе лясную гаспадарку, яе структурнае падраздзяление (лясніцтва) у тэрміны, устаноўленыя заканадаўствам аб

адміністрацыйных працэдурах, разглядаюць заяву і матэрыялы, якія прыкладаюцца да яго, і пры адсутнасці падстаў для адмовы ў аддаванні ўчастка ляснога фонду для лесакарыстання аддаюць участак ляснога фонду шляхам афармлення і выдачы лесавысякальнага білета, ордэра, ляснога білета заяўніку пасля ўнясення ім платы за лесакарыстанне.

- 5. У аддаванні ўчастка ляснога фонду для лесакарыстання заяўніку можа быць адмоўлена па падставах, указаных у пункце 8 артыкула 41 гэтага Кодэкса.
- 6. Пры прыняцці рашэння аб адмове ў аддаванні ўчастка ляснога фонду для лесакарыстання юрыдычная асоба, якая вядзе лясную гаспадарку, яе структурнае падраздзяленне (лясніцтва) на працягу трох працоўных дзён з дня прыняцця такога рашэння пісьмова інфармуюць аб гэтым заяўніка з указаннем падстаў адмовы.

Рашэнне аб адмове ў аддаванні ўчастка ляснога фонду для лесакарыстання можа быць абскарджана ў вышэйстаячы орган або ў судовым парадку.

7. Аддаванне ўчасткаў ляснога фонду для нарыхтоўкі жывіцы, нарыхтоўкі другарадных лясных рэсурсаў і пабочнага лесакарыстання можа ажыццяўляцца па выніках ляснога аўкцыёну ў адпаведнасці з артыкулам 50 гэтага Кодэкса.

Артыкул 43. Парадак аддавання ўчасткаў ляснога фонду для лесакарыстання ў навуковадаследчых і адукацыйных мэтах

- 1. Для лесакарыстання ў навукова-даследчых і адукацыйных мэтах участкі ляснога фонду могуць аддавацца юрыдычным асобам, асноўнай дзейнасцю якіх з'яўляюцца правядзенне навукова-даследчых работ і рэалізацыя адукацыйных праграм.
- 2. Аддаванне ўчасткаў ляснога фонду для лесакарыстання ў навуковадаследчых і адукацыйных мэтах ажыццяўляецца на падставе рашэння рэспубліканскага органа дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы.
- 3. Юрыдычныя асобы, зацікаўленыя ў аддаванні ім участкаў ляснога фонду для лесакарыстання ў навукова-даследчых і адукацыйных мэтах, накіроўваюць у рэспубліканскі орган дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы заяву з абгрунтаваннем неабходнасці аддавання ўчасткаў ляснога фонду.
- 4. У заяве аб аддаванні ўчастка ляснога фонду для лесакарыстання ў навукова-даследчых і адукацыйных мэтах указваюцца:

- 4.1. найменне і месца знаходжання юрыдычнай асобы, зацікаўленай у аддаванні ўчастка ляснога фонду, найменне дзяржаўнага органа або іншай дзяржаўнай арганізацыі, якія ажыццявілі яго дзяржаўную рэгістрацыю, дата і нумар рашэння аб дзяржаўнай рэгістрацыі, рэгістрацыйны нумар у Адзіным дзяржаўным рэгістры юрыдычных асоб і індывідуальных прадпрымальнікаў;
- 4.2. мяркуемыя тэрміны карыстання ўчасткам ляснога фонду, пра які хадайнічаюць.
- 5. Да заявы аб аддаванні ўчастка ляснога фонду для лесакарыстання ў навукова-даследчых і адукацыйных мэтах прыкладаюцца:
- 5.1. копія дагавора на правядзенне навукова-даследчых работ;
- 5.2. копія адукацыйнай праграмы.
- 6. Рэспубліканскі орган дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы на працягу трох дзён запрошвае таксацыйную характарыстыку ўчастка ляснога фонду, пра які хадайнічаюць, у юрыдычнай асобы, якая вядзе лясную гаспадарку, у падпарадкаванні якой знаходзіцца ўчастак ляснога фонду, пра які хадайнічаюць, незалежна ад яго ведамаснай падпарадкаванасці.
- 7. Юрыдычная асоба, якая вядзе лясную гаспадарку, на працягу сямі дзён прадстаўляе таксацыйную характарыстыку ўчастка ляснога фонду, пра які хадайнічаюць, у рэспубліканскі орган дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы.
- 8. Рэспубліканскі орган дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы ў месячны тэрмін разглядае прад'яўленыя матэрыялы, і прымае рашэнне аб аддаванні ўчастка ляснога фонду для лесакарыстання ў навуковадаследчых і адукацыйных мэтах або аб адмове ў аддаванні ўчастка ляснога фонду для лесакарыстання ў навукова-даследчых і адукацыйных мэтах па падставах, указаных у пункце 8 артыкула 41 гэтага Кодэкса.
- 9. У рашэнні аб аддаванні ўчастка ляснога фонду для лесакарыстання ў навукова-даследчых і адукацыйных мэтах указваюцца работы, якія юрыдычная асоба можа праводзіць пры карыстанні ўчасткам, і тэрмін, на які ён аддадзены.
- 10. У выпадку прыняцця рашэння аб адмове ў аддаванні ўчастка ляснога фонду для лесакарыстання ў навукова-даследчых і адукацыйных мэтах рэспубліканскі орган дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы на працягу пяці працоўных дзён з дня прыняцця гэтага рашэння пісьмова інфармуе аб гэтым юрыдычную асобу, зацікаўленую ў аддаванні яму

ўчастка ляснога фонду для лесакарыстання ў навукова-даследчых і адукацыйных мэтах, з указаннем падстаў адмовы.

Рашэнне аб адмове ў аддаванні ўчастка ляснога фонду для лесакарыстання ў навукова-даследчых і адукацыйных мэтах можа быць абскарджана ў судовым парадку.

11. Участкі ляснога фонду для лесакарыстання ў навукова-даследчых і адукацыйных мэтах аддаюцца юрыдычным асобам на тэрмін, неабходны для рэалізацыі дагавораў на правядзенне навукова-даследчых работ і адукацыйных праграм.

У выпадку ўнясення змяненняў і (або) дапаўненняў у дагавор на правядзенне навукова-даследчых работ і адукацыйную праграму тэрмін карыстання ўчасткам ляснога фонду ў навукова-даследчых і адукацыйных мэтах можа быць прадоўжаны рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы па заяве юрыдычнай асобы, якой участак ляснога фонду аддадзены для лесакарыстання ў навукова-даследчых і адукацыйных мэтах.

Артыкул 44. Знаходжанне грамадзян на тэрыторыі ляснога фонду і рэалізацыя імі права лесакарыстання

1. Грамадзяне маюць права свабодна знаходзіцца на тэрыторыі ляснога фонду і без дазвольных дакументаў бясплатна ажыццяўляць для задавальнення ўласных патрэб збор дзікарослых ягад, грыбоў, пладоў, арэхаў, лясной падсцілкі, апалых лістоў, нарыхтоўку дрэўных сокаў, бяросты і галін дрэў, дзікарослых раслін і іх частак, моху (акрамя дзікарослых раслін і грыбоў, якія ўключаны ў Чырвоную кнігу Рэспублікі Беларусь або падпадаюць пад дзеянне міжнародных дагавораў Рэспублікі Беларусь, а таксама якія ўключаны ў пералік нарказмяшчальных раслін і прыроднай нарказмяшчальнай сыравіны, які зацвярджаецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь), удзельнічаць у культурна-аздараўленчых, турыстычных, іншых рэкрэацыйных i (або) спартыўна-масавых, фізкультурна-аздараўленчых i спартыўных мерапрыемствах, праводзяцца на тэрыторыі ляснога фонду, калі іншае не ўстаноўлена гэтым Кодэксам і іншымі заканадаўчымі актамі.

Нарыхтоўка дрэўных сокаў, моху грамадзянамі ажыццяўляецца на ўчастках ляснога фонду, якія вызначаюцца для гэтых мэт юрыдычнымі асобамі, якія вядуць лясную гаспадарку, іх структурнымі

падраздзяленнямі (лясніцтвамі). Інфармацыя аб месцы знаходжання такіх участкаў ляснога фонду даводзіцца юрыдычнымі асобамі, якія вядуць лясную гаспадарку, да ўсеагульнага ведама шляхам яе размяшчэння на сваіх афіцыйных сайтах у глабальнай камп'ютарнай сетцы Інтэрнэт, у сродках масавай інфармацыі або іншым агульнадаступным спосабам.

Нарыхтоўка драўніны на ўчастках ляснога фонду грамадзянамі ажыццяўляецца за плату на падставе ордэра.

Размяшчэнне вуллёў і пчальнікоў, касьба, пасьба жывёлы грамадзянамі на ўчастках ляснога фонду ажыццяўляюцца бясплатна на падставе ляснога білета.

- 2. Нарыхтоўка, збор грамадзянамі дзікарослых раслін і грыбоў, якія ўключаны ў Чырвоную кнігу Рэспублікі Беларусь або падпадаюць пад дзеянне міжнародных дагавораў Рэспублікі Беларусь, а таксама якія ўключаны ў пералік нарказмяшчальных раслін і прыроднай нарказмяшчальнай сыравіны, які зацвярджаецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь, забараняюцца.
- 3. Грамадзяне, якія знаходзяцца на тэрыторыі ляснога фонду, абавязаны:
- 3.1. выконваць патрабаванні заканадаўства аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў, аб ахове навакольнага асяроддзя;
- 3.2. выконваць Правілы пажарнай бяспекі ў лясах Рэспублікі Беларусь, а ў выпадку выяўлення ляснога пажару неадкладна паведамляць аб гэтым юрыдычным асобам, якія вядуць лясную гаспадарку, або органам і падраздзяленням рэспубліканскага органа дзяржаўнага кіравання па надзвычайных сітуацыях або падначаленым яму арганізацыям і аказваць садзейнічанне ў яго тушэнні;
- 3.3. не дапускаць незаконнай высечкі, пашкоджання і (або) знішчэння лясных насаджэнняў, забруджвання лясоў адходамі, знішчэння і разарэння мурашнікаў, гнёзд, нор і іншых месцаў жыхарства дзікіх жывёл, за выключэннем выпадкаў, устаноўленых заканадаўчымі актамі;
- 3.4. размяшчаць адходы толькі ў месцах часовага захоўвання адходаў.
- 4. Знаходжанне грамадзян на тэрыторыі ляснога фонду, рэалізацыя імі права лесакарыстання могуць быць абмежаваны або забаронены рашэннямі мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў у выпадках, указаных у падпункце 1.9 пункта 1 артыкула 13 гэтага Кодэкса, а таксама ў іншых выпадках у адпаведнасці з гэтым Кодэксам і іншымі заканадаўчымі актамі.

АРЭНДА ЎЧАСТКАЎ ЛЯСНОГА ФОНДУ

Артыкул 45. Арэнда ўчасткаў ляснога фонду

- 1. Участкі ляснога фонду для нарыхтоўкі драўніны аддаюцца ў арэнду юрыдычным асобам, якія вырабляюць прадукцыю дрэваапрацоўкі і якія рэалізуюць найважнейшыя інвестыцыйныя праекты, устаноўленыя Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь (далей дрэваапрацоўчыя арганізацыі).
- 2. Участкі нарыхтоўкі нарыхтоўкі ляснога фонду ДЛЯ жывіцы, пабочнага рэсурсаў, лесакарыстання другарадных лясных ĭ лесакарыстання мэтах правядзення культурна-аздараўленчых, турыстычных, іншых рэкрэацыйных i (або) спартыўна-масавых, фізкультурна-аздараўленчых і спартыўных мерапрыемстваў могуць аддавацца арэнду юрыдычным асобам i індывідуальным прадпрымальнікам.
- 3. Тэрмін, на які аддаюцца ўчасткі ляснога фонду ў арэнду, не можа перавышаць 15 гадоў.
- Тэрміны арэнды ўчасткаў ляснога фонду для нарыхтоўкі драўніны, інвестыцыйных праектаў, якія даюцца для рэалізацыі, павінны адпавядаць тэрмінам акупнасці інвестыцыйных праектаў, указаным у бізнес-планах інвестыцыйных праектаў.
- 4. Аддаванне ў арэнду для лесакарыстання ўчасткаў ляснога фонду, размешчаных у межах прыродаахоўных лясоў (акрамя ўчасткаў ляснога фонду, размешчаных у межах запаведнікаў і нацыянальных паркаў), рэкрэацыйна-аздараўленчых і абаронных лясоў, участкаў ляснога фонду, размешчаных у межах тэрыторый, якія падвергліся радыеактыўнаму забруджванню ў выніку катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, якія адносяцца да зоны эвакуацыі (адчужэння), зоны першачарговага адсялення, зоны наступнага адсялення, з якіх адселена насельніцтва і на якіх устаноўлены кантрольна-прапускны рэжым, дапускаецца па відах лесакарыстання, сумяшчальных з рэжымам аховы і выкарыстання гэтых тэрыторый.
- 5. Арэнда ўчасткаў ляснога фонду, размешчаных у межах запаведнікаў і нацыянальных паркаў, а таксама ўчасткаў ляснога фонду, аддадзеных для вядзення лясной гаспадаркі лесагаспадарчым арганізацыям, падпарадкаваным Кіраўніцтву справамі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, забараняецца.

Артыкул 46. Аддаванне ўчасткаў ляснога фонду ў арэнду

- 1. Участак ляснога фонду можа аддавацца ў арэнду аднаму або некалькім асобам адначасова для ажыццяўлення лесакарыстання па розных відах.
- Участак ляснога фонду, аддадзены ў арэнду для лесакарыстання пэўнага віду, не можа аддавацца ў арэнду іншай асобе для лесакарыстання таго ж віду.
- 2. Рашэнне аб аддаванні ўчастка ляснога фонду ў арэнду для нарыхтоўкі драўніны прымаецца абласным выканаўчым камітэтам, а для нарыхтоўкі жывіцы, нарыхтоўкі другарадных лясных рэсурсаў, пабочнага лесакарыстання і лесакарыстання ў мэтах правядзення культурна-аздараўленчых, турыстычных, іншых рэкрэацыйных і (або) спартыўнамасавых, фізкультурна-аздараўленчых і спартыўных мерапрыемстваў Мінскім гарадскім, гарадскім (гарадоў абласнога падпарадкавання), раённым выканаўчым камітэтам.

Рашэнне аб аддаванні ўчастка ляснога фонду ў арэнду прымаецца па ўзгадненні з рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы, а ўчасткаў ляснога фонду, размешчаных у межах прыродных тэрыторый, якія асабліва ахоўваюцца, прыродных тэрыторый, якія падлягаюць спецыяльнай ахове, — і з адпаведным тэрытарыяльным органам рэспубліканскага органа дзяржаўнага кіравання па прыродных рэсурсах і ахове навакольнага асяроддзя.

- 3. Рашэнне аб адмове ў аддаванні ўчастка ляснога фонду ў арэнду для лесакарыстання можа быць прынята па падставах, указаных у пункце 8 артыкула 41 гэтага Кодэкса.
- 4. Пасля прыняцця рашэння аб аддаванні ўчастка ляснога фонду ў арэнду для лесакарыстання на працягу 10 дзён з дня яго прыняцця заключаецца адпаведны дагавор арэнды.
- 5. Тыпавыя формы дагавора арэнды і карты-схемы з пазначанымі межамі ўчастка ляснога фонду для аддавання яго ў арэнду ўстанаўліваюцца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.
- 6. Арэндадаўцам участка ляснога фонду з'яўляецца юрыдычная асоба, якая вядзе лясную гаспадарку, у падпарадкаванні якой знаходзіцца ўчастак ляснога фонду, які аддаецца ў арэнду (далей арэндадавец).
- 7. Арандатарамі ўчастка ляснога фонду з'яўляюцца юрыдычная асоба або індывідуальны прадпрымальнік (далей арандатар).
- 8. Субарэнда ўчастка ляснога фонду не дапускаецца.

9. Аддаванне ўчастка ляснога фонду ў арэнду не з'яўляецца падставай для спынення або змянення праў іншых лесакарыстальнікаў, якія ажыццяўляюць лесакарыстанне на гэтым участку ляснога фонду па відах лесакарыстання, якія адрозніваюцца ад відаў лесакарыстання, якія ажыццяўляюцца арандатарам.

Пры заключэнні дагавора арэнды арэндадавец абавязаны ўключыць у яго ўмовы аб правах іншых лесакарыстальнікаў на ўчастак ляснога фонду, які аддаецца ў арэнду.

- 10. Арэндадавец абавязаны на працягу 15 дзён з дня ўступлення ў сілу дагавора арэнды перадаць арандатару ўчастак ляснога фонду, аддадзены ў арэнду, па перадатачным акце, форму якога ўстанаўлівае рэспубліканскі орган дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы.
- 11. Калі іншае не ўстаноўлена заканадаўствам або дагаворам арэнды, па сканчэнні тэрміну дзеяння дагавора арэнды арандатар, які належным чынам выконваў свае абавязкі, мае пры іншых роўных умовах пераважнае права перад іншымі асобамі на заключэнне дагавора арэнды на новы тэрмін у парадку, устаноўленым гэтым артыкулам.
- 12. Арандатар, які жадае заключыць дагавор арэнды на новы тэрмін, за тры месяцы да сканчэння тэрміну дзеяння дагавора арэнды павінен пісьмова паведаміць у выканаўчы камітэт, які прыняў рашэнне аб аддаванні ўчастка ляснога фонду ў арэнду, аб намеры заключыць дагавор арэнды на новы тэрмін і прадставіць дакументы, указаныя ў пунктах 3 і 4 артыкула 48 або пунктах 3 і 4 артыкула 49 гэтага Кодэкса.
- 13. Змяненне ўмоў дагавора арэнды, яго скасаванне і спыненне дапускаюцца па пагадненні бакоў, а таксама ў выпадках, прадугледжаных гэтым Кодэксам і іншымі заканадаўчымі актамі.
- 14. Умовы дагавора арэнды могуць быць перагледжаны ў выпадку змянення:
- 14.1. таксацыйных характарыстык участка ляснога фонду ў выніку лясных пажараў, ветравалоў, бураломаў, пашкоджання лясоў шкоднікамі і хваробамі лясоў, а таксама пры іншых пашкоджаннях лясоў, выкліканых неспрыяльнымі фактарамі навакольнага асяроддзя;
- 14.2. відаў і аб'ёмаў лесакарыстання і лесагаспадарчых мерапрыемстваў на падставе лесаўпарадкавальнага праекта;
- 14.3. рэжыму лесакарыстання.

Артыкул 47. Арэндная плата за карыстанне ўчасткам ляснога фонду

- 1. Арэндная плата за карыстанне ўчасткам ляснога фонду лічыцца штогод зыходзячы з таксавага кошту і стаўкі рэфінансавання Нацыянальнага банка Рэспублікі Беларусь, якая дзейнічае на 1 студзеня кожнага года знаходжання ўчастка ляснога фонду ў арэндзе, на працягу тэрміну, на які ён аддадзены.
- 2. Памер арэнднай платы падлягае перагляду ў выпадку змянення памеру таксавага кошту, аб чым заключаецца дадатковае пагадненне да дагавора арэнды.
- 3. Памер арэнднай платы за год разлічваецца арэндадаўцам па наступнай формуле:

 $A_{H} = T \times C/100$, дзе:

 A_{H} – памер арэнднай платы за год;

Т – таксавы кошт;

- С стаўка рэфінансавання Нацыянальнага банка Рэспублікі Беларусь, якая дзейнічае на 1 студзеня кожнага года знаходжання ўчастка ляснога фонду ў арэндзе.
- 4. Памер штомесячнай арэнднай платы ўстанаўліваецца як адносіны арэнднай платы за год да ліку месяцаў аддавання ўчастка ляснога фонду ў арэнду ў бягучым годзе.
- 5. Арэндная плата лічыцца з першага ліку месяца, які ідзе следам за месяцам заключэння дагавора арэнды, калі іншае не ўстаноўлена дагаворам арэнды.
- 6. Арандатар мае права на змяншэнне памеру арэнднай платы ў выпадках, указаных у пункце 14 артыкула 46 гэтага Кодэкса.
- 7. Арэндная плата ўносіцца штомесяц роўнымі часткамі ў тэрмін да 10-й лічбы месяца, які ідзе следам за справаздачным, на рахунак арэндадаўца. Пры гэтым арандатар не вызваляецца ад платы за лесакарыстанне, якая збіраецца ў адпаведнасці з артыкулам 103 гэтага Кодэкса.

Артыкул 48. Парадак аддавання ўчасткаў ляснога фонду ў арэнду дрэваапрацоўчай арганізацыі для нарыхтоўкі драўніны

1. Аддаванне ўчастка ляснога фонду ў арэнду дрэваапрацоўчай арганізацыі для нарыхтоўкі драўніны праводзіцца ў межах структурнага падраздзялення юрыдычнай асобы, якая вядзе лясную гаспадарку (лясніцтвы), і патрабуе папярэдняга ўзгаднення з юрыдычнай асобай, якая

вядзе лясную гаспадарку, у падпарадкаванні якой знаходзіцца ўчастак ляснога фонду, пра які хадайнічаюць для аддавання ў арэнду.

- 2. Аб'ём драўніны на ўчастку ляснога фонду, пра які хадайнічаюць для аддавання ў арэнду, павінен адпавядаць аб'ёмам яе нарыхтоўкі, неабходным для рэалізацыі інвестыцыйнага праекта. Пры гэтым аб'ём драўніны, які плануецца для нарыхтоўкі на ўчастку ляснога фонду, які аддаецца ў арэнду па гадах, не павінен перавышаць 50 працэнтаў разліковай лесасекі для юрыдычнай асобы, якая вядзе лясную гаспадарку, у падпарадкаванні якой знаходзіцца ўчастак ляснога фонду, пра які хадайнічаюць для аддавання ў арэнду.
- 3. Для атрымання ўчастка ляснога фонду ў арэнду для нарыхтоўкі драўніны дрэваапрацоўчая арганізацыя накіроўвае ў абласны выканаўчы камітэт пісьмовую заяву, у якой указваюцца:
- 3.1. найменне і месца знаходжання дрэваапрацоўчай арганізацыі, найменне дзяржаўнага органа або іншай дзяржаўнай арганізацыі, якія ажыццявілі яе дзяржаўную рэгістрацыю, дата і нумар рашэння аб дзяржаўнай рэгістрацыі, рэгістрацыйны нумар у Адзіным дзяржаўным рэгістры юрыдычных асоб і індывідуальных прадпрымальнікаў;
- 3.2. аб'ём і сартыментны склад драўніны, неабходныя для рэалізацыі інвестыцыйнага праекта;
- 3.3. тэрмін арэнды ўчастка ляснога фонду.
- 4. Да заявы прыкладаюцца наступныя дакументы:
- 4.1. праект дагавора арэнды, які адпавядае тыпавой форме дагавора арэнды, устаноўленай Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь;
- 4.2. выпіска з бізнес-плана інвестыцыйнага праекта з указаннем тэрміну акупнасці гэтага інвестыцыйнага праекта і аб'ёму драўніны, неабходнага для рэалізацыі інвестыцыйнага праекта;
- 4.3. дакумент, які пацвярджае папярэдняе ўзгадненне аддавання ў арэнду ўчастка ляснога фонду з юрыдычнай асобай, якая вядзе лясную гаспадарку, у падпарадкаванні якой знаходзіцца ўчастак ляснога фонду, пра які хадайнічаюць для аддавання ў арэнду.
- 5. Абласны выканаўчы камітэт на працягу пяці працоўных дзён разглядае заяву і дакументы, якія прыкладаюцца да яе, пры адсутнасці падстаў для адмовы ў аддаванні ўчастка ляснога фонду ў арэнду, указаных у пункце 8 артыкула 41 гэтага Кодэкса, падрыхтоўвае праект рашэння аб аддаванні ўчастка ляснога фонду ў арэнду дрэваапрацоўчай арганізацыі для нарыхтоўкі драўніны і накіроўвае яго з прыкладаемымі дакументамі на

ўзгадненне ў дзяржаўныя органы, указаныя ў частцы другой пункта 2 артыкула 46 гэтага Кодэкса.

- 6. Дзяржаўныя органы, указаныя ў частцы другой пункта 2 артыкула 46 гэтага Кодэкса, на працягу 10 дзён разглядаюць прадстаўлены праект рашэння аб аддаванні ўчастка ляснога фонду ў арэнду дрэваапрацоўчай арганізацыі для нарыхтоўкі драўніны, узгадняюць яго або адмаўляюць у яго ўзгадненні з указаннем падстаў адмовы.
- 7. Абласны выканаўчы камітэт на працягу пяці працоўных дзён з дня атрымання дакументаў аб узгадненні з дзяржаўных органаў, указаных у частцы другой пункта 2 артыкула 46 гэтага Кодэкса, прымае рашэнне аб аддаванні ўчастка ляснога фонду ў арэнду дрэваапрацоўчай арганізацыі для нарыхтоўкі драўніны або аб адмове ў аддаванні ўчастка ляснога фонду ў арэнду дрэваапрацоўчай арганізацыі для нарыхтоўкі драўніны.
- 8. У рашэнні аб аддаванні ўчастка ляснога фонду ў арэнду дрэваапрацоўчай арганізацыі для нарыхтоўкі драўніны ўказваюцца:
- 8.1. дадзеныя інвестыцыйнага праекта;
- 8.2. аб'ём нарыхтоўкі драўніны;
- 8.3. месца знаходжання ўчастка ляснога фонду (лясніцтва);
- 8.4. плошча ўчастка ляснога фонду з разбіўкай па катэгорыях лясоў;
- 8.5. тэрмін арэнды ўчастка ляснога фонду.
- 9. На падставе рашэння абласнога выканаўчага камітэта аб аддаванні ўчастка ляснога фонду ў арэнду дрэваапрацоўчай арганізацыі для нарыхтоўкі драўніны з гэтай арганізацыяй на працягу 10 дзён з дня прыняцця такога рашэння заключаецца адпаведны дагавор арэнды.
- 10. У выпадку прыняцця рашэння аб адмове ў аддаванні ўчастка ляснога фонду ў арэнду дрэваапрацоўчай арганізацыі для нарыхтоўкі драўніны абласны выканаўчы камітэт на працягу пяці працоўных дзён з дня прыняцця гэтага рашэння пісьмова паведамляе аб гэтым дрэваапрацоўчай арганізацыі, якая жадае атрымаць участак ляснога фонду ў арэнду для нарыхтоўкі драўніны, з указаннем падстаў адмовы.

Рашэнне аб адмове ў аддаванні ўчастка ляснога фонду ў арэнду дрэваапрацоўчай арганізацыі для нарыхтоўкі драўніны можа быць абскарджана ў судовым парадку.

Артыкул 49. Парадак аддавання ўчасткаў ляснога фонду ў арэнду для нарыхтоўкі жывіцы, нарыхтоўкі другарадных лясных рэсурсаў, пабочнага лесакарыстання, а таксама для

лесакарыстання ў мэтах правядзення культурна-аздараўленчых, турыстычных, іншых рэкрэацыйных і (або) спартыўна-масавых, фізкультурна-аздараўленчых і спартыўных мерапрыемстваў

- 1. Участкі ляснога фонду могуць аддавацца ў арэнду юрыдычным асобам і індывідуальным прадпрымальнікам для нарыхтоўкі жывіцы, нарыхтоўкі другарадных лясных рэсурсаў, пабочнага лесакарыстання, а таксама для лесакарыстання ĭ мэтах правядзення культурна-аздараўленчых, іншых турыстычных, рэкрэацыйных (або) спартыўна-масавых, i фізкультурна-аздараўленчых і спартыўных мерапрыемстваў па папярэднім узгадненні з юрыдычнай асобай, якая вядзе лясную гаспадарку, у падпарадкаванні якой знаходзяцца ўчасткі ляснога фонду, пра якія хадайнічаюць для аддавання ў арэнду.
- 2. Рашэнне аб аддаванні ўчастка ляснога фонду ў арэнду для Мінскім прымаецца гарадскім, гарадскім лесакарыстання раённым падпарадкавання), выканаўчым абласнога камітэтам, тэрыторыі якога знаходзіцца ўчастак ляснога фонду, пра які хадайнічаюць , па ўзгадненні з дзяржаўнымі органамі, указанымі ў частцы другой пункта 2 артыкула 46 гэтага Кодэкса.
- 3. Юрыдычная асоба, індывідуальны прадпрымальнік, якія жадаюць атрымаць участак ляснога фонду ў арэнду для лесакарыстання, накіроўваюць у Мінскі гарадскі, гарадскі (гарадоў абласнога падпарадкавання), раённы выканаўчы камітэт па месцы знаходжання ўчастка ляснога фонду заяву, у якой указваюцца:
- 3.1. мэта атрымання ўчастка ляснога фонду ў арэнду;
- 3.2. найменне і месца знаходжання юрыдычнай асобы, індывідуальнага прадпрымальніка, найменне дзяржаўнага органа або іншай дзяржаўнай арганізацыі, якія ажыццявілі іх дзяржаўную рэгістрацыю, дата і нумар рашэння аб дзяржаўнай рэгістрацыі, рэгістрацыйны нумар у Адзіным дзяржаўным рэгістры юрыдычных асоб і індывідуальных прадпрымальнікаў;
- 3.3. від, аб'ём і тэрмін лесакарыстання, якое плануецца да ажыццяўлення на ўчастку ляснога фонду, пра які хадайнічаюць, яго плошча.
- 4. Да заявы прыкладаюцца наступныя дакументы:
- 4.1. праект дагавора арэнды, які адпавядае тыпавой форме дагавора арэнды, устаноўленай Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь;

- 4.2. дакумент, які пацвярджае папярэдняе ўзгадненне аддавання ў арэнду ўчастка ляснога фонду з юрыдычнай асобай, якая вядзе лясную гаспадарку, у падпарадкаванні якой знаходзіцца ўчастак ляснога фонду, пра які хадайнічаюць для аддавання ў арэнду.
- 5. Мінскі гарадскі, гарадскі (гарадоў абласнога падпарадкавання), раённы выканаўчы камітэт на працягу пяці працоўных дзён разглядае заяву і дакументы, якія прыкладаюцца да яго, пры адсутнасці падстаў для адмовы ў аддаванні ўчастка ляснога фонду ў арэнду, указаных у пункце 8 артыкула 41 гэтага Кодэкса, падрыхтоўвае праект рашэння аб аддаванні ўчастка ляснога фонду ў арэнду юрыдычнай асобе, індывідуальнаму прадпрымальніку для лесакарыстання і накіроўвае яго з прыкладаемымі дакументамі на ўзгадненне ў дзяржаўныя органы, указаныя ў частцы другой пункта 2 артыкула 46 гэтага Кодэкса.
- 6. Дзяржаўныя органы, указаныя ў частцы другой пункта 2 артыкула 46 гэтага Кодэкса, на працягу 10 дзён разглядаюць праект рашэння аб аддаванні ўчастка ляснога фонду ў арэнду юрыдычнай асобе, індывідуальнаму прадпрымальніку для лесакарыстання, узгадняюць яго або адмаўляюць у яго ўзгадненні з указаннем падстаў адмовы.
- 7. Мінскі гарадскі, гарадскі (гарадоў абласнога падпарадкавання), раённы выканаўчы камітэт на працягу пяці працоўных дзён з дня атрымання дакументаў аб узгадненні з дзяржаўных органаў, указаных у частцы другой пункта 2 артыкула 46 гэтага Кодэкса, прымае рашэнне аб аддаванні ўчастка ляснога фонду ў арэнду юрыдычнай асобе, індывідуальнаму прадпрымальніку для лесакарыстання або аб адмове ў аддаванні ўчастка ляснога фонду ў арэнду юрыдычнай асобе, індывідуальнаму прадпрымальніку для лесакарыстання з указаннем падстаў адмовы.
- 8. У рашэнні аб аддаванні ўчастка ляснога фонду ў арэнду для лесакарыстання ўказваюцца:
- 8.1. від і аб'ём лесакарыстання;
- 8.2. месца знаходжання ўчастка ляснога фонду (лясніцтва, лясны квартал і (або) таксацыйны выдзел);
- 8.3. плошча ўчастка ляснога фонду з разбіўкай па катэгорыях лясоў;
- 8.4. тэрмін арэнды ўчастка ляснога фонду.
- 9. На падставе рашэння Мінскага гарадскога, гарадскога (гарадоў абласнога падпарадкавання), раённага выканаўчага камітэта аб аддаванні ўчастка ляснога фонду ў арэнду для лесакарыстання з юрыдычнай асобай, індывідуальным прадпрымальнікам, якія жадаюць атрымаць участак

ляснога фонду ў арэнду, на працягу 10 дзён заключаецца адпаведны дагавор арэнды.

10. У выпадку прыняцця рашэння аб адмове ў аддаванні ўчастка ляснога фонду ў арэнду для лесакарыстання па відах, указаных у пункце 1 гэтага артыкула, Мінскі гарадскі, гарадскі (гарадоў абласнога падпарадкавання), раённы выканаўчы камітэт на працягу пяці працоўных дзён з дня прыняцця такога рашэння пісьмова паведамляе аб гэтым юрыдычнай асобе, індывідуальнаму прадпрымальніку, якія жадаюць атрымаць участак ляснога фонду ў арэнду, з указаннем падстаў адмовы.

Рашэнне аб адмове ў аддаванні ўчастка ляснога фонду ў арэнду для лесакарыстання можа быць абскарджана ў вышэйстаячы орган або ў судовым парадку.

11. Аддаванне ўчасткаў ляснога фонду ў арэнду для нарыхтоўкі жывіцы, нарыхтоўкі другарадных лясных рэсурсаў, пабочнага лесакарыстання можа ажыццяўляцца па выніках лясных аўкцыёнаў.

ГЛАВА 11

ЛЯСНЫЯ АЎКЦЫЁНЫ, БІРЖАВЫЯ ТАРГІ. КАНЦЭСІЯ ЛЯСОЎ (УЧАСТКАЎ ЛЯСНОГА ФОНДУ)

Артыкул 50. Лясныя аўкцыёны, біржавыя таргі

- 1. Лясныя аўкцыёны праводзяцца ў выпадку, калі на права лесакарыстання па адным і тым жа відзе лесакарыстання на адным і тым жа ўчастку ляснога фонду прэтэндуюць два і больш індывідуальных прадпрымальнікі і (або) юрыдычных асобы (пры гэтым другая заява аб аддаванні права аднаго і таго ж віду лесакарыстання на адным і тым жа ўчастку ляснога фонду пададзена не пазней 15 дзён з дня паступлення першай заявы).
- 2. Прадметам лясных аўкцыёнаў з'яўляецца права лесакарыстання па наступных відах:
- 2.1. нарыхтоўка жывіцы;
- 2.2. нарыхтоўка другарадных лясных рэсурсаў;
- 2.3. пабочнае лесакарыстанне.
- 3. Лясныя аўкцыёны праводзяцца юрыдычнымі асобамі, якія вядуць лясную гаспадарку, сумесна з мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі ў парадку, устаноўленым Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

- 4. Па выніках ляснога аўкцыёну афармляецца пратакол вынікаў правядзення ляснога аўкцыёну, які з'яўляецца падставай для заключэння дагавора арэнды ўчастка ляснога фонду, выдачы дазвольных дакументаў.
- 5. Біржавыя таргі праводзяцца ў адпаведнасці з Правіламі рэалізацыі драўніны на ўнутраным рынку Рэспублікі Беларусь.

Па выніках біржавых таргоў афармляецца біржавы дагавор, які з'яўляецца падставай для выдачы дазвольных дакументаў.

Артыкул 51. Канцэсія лясоў (участкаў ляснога фонду)

Лясы (участкі ляснога фонду) могуць аддавацца ў канцэсію ў адпаведнасці з заканадаўствам аб канцэсіях на ўмовах, якія вызначаюцца Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь.

ГЛАВА 12

АБМЕЖАВАННЕ (ПРЫПЫНЕННЕ), СПЫНЕННЕ, ПЕРАХОД ПРАВА ЛЕСАКАРЫСТАННЯ. АБМЕЖАВАННЕ (ПРЫПЫНЕННЕ), СПЫНЕННЕ ГАСПАДАРЧАЙ І ІНШАЙ ДЗЕЙНАСЦІ, ЯКАЯ АКАЗВАЕ ШКОДНАЕ ЎЗДЗЕЯННЕ НА ЛЯСЫ

Артыкул 52. Абмежаванне (прыпыненне) права лесакарыстання

- 1. Права лесакарыстання можа быць абмежавана (прыпынена) у інтарэсах нацыянальнай бяспекі, аховы навакольнага асяроддзя, гісторыка-культурнай спадчыны, праў і законных інтарэсаў грамадзян.
- 2. Права лесакарыстання абмяжоўваецца (прыпыняецца) дзяржаўнымі органамі (арганізацыямі), якія ажыццяўляюць кантроль у галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў, у межах іх паўнамоцтваў у выпадку:
- 2.1. парушэння лесакарыстальнікам патрабаванняў заканадаўства аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў, аб ахове навакольнага асяроддзя і (або) умоў, выкладзеных у дакументах, на падставе якіх узнікае права лесакарыстання, якое цягне прычыненне шкоды лясам і (або) стварэнне небяспекі прычынення такой шкоды ў будучыні;
- 2.2. неўнясення ва ўстаноўлены тэрмін выплат за лесакарыстанне;
- 2.3. надзвычайных сітуацый і пры наступленні іншых абставін, якія носяць надзвычайны характар;

- 2.4. нямэтавага выкарыстання ўчастка ляснога фонду, які аддаваўся для лесакарыстання;
- 2.5. выдачы дакументаў, на падставе якіх узнікае права лесакарыстання, з парушэннем парадку, устаноўленага гэтым Кодэксам і іншымі актамі заканадаўства;
- 2.6. непрадстаўлення лесакарыстальнікам інфармацыі аб лесакарыстанні, прадугледжанай гэтым Кодэксам і іншымі актамі заканадаўства;
- 2.7. у іншых выпадках, прадугледжаных заканадаўчымі актамі.
- 3. Патрабаванне (прадпісанне, пастанова) аб абмежаванні (прыпыненні) права лесакарыстання з указаннем прычын, якія выклікалі прыняцце такога рашэння, і пры неабходнасці тэрміну ўстаранення парушэння выносіцца ў дзень выяўлення парушэння і ўручаецца лесакарыстальніку неадкладна або накіроўваецца не пазней аднаго працоўнага дня, які ідзе следам за днём выяўлення парушэння, па апошнім вядомым адрасе заказным лістом з паведамленнем аб уручэнні.
- 4. Дзеянне дакументаў, на падставе якіх давалася права лесакарыстання, прыпыняецца з дня вынясення патрабавання (прадпісання, пастановы) аб абмежаванні (прыпыненні) права лесакарыстання.
- 5. Не пазней тэрміну, указанага ў патрабаванні (прадпісанні, пастанове) аб абмежаванні (прыпыненні) права лесакарыстання, лесакарыстальнік абавязаны праінфармаваць орган (арганізацыю), які абмежаваў (які прыпыніў) права лесакарыстання, аб устараненні парушэння.
- 6. Калі парушэнне, якое выклікала прыняцце рашэння аб абмежаванні (прыпыненні) права лесакарыстання, устаранёна, права лесакарыстання аднаўляецца ў поўным аб'ёме па рашэнні органа (арганізацыі), якое абмежавала (якое прыпыніла) гэта права.
- 7. Абмежаванне (прыпыненне) права лесакарыстання не вызваляе лесакарыстальнікаў ад адміністрацыйнай і іншай адказнасці за парушэнне патрабаванняў заканадаўства аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў, аб ахове навакольнага асяроддзя.
- 8. У выпадку нязгоды лесакарыстальніка з рашэннем аб абмежаванні (прыпыненні) яго права лесакарыстання ён можа абскардзіць гэта рашэнне ў вышэйстаячы орган (арганізацыю) і (або) у судовым парадку.

Артыкул 53. Спыненне права лесакарыстання

- 1. Права лесакарыстання можа быць спынена ў інтарэсах нацыянальнай бяспекі, аховы навакольнага асяроддзя, гісторыка-культурнай спадчыны, праў і законных інтарэсаў грамадзян.
- 2. Права лесакарыстання спыняецца Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь, Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь, дзяржаўным органам (арганізацыяй), якім (якой) яно давалася лесакарыстальніку, у тым ліку па патрабаванні дзяржаўных органаў (арганізацый), якія ажыццяўляюць кантроль у галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў, у межах іх паўнамоцтваў, а таксама судом у выпадку:
- 2.1. узнікнення непасрэднай пагрозы жыццю або здароўю грамадзян;
- 2.2. сістэматычнага (два разы і больш у каляндарным годзе) незахавання лесакарыстальнікам тэрмінаў унясення выплат за лесакарыстанне;
- 2.3. сістэматычнага (два разы і больш у каляндарным годзе) парушэння лесакарыстальнікам патрабаванняў заканадаўства аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў, аб ахове навакольнага асяроддзя і (або) умоў, выкладзеных у дакументах, на падставе якіх узнікае права лесакарыстання, якое цягне прычыненне шкоды лясам і (або) стварэнне небяспекі прычынення такой шкоды ў будучыні;
- 2.4. сістэматычнага (два разы і больш у каляндарным годзе) парушэння Правілаў пажарнай бяспекі ў лясах Рэспублікі Беларусь;
- 2.5. надзвычайных сітуацый і пры наступленні іншых абставін, якія носяць надзвычайны характар;
- 2.6. прыняцця рашэння аб пераводзе зямель ляснога фонду ў землі іншых катэгорый, рашэння аб адабранні зямель ляснога фонду ў парадку, устаноўленым заканадаўствам аб ахове і выкарыстанні зямель;
- 2.7. ліквідацыі юрыдычнай асобы, спынення дзейнасці індывідуальнага прадпрымальніка, якім участак ляснога фонду аддаваўся для лесакарыстання;
- 2.8. нямэтавага выкарыстання ўчастка ляснога фонду, які аддаваўся для лесакарыстання;
- 2.9. невыканання патрабавання (прадпісання, пастановы) аб абмежаванні (прыпыненні) права лесакарыстання;
- 2.10. выдачы дакументаў, на падставе якіх узнікае права лесакарыстання, з парушэннем парадку, устаноўленага гэтым Кодэксам і іншымі актамі заканадаўства;
- 2.11. у іншых выпадках, прадугледжаных гэтым Кодэксам і іншымі заканадаўчымі актамі.

- 3. Пры сканчэнні тэрміну лесакарыстання, указанага ў дакументах, на падставе якіх узнікае права лесакарыстання, гэта права спыняецца без прыняцця рашэння.
- 4. Пры адмове лесакарыстальніка ад права лесакарыстання гэта права спыняецца на падставе яго пісьмовай заявы. У гэтым выпадку не патрабуецца прыняцця рашэння дзяржаўнага органа (арганізацыі), які прыняў (якая прыняла) рашэнне аб аддаванні права лесакарыстання.
- 5. Права лесакарыстання ў выпадках, указаных у падпунктах 2.1–2.10 пункта 2 гэтага артыкула, спыняецца:
- 5.1. па відах лесакарыстання, якія ажыццяўляюцца на праве арэнды, па рашэнні мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў, якія прынялі рашэнне аб аддаванні ўчастка ляснога фонду ў арэнду;
- 5.2. па астатніх відах лесакарыстання шляхам анулявання дазвольнага дакумента юрыдычнай асобай, якая вядзе лясную гаспадарку.
- 6. Пры ануляванні дазвольнага дакумента або сканчэнні тэрміну лесакарыстання выплаты за лесакарыстанне, унесеныя лесакарыстальнікам, яму не вяртаюцца.
- 7. Спыненне права лесакарыстання не вызваляе лесакарыстальнікаў ад адміністрацыйнай і іншай адказнасці за парушэнне патрабаванняў заканадаўства аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў, аб ахове навакольнага асяроддзя.
- 8. У выпадку нязгоды лесакарыстальніка з рашэннем аб спыненні права лесакарыстання ён можа абскардзіць гэта рашэнне ў вышэйстаячы орган дзяржаўнага органа (арганізацыі), які прыняў (якая прыняла) рашэнне аб спыненні права лесакарыстання, і (або) у судовым парадку.

Артыкул 54. Пераход права лесакарыстання

- 1. Пры рэарганізацыі юрыдычнай асобы, якой участак ляснога фонду аддаваўся для лесакарыстання, права лесакарыстання на гэтым участку ляснога фонду пераходзіць да юрыдычнай асобы (юрыдычных асоб) правапераемніку (правапераемнікам) рэарганізаванай юрыдычнай асобы ў адпаведнасці з перадатачным актам або раздзяляльным балансам.
- 2. Адзнака аб пераходзе права лесакарыстання праводзіцца дзяржаўным органам (арганізацыяй), якім (якой) гэта права давалася лесакарыстальніку, на ўсіх экзэмплярах дакументаў, на падставе якіх узнікае права лесакарыстання, па пісьмовай заяве юрыдычнай асобы

(юрыдычных асоб) – правапераемніка (правапераемнікаў) рэарганізаванай юрыдычнай асобы.

Артыкул 55. Абмежаванне (прыпыненне) або спыненне гаспадарчай і іншай дзейнасці, якая аказвае шкоднае ўздзеянне на лясы або пры ажыццяўленні якой узнікае небяспека прычынення шкоды лясам у будучыні

- 1. Пры прычыненні шкоды лясам, узнікненні небяспекі прычынення такой парушэнні патрабаванняў шкоды будучым, заканадаўства выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў, аб ахове навакольнага асяроддзя або невыкананні патрабаванняў (прадпісанняў, пастаноў) дзяржаўных органаў (арганізацый), якія ажыццяўляюць кантроль у галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў, гаспадарчая і іншая юрыдычных дзейнасць грамадзян, асоб, індывідуальных прадпрымальнікаў, якая аказвае шкоднае ўздзеянне на лясы або пры ажыццяўленні якой узнікае небяспека прычынення такой шкоды ў будучыні, можа быць:
- 1.1. абмежавана (прыпынена) да ўстаранення выяўленага парушэння на падставе патрабаванняў (прадпісанняў, пастаноў) дзяржаўных органаў (арганізацый), якія ажыццяўляюць кантроль у галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў;
- 1.2. абмежавана (прыпынена) да ўстаранення выяўленага парушэння або спынена па рашэнні суда.
- 2. У мэтах выканання патрабаванняў (прадпісанняў, пастаноў) дзяржаўных ажыццяўляюць (арганізацый), якія кантроль галіне органаў выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў, аб абмежаванні (прыпыненні) гаспадарчай і іншай дзейнасці грамадзян, юрыдычных асоб, індывідуальных прадпрымальнікаў, якая аказвае шкоднае ўздзеянне на лясы або пры ажыццяўленні якой узнікае небяспека прычынення такой шкоды ў будучыні, да ўстаранення выяўленага парушэння дзяржаўныя органы (арганізацыі), якія ажыццяўляюць кантроль у галіне выкарыстання, аховы, абароны ўзнаўлення лясоў, могуць У адпаведнасці заканадаўчымі актамі прымяняць спосабы забеспячэння выканання гэтых патрабаванняў (прадпісанняў, пастаноў), накіраваныя на недапушчэнне выкарыстання абсталявання, транспартных сродкаў, іншых аб'ектаў, эксплуатацыя якіх у працэсе гаспадарчай і іншай дзейнасці павінна быць

абмежавана (прыпынена), у тым ліку рабіць апламбаванне або апячатванне ўказаных аб'ектаў.

- 3. У патрабаванні (прадпісанні, пастанове) аб абмежаванні (прыпыненні) гаспадарчай і іншай дзейнасці ўказваюцца найменне ўпаўнаважанага дзяржаўнага органа (арганізацыі), які ажыццяўляе (якая ажыццяўляе) кантроль у галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў, які яго вынес (якая яго вынесла), выяўленае парушэнне, абмежаванне (прыпыненне) гаспадарчай і іншай дзейнасці, тэрмін яе абмежавання (прыпынення), прымененыя спосабы забеспячэння выканання гэтага патрабавання (прадпісання, пастановы) і парадак яго абскарджання.
- 4. Копіі патрабавання (прадпісання, пастановы) аб абмежаванні (прыпыненні) гаспадарчай і іншай дзейнасці ўручаюцца грамадзянам, юрыдычным асобам, індывідуальным прадпрымальнікам пад роспіс або накіроўваюцца заказным лістом з паведамленнем аб уручэнні.
- 5. Патрабаванне (прадпісанне, пастанова) аб абмежаванні (прыпыненні) гаспадарчай і іншай дзейнасці, а таксама дзеянні дзяржаўных органаў (арганізацый), якія ажыццяўляюць кантроль у галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў, па забеспячэнні выканання такога патрабавання (прадпісання, пастановы) могуць быць абскарджаны на працягу 10 дзён з дня іх вынясення ў вышэйстаячы дзяржаўны орган (арганізацыю) і (або) у судовым парадку.
- Дзяржаўным органам (арганізацыяй), які ажыццяўляе (якая аховы, абароны і ажыццяўляе) кантроль у галіне выкарыстання, ўзнаўлення лясоў, можа быць прад'яўлены ў суд іск аб спыненні гаспадарчай і іншай дзейнасці, якая аказвае шкоднае ўздзеянне на лясы або пры ажыццяўленні якой узнікае небяспека прычынення такой шкоды ў будучыні, у выпадку, калі грамадзяне, юрыдычныя асобы, індывідуальныя прадпрымальнікі, якія ажыццяўляюць такую дзейнасць, прычыняюць шкоду лясам, ствараюць небяспеку прычынення такой шкоды ў будучыні, парушаюць патрабаванні заканадаўства аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў, аб ахове навакольнага асяроддзя або не выконваюць (прадпісанне, пастанову) аб устараненні патрабаванне выяўленага парушэння або патрабаванне (прадпісанне, пастанову) аб абмежаванні (прыпыненні) гаспадарчай і іншай дзейнасці.
- 7. Рашэнні аб абмежаванні (прыпыненні) або аб спыненні гаспадарчай і іншай дзейнасці, якая аказвае шкоднае ўздзеянне на лясы або пры ажыццяўленні якой узнікае небяспека прычынення такой шкоды ў

будучыні, па выніках праверак прымаюцца ў парадку, устаноўленым заканадаўствам аб кантрольнай (нагляднай) дзейнасці.

ГЛАВА 13

ПРАВЫ І АБАВЯЗКІ ЛЕСАКАРЫСТАЛЬНІКАЎ

Артыкул 56. Правы лесакарыстальнікаў

- 1. Лесакарыстальнікі маюць права:
- 1.1. ажыццяўляць лесакарыстанне на ўчастках ляснога фонду, аддадзеных ім, па відах, аб'ёмах, тэрмінах і на ўмовах, указаных у дакументах, на падставе якіх узнікае права лесакарыстання;
- 1.2. атрымліваць ад юрыдычных асоб, якія вядуць лясную гаспадарку, інфармацыю аб участках ляснога фонду, аддадзеных ім для лесакарыстання;
- 1.3. распараджацца законна нарыхтаванай, сабранай, вынятай лясной прадукцыяй, калі іншае не ўстаноўлена Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь, гэтым Кодэксам і іншымі заканадаўчымі актамі або дакументамі, на падставе якіх узнікае права лесакарыстання;
- 1.4. праводзіць высечкі лесу на ўчастках ляснога фонду, на якіх прадугледжана ўзвядзенне часовых аб'ектаў (пад'язныя шляхі да лесасекі (шырынёй не больш пяці метраў), лесапагрузачныя пункты, месцы часовага складавання лясной прадукцыі, месца запраўкі і стаянкі тэхнікі, іншага абсталявання, памяшканні, прызначаныя для харчавання і адпачынку работнікаў, і іншыя часовыя аб'екты, узвядзенне якіх неабходна для ажыццяўлення лесакарыстання), і ажыццяўляць іх узвядзенне ў адпаведнасці з умовамі, указанымі ў дакументах, на падставе якіх узнікае права лесакарыстання;
- 1.5. прыцягваць грамадзян, юрыдычныя асобы, індывідуальных прадпрымальнікаў для аказання паслуг па лесакарыстанні на падставе грамадзянска-прававога дагавора.
- 2. Лесакарыстальнікі могуць рэалізоўваць і іншыя правы ў адпаведнасці з заканадаўствам.

Артыкул 57. Абавязкі лесакарыстальнікаў

1. Лесакарыстальнікі абавязаны:

- 1.1. выконваць патрабаванні заканадаўства аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў, аб ахове навакольнага асяроддзя;
- 1.2. выконваць умовы, указаныя ў дакументах, на падставе якіх узнікае права лесакарыстання, у тэхналагічных картах, на схемах на ажыццяўленне асобных відаў лесакарыстання;
- 1.3. выкарыстоўваць участкі ляснога фонду ў адпаведнасці з мэтамі, для якіх яны аддаваліся, і ўмовамі, указанымі ў дакументах, на падставе якіх узнікае права лесакарыстання;
- 1.4. праводзіць высечкі лесу спосабамі, якія прадухіляюць узнікненне эрозіі глеб, забяспечваць захаванасць на лесасецы насенных груп, курцін і палос, насенных, плюсавых і іншых дрэў, падлеску, якія не падлягаюць высечцы, захаванасць якіх прадугледжана ў лесавысякальным білеце, ордэры;
- 1.5. не дапускаць пашкоджання або знішчэння лясных насаджэнняў, якія прылягаюць да ўчасткаў ляснога фонду, на якіх яны ажыццяўляюць лесакарыстанне, а ў выпадку іх пашкоджання або знішчэння аднаўляць за свой кошт або кампенсаваць выдаткі на іх аднаўленне юрыдычным асобам, якія вядуць лясную гаспадарку;
- 1.6. забяспечваць захаванасць і прыводзіць за свой кошт у належны стан або кампенсаваць юрыдычным асобам, якія вядуць лясную гаспадарку, выдаткі на прывядзенне ў належны стан парушаных пры лесакарыстанні дарог, мастоў, квартальных прасек і лесагаспадарчых знакаў, а таксама асушальнай сеткі, гідратэхнічных і іншых збудаванняў, водных аб'ектаў, размешчаных у межах ляснога фонду;
- 1.7. у выпадку ўзнікнення ляснога пажару прымаць меры па тушэнні яго і неадкладна паведамляць аб ім юрыдычным асобам, якія вядуць лясную гаспадарку, або органам і падраздзяленням рэспубліканскага органа дзяржаўнага кіравання па надзвычайных сітуацыях або падначаленым яму арганізацыям;
- 1.8. забяспечваць на лесасеках высечку драўнінна-хмызняковай расліннасці, якая падлягае высечкам у адпаведнасці з лесавысякальным білетам, ордэрам, Правіламі высечак лесу ў Рэспубліцы Беларусь;
- 1.9. праводзіць ачыстку лесасек ад парубачных рэшткаў у адпаведнасці з патрабаваннямі, выкладзенымі ў лесавысякальным білеце, ордэры;
- 1.10. прыводзіць участкі ляснога фонду ў стан, прыгодны для лесааднаўлення або іншага мэтавага выкарыстання;

- 1.11. ажыццяўляць перадачу ўчасткаў ляснога фонду юрыдычным асобам, якія вядуць лясную гаспадарку, па сканчэнні тэрміну лесакарыстання, устаноўленага дакументамі, на падставе якіх узнікае права лесакарыстання, а таксама пры спыненні права лесакарыстання ў выпадках, указаных у артыкуле 53 гэтага Кодэкса, у парадку, устаноўленым рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы;
- 1.12. своечасова ўносіць выплаты за лесакарыстанне;
- 1.13. прадстаўляць юрыдычным асобам, якія вядуць лясную гаспадарку, інфармацыю аб лесакарыстанні па форме і ў парадку, устаноўленым рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы;
- 1.14. прымяняць пры лесакарыстанні тэхніку і тэхналогіі, якія забяспечваюць захаванне біялагічнай разнастайнасці, своечасовае ўзнаўленне лясоў, у адпаведнасці з патрабаваннямі, устаноўленымі рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы;
- 1.15. не дапускаць забруджвання лясоў адходамі, хімічнымі і іншымі рэчывамі;
- 1.16. не дапускаць знішчэння сенакосаў і ворываў, размешчаных у межах ляснога фонду;
- 1.17. інфармаваць юрыдычныя асобы, якія вядуць лясную гаспадарку, аб выяўленні ачагоў шкоднікаў і хвароб лясоў, іншых пашкоджаннях лясных насаджэнняў, а таксама аказваць садзейнічанне ў правядзенні мерапрыемстваў па ахове і абароне лясоў;
- 1.18. выконваць патрабаванні (прадпісанні, пастановы) службовых асоб органаў (арганізацый), якія ажыццяўляюць кантроль у галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў, выдадзеныя ў межах іх кампетэнцыі;
- 1.19. кампенсаваць выдаткі юрыдычным асобам, якія вядуць лясную гаспадарку, на прывядзенне ўчасткаў ляснога фонду ў стан, прыгодны для лесааднаўлення або іншага мэтавага выкарыстання, у выпадку, калі выяўленыя пры правядзенні агляду лесасекі парушэнні не ўстаранёны лесакарыстальнікамі.
- 2. Лесакарыстальнікі абавязаны выконваць і іншыя абавязкі, устаноўленыя гэтым Кодэксам і іншымі заканадаўчымі актамі.

Артыкул 58. Абарона і гарантыі праў лесакарыстальнікаў

- 1. Парушаныя правы лесакарыстальнікаў падлягаюць аднаўленню. Урон, прычынены лесакарыстальнікам у сувязі з парушэннем іх праў, падлягае пакрыццю ў парадку, устаноўленым грамадзянскім заканадаўствам.
- 2. Пры спыненні права лесакарыстання на ўчастках ляснога фонду, размешчаных у межах зямельных участкаў, якія адбіраюцца для мэт, не звязаных з вядзеннем лясной гаспадаркі, лесакарыстальнікам для ажыццяўлення лесакарыстання аддаюцца іншыя ўчасткі ляснога фонду, таксацыйная характарыстыка якіх адпавядае той, якую мелі ўчасткі ляснога фонду, на якіх спынена права лесакарыстання.

ГЛАВА 14

АСАБЛІВАСЦІ ВЯДЗЕННЯ ЛЯСНОЙ ГАСПАДАРКІ НА АСОБНЫХ УЧАСТКАХ ЛЯСНОГА ФОНДУ

Артыкул 59. Асаблівасці вядзення лясной гаспадаркі на ўчастках ляснога фонду, якія аддаваліся для патрэб абароны

- 1. На ўчастках ляснога фонду, аддадзеных для патрэб абароны, вядзенне лясной гаспадаркі ажыццяўляецца юрыдычнымі асобамі, якія вядуць лясную гаспадарку, якія знаходзяцца ў падпарадкаванні рэспубліканскага органа дзяржаўнага кіравання, які праводзіць дзяржаўную палітыку ў галіне абароны.
- 2. На ўчастках ляснога фонду, аддадзеных для патрэб абароны, па рашэнні рэспубліканскага органа дзяржаўнага кіравання, які праводзіць дзяржаўную палітыку ў галіне абароны, могуць быць абмежаваны або забаронены асобныя віды лесакарыстання.

Артыкул 60. Асаблівасці вядзення лясной гаспадаркі ў пагранічнай зоне і пагранічнай паласе

1. Рэжым вядзення лясной гаспадаркі ў пагранічнай зоне і пагранічнай паласе, а таксама ў лясах, размешчаных на адлегласці да пяці кіламетраў ад наглядальных і (або) тэхнічных вышак органаў пагранічнай службы, устанаўліваецца рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы па ўзгадненні з рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па забеспячэнні пагранічнай бяспекі.

2. У пагранічнай паласе забараняюцца правядзенне высечак рэканструкцыі, рэканструкцыя малакаштоўных лясных насаджэнняў, нарыхтоўка жывіцы, лесакарыстанне ў мэтах правядзення культурна-аздараўленчых, турыстычных, іншых рэкрэацыйных і (або) спартыўнамасавых, фізкультурна-аздараўленчых і спартыўных мерапрыемстваў, калі іншае не ўстаноўлена заканадаўчымі актамі.

Артыкул 61. Асаблівасці вядзення лясной гаспадаркі на тэрыторыях, якія падвергліся радыеактыўнаму забруджванню ў выніку катастрофы на Чарнобыльскай АЭС

Вядзенне лясной гаспадаркі на тэрыторыях, якія падвергліся радыеактыўнаму забруджванню ў выніку катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, ажыццяўляецца ў адпаведнасці з заканадаўствам аб прававым рэжыме тэрыторый, якія падвергліся радыеактыўнаму забруджванню ў выніку катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, гэтым Кодэксам і правіламі гаспадаркі на вядзення лясной тэрыторыях, якія падвергліся радыеактыўнаму забруджванню ў выніку катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, зацвярджаемымі рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы па ўзгадненні з рэспубліканскім органам дзяржаўнага сітуацыях, рэспубліканскім кіравання надзвычайных па дзяржаўнага кіравання па ахове здароўя, рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па прыродных рэсурсах і ахове навакольнага асяроддзя.

Артыкул 62. Асаблівасці вядзення лясной гаспадаркі на ўчастках ляснога фонду, размешчаных у межах генетычных рэзерватаў, плюсавых насаджэнняў, нармальных лясных насаджэнняў з наяўнасцю плюсавых дрэў

На ўчастках ляснога фонду, размешчаных у межах генетычных рэзерватаў, плюсавых насаджэнняў, нармальных лясных насаджэнняў з наяўнасцю плюсавых дрэў, забараняюцца:

нарыхтоўка драўніны ў парадку правядзення высечак галоўнага карыстання;

правядзенне высечак абнаўлення, фарміравання (перафарміравання) і рэканструкцыі;

нарыхтоўка жывіцы;

пасьба жывёлы;

лесакарыстанне ў мэтах правядзення культурна-аздараўленчых, турыстычных, іншых рэкрэацыйных і (або) спартыўна-масавых, фізкультурна-аздараўленчых і спартыўных мерапрыемстваў.

Артыкул 63. Плантацыйныя лясныя культуры

Парадак стварэння плантацыйных лясных культур, патрабаванні па вырошчванні плантацыйных лясных культур і іх высечках устанаўліваюцца рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы.

ГЛАВА 15

ВОДПУСК ДРАЎНІНЫ НА ПНІ. ПРАВЯДЗЕННЕ ВЫСЕЧАК ЛЕСУ

Артыкул 64. Агульныя патрабаванні пры водпуску драўніны на пні і правядзенні высечак лесу

- 1. Водпуск драўніны на пні ажыццяўляецца на лесасеках, запраектаваных лесаўпарадкавальнымі праектамі для правядзення высечак галоўнага карыстання, прамежкавага карыстання і іншых высечак, калі іншае не ўстаноўлена гэтым Кодэксам.
- 2. Водпуск драўніны на пні ажыццяўляецца юрыдычнымі асобамі, якія вядуць лясную гаспадарку, іх структурнымі падраздзяленнямі (лясніцтвамі) у адпаведнасці з артыкуламі 67 і 68 гэтага Кодэкса.
- 3. Забараняецца высечка (за выключэннем выпадкаў, указаных у частцы другой гэтага пункта) дуба скальнага, піхты белай, бярозы карлікавай, бярозы нізкай, вярбы чарнічнай, вярбы лапландскай, рададэндрана жоўтага, кізільніку чарнаплоднага, жаўтазелю германскага.

Дапускаюцца санітарныя высечкі дрэў і хмызнякоў, указаных у частцы першай гэтага пункта.

- 4. Не дапускаюцца суцэльныя высечкі галоўнага карыстання на:
- 4.1. участках ляснога фонду, размешчаных у ярах, лагчынах, рэкультываваных кар'ерах, на землях (глебах), схільных да воднай і (або) ветравой эрозіі (пяскі, лёсы, асушаныя тарфянікі), а таксама на ўчастках ляснога фонду шырынёй 100 метраў, якія прымыкаюць да іх па перыметры;

- 4.2. участках ляснога фонду з крутасцю схілаў 25 градусаў і болей;
- 4.3. участках ляснога фонду, занятых насаджэннямі клёна вастралістага, вяза, ліпы, ільмы, бераста, бука, бярозы карэльскай, кедра, дугласіі (псеўдатсугі).
- 5. Межы ўчасткаў ляснога фонду, указаных у пункце 4 гэтага артыкула, указваюцца ў картаграфічных матэрыялах лесаўпарадкавальных праектаў і дазвольных дакументах.
- 6. Высечка дрэвастояў хвойных парод на ўчастках ляснога фонду, аддадзеных для нарыхтоўкі жывіцы, забараняецца да заканчэння ўстаноўленага ў лясным білеце тэрміну нарыхтоўкі жывіцы, за выключэннем выпадку, указанага ў пункце 6 артыкула 75 гэтага Кодэкса.

Артыкул 65. Вызначэнне ўзросту высечак лесу

Узрост высечак лесу вызначаецца зыходзячы з катэгорый лясоў, прадуктыўнасці, біялагічных асаблівасцей драўняных парод і ўстанаўліваецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь па прадстаўленні рэспубліканскага органа дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы, па ўзгадненні з рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па прыродных рэсурсах і ахове навакольнага асяроддзя і Нацыянальнай акадэміяй навук Беларусі.

Артыкул 66. Разліковая лесасека

- 1. Разліковая лесасека вызначаецца на падставе лесаўпарадкавальнага праекта па кожнай юрыдычнай асобе, якая вядзе лясную гаспадарку, указанаму ў падпунктах 1.1–1.5 пункта 1 артыкула 20 гэтага Кодэкса, асобна па групах драўняных парод (хвойныя, мяккаліставыя, цвёрдаліставыя) у парадку, устаноўленым рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы.
- 2. Разліковая лесасека зацвярджаецца ў цэлым па рэспубліцы, а таксама па рэспубліканскім органе дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы, рэспубліканскім органе дзяржаўнага кіравання, які праводзіць дзяржаўную палітыку ў галіне абароны, рэспубліканскім органе дзяржаўнага кіравання па адукацыі, Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, Кіраўніцтве справамі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь як сума разліковых лесасек, вызначаных па юрыдычных асобах, якія вядуць лясную гаспадарку, падпарадкаваных гэтым дзяржаўным органам (арганізацыям).

- 3. Разліковая лесасека на чарговы год зацвярджаецца не пазней 1 ліпеня папярэдняга года рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы па ўзгадненні з рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па прыродных рэсурсах і ахове навакольнага асяроддзя і ўводзіцца ў дзеянне з 1 студзеня года, які ідзе следам за годам яе зацвярджэння.
- 4. Пры змяненні меж участкаў ляснога фонду, аддадзеных юрыдычным асобам, якія вядуць лясную гаспадарку, узросту высечак лесу, пры пераводзе лясоў з адной катэгорыі ў іншую, змяненні заканадаўства аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў, у выніку якіх адбыліся змяненні ў запасах спелых і перастойных дрэвастояў, прызначаных для нарыхтоўкі драўніны, разліковая лесасека вызначаецца нанава на падставе ўнесеных змяненняў і (або) дапаўненняў у лесаўпарадкавальны праект, зацвярджаецца і ўводзіцца ў дзеянне ў тэрміны, прадугледжаныя пунктам 3 гэтага артыкула.
- 5. У аб'ём разліковай лесасекі бягучага года не ўключаецца аб'ём разліковай лесасекі, не поўнасцю выкарыстаны за папярэднія гады.

Артыкул 67. Водпуск драўніны на пні для нарыхтоўкі драўніны пры высечках галоўнага карыстання

- 1. Водпуск драўніны на пні для нарыхтоўкі драўніны пры высечках галоўнага карыстання па кожнай юрыдычнай асобе, якая вядзе лясную гаспадарку, групам драўняных парод (хвойныя, мяккаліставыя, цвёрдаліставыя) ажыццяўляецца ў аб'ёме разліковай лесасекі.
- 2. Водпуск драўніны на пні для нарыхтоўкі драўніны пры высечках галоўнага карыстання ў аб'ёме, які перавышае разліковую лесасеку, забараняецца, за выключэннем выпадку, указанага ў пункце 3 гэтага артыкула.
- 3. Дадатковы (звыш разліковай лесасекі на бягучы год) водпуск драўніны на пні для нарыхтоўкі драўніны пры высечках галоўнага карыстання можа ажыццяўляцца ў аб'ёме не поўнасцю выкарыстанай разліковай лесасекі папярэдніх пяці гадоў па хадайніцтве юрыдычнай асобы, якая вядзе лясную гаспадарку, з дазволу рэспубліканскага органа дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы.
- 4. Пры поўным асваенні разліковай лесасекі па вызначанай групе драўняных парод у бягучым годзе і ў папярэднія перыяды (але не больш

чым за пяць апошніх гадоў) рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы з 1 кастрычніка можа быць дазволена лесакарыстальнікам датэрміновая высечка лесу ў аб'ёме да 20 працэнтаў разліковай лесасекі па адпаведнай групе драўняных парод наступнага года.

Артыкул 68. Водпуск драўніны на пні пры правядзенні высечак прамежкавага карыстання і іншых высечак

1. Водпуск драўніны на пні пры правядзенні высечак прамежкавага карыстання дапускаецца ў аб'ёме, прадугледжаным лесаўпарадкавальным праектам.

Аб'ём драўніны, нарыхтаванай пры правядзенні высечак догляду за лясамі, па гадах можа не супадаць з запраектаваным лесаўпарадкавальным праектам штогадовым аб'ёмам драўніны, якая падлягае нарыхтоўцы пры правядзенні такіх высечак.

Аб'ём драўніны, нарыхтаванай пры правядзенні выбарачных санітарных высечак, можа не супадаць з запраектаваным лесаўпарадкавальным праектам аб'ёмам драўніны, якая падлягае нарыхтоўцы пры правядзенні гэтых высечак, і вызначаецца юрыдычнай асобай, якая вядзе лясную гаспадарку, зыходзячы з неабходнасці іх правядзення ў адпаведнасці з санітарнымі правіламі ў лясах Рэспублікі Беларусь.

2. Водпуск драўніны на пні пры правядзенні іншых высечак дапускаецца ў аб'ёмах, якія вызначаюцца юрыдычнай асобай, якая вядзе лясную гаспадарку, зыходзячы з неабходнасці правядзення іншых высечак у адпаведнасці з Правіламі высечак лесу ў Рэспубліцы Беларусь, санітарнымі правіламі ў лясах Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 69. Адвод і таксацыя лесасекі. Перадача лесасекі лесакарыстальніку. Падрыхтоўчыя працы. Замена лесасек

1. Адвод лесасекі для правядзення высечак галоўнага карыстання, прамежкавага карыстання, іншых высечак заключаецца ў вызначэнні плошчы лесасекі і адмежаванні лесасекі на мясцовасці.

Таксацыя лесасекі для правядзення высечак галоўнага карыстання, прамежкавага карыстання, іншых высечак заключаецца ва ўдакладненні яе

таксацыйнай характарыстыкі і вызначэнні аб'ёму драўніны, якая нарыхтоўваецца.

Адвод і таксацыя лесасекі праводзяцца ў адпаведнасці з Правіламі адводу і таксацыі лесасек у лясах Рэспублікі Беларусь.

- 2. Адвод лесасекі не праводзіцца пры:
- 2.1. правядзенні высечак насенных дрэў, якія выканалі сваё прызначэнне, высечак адзінкавых дрэў;
- 2.2. правядзенні высечак догляду за лесам на ўчастках ляснога фонду, адмежаваных натуральнымі контурамі, квартальнымі прасекамі, берагавымі лініямі водных аб'ектаў, лініямі сувязі, электраперадачы або іншымі дакладна пазначанымі на мясцовасці размежавальнымі лініямі, калі ўвесь участак паступае ў высечку;
- 2.3. правядзенні выбарачных санітарных высечак і прыбіранні захламленасці;
- 2.4. высечцы прасек шырынёй менш 10 метраў, правядзенні высечак асобных дрэў на ўчастках ляснога фонду, адведзеных пад размяшчэнне часовых аб'ектаў, высечцы небяспечных у дачыненні аўтамабільных дарог, паветраных ліній сувязі і электраперадачы дрэў;
- 2.5. правядзенні высечак сухастойных, завіслых, ветравальна-бураломных, гнілых дрэў, размешчаных за межамі лесасек уздоўж іх меж і тых, якія пагражаюць падзеннем на лесасеку.
- 3. Перадача лесасекі лесакарыстальніку ажыццяўляецца юрыдычнай асобай, якая вядзе лясную гаспадарку, яе структурным падраздзяленнем (лясніцтвам) са стварэннем акта прыёму-перадачы лесасекі, у якім указваюцца:
- 3.1. месца знаходжання лесасекі (лясніцтва, лясны квартал і (або) таксацыйны выдзел);
- 3.2. аб'ём драўніны, які можа быць нарыхтаваны на лесасецы;
- 3.3. стан лесагаспадарчых дарог, лесагаспадарчых знакаў;
- 3.4. заўвагі лесакарыстальніка па стане лесасекі, яе межах і аб'ёме нарыхтоўкі драўніны.
- 4. Форма акта прыёму-перадачы лесасекі ўстанаўліваецца рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы.
- 5. Лесакарыстальнікі маюць права праводзіць падрыхтоўчыя працы, якія ўключаюць:
- 5.1. падрыхтоўку 50-метровых зон бяспекі вакол часовых аб'ектаў;

- 5.2. высечку і прызямленне небяспечных дрэў (сухастойных, завіслых, ветравальна-бураломных, гнілых) у адпаведнасці з Міжгаліновымі правіламі па ахове працы ў лясной, дрэваапрацоўчай прамысловасці і ў лясной гаспадарцы, зацверджанымі рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання, які праводзіць дзяржаўную палітыку ў галіне працы, і рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы;
- 5.3. высечку лесу на ўчастках ляснога фонду, на якіх прадугледжана ўзвядзенне часовых аб'ектаў, неабходных для ажыццяўлення лесакарыстання, і іх узвядзенне.
- 6. На падрыхтоўчыя працы, звязаныя з высечкай лесу па-за лесасекай, да пачатку іх правядзення выдаецца лесавысякальны білет.
- 7. Юрыдычным асобам, якія вядуць лясную гаспадарку, даецца права са згоды лесакарыстальнікаў пасля аддавання ім лесасек рабіць замену перададзеных ім лесасек, у тым ліку лесасек, высечка ў якіх пачата, на лесасекі на ўчастках ляснога фонду, пашкоджаных у выніку стыхійных бедстваў, шкоднікамі і хваробамі лясоў, у межах участкаў ляснога фонду, якія знаходзяцца ў іх падпарадкаванні. Лесасека лічыцца пачатай высечкай, калі на ёй высечана пяць кубічных метраў драўніны і болей.
- 8. Пры небяспечных прыродных з'явах, стыхійных або іншых бедствах, якія выклікалі пашкоджанне лясных насаджэнняў на значнай плошчы (больш 5000 гектараў) і якія патрабуюць неадкладнай ліквідацыі іх наступстваў шляхам высечкі пашкоджаных лясных насаджэнняў, высечка здаровых лясных насаджэнняў можа быць спынена на перыяд такой ліквідацыі наступстваў па рашэнні Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь, якое прымаецца на падставе хадайніцтва рэспубліканскага органа дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы.
- 9. Пры водпуску лесакарыстальнікам драўніны на пні для нарыхтоўкі дроў у парадку правядзення суцэльных высечак дазваляецца аддаваць ім лесасекі з наяўнасцю на іх не больш 15 працэнтаў дзелавой драўніны.

Артыкул 70. Тэхналагічная карта на распрацоўку лесасекі

1. Тэхналагічная карта на распрацоўку лесасекі (за выключэннем высечак лесу, якія праводзяцца на падставе ордэра, а таксама ў выпадках, указаных у пункце 4 артыкула 40 гэтага Кодэкса) складаецца і зацвярджаецца лесакарыстальнікам па ўзгадненні з юрыдычнай асобай, якая вядзе лясную гаспадарку, да пачатку лесакарыстання.

- 2. Тэхналагічная карта павінна змяшчаць:
- 2.1. характарыстыку лесасекі (лясніцтва, лясны квартал і (або) таксацыйны выдзел, аб'ём драўніны, які можа быць нарыхтаваны, умовы захавання падлеску і жывога наглебавага пакрыцця);
- 2.2. патрабаванні да ачысткі лесасекі;
- 2.3. меры па захаванні біялагічнай разнастайнасці;
- 2.4. патрабаванні да стану лясных насаджэнняў пасля высечак (для несуцэльных высечак);
- 2.5. тэхналогію распрацоўкі лесасекі, уключаючы апісанне правядзення тэхналагічных аперацый, іх чарговасць;
- 2.6. пералік машын і механізмаў, якімі будуць ажыццяўляцца нарыхтоўка, вывазка, складаванне драўніны і перапрацоўка парубачных рэшткаў (пры правядзенні прац па нарыхтоўцы драўніны з дапамогай машын і механізмаў павінна быць пазначана іх узаемадзеянне, адлюстраваны небяспечныя зоны);
- 2.7. схему распрацоўкі лесасекі з адлюстраваннем на ёй лесагаспадарчых дарог, тэхналагічных калідораў, прамежкавых лесапрамысловых складоў, месцаў часовага складавання парубачных рэшткаў, іншых часовых аб'ектаў;
- 2.8. патрабаванні да правядзення прац па нарыхтоўцы драўніны на лесасецы ў адпаведнасці з Міжгаліновымі правіламі па ахове працы ў лясной, дрэваапрацоўчай прамысловасці і ў лясной гаспадарцы.
- 3. Лесакарыстальнік абавязаны азнаёміць з зацверджанай тэхналагічнай картай пад роспіс усіх работнікаў, якім трэба будзе распрацоўваць лесасеку.
- 4. Форма тэхналагічнай карты на распрацоўку лесасекі ўстанаўліваецца рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы.

Артыкул 71. Тэрміны, парадак правядзення высечак лесу і вывазкі нарыхтаванай драўніны

- 1. Высечкі лесу праводзяцца з 1 студзеня па 31 снежня года, у якім выдаюцца лесавысякальны білет, ордэр.
- Вывазка драўніны можа ажыццяўляцца да 15 сакавіка (у Віцебскай вобласці да 15 красавіка) года, які ідзе следам за годам правядзення высечак лесу.
- 2. Пры правядзенні высечак лесу асобы, якія іх ажыццяўляюць, павінны мець пры сабе на лесасецы наступныя дакументы (іх завераныя копіі):

- 2.1. лесавысякальны білет або ордэр;
- 2.2. тэхналагічную карту на распрацоўку лесасекі (за выключэннем высечак лесу, якія праводзяцца на падставе ордэра).
- 3. Юрыдычныя асобы і індывідуальныя прадпрымальнікі, якія аказваюць паслугі, звязаныя з высечкамі лесу (іх прадстаўнікі або работнікі), павінны мець пры сабе на лесасецы наступныя дакументы (іх завераныя копіі):
- 3.1. грамадзянска-прававы дагавор на аказанне паслуг па правядзенні лесагаспадарчых мерапрыемстваў і лесакарыстання;
- 3.2. лесавысякальны білет;
- 3.3. тэхналагічную карту на распрацоўку лесасекі.
- 4. Правядзенне іншых высечак, звязаных з будаўніцтвам і бягучым станам дарог, інжынерных камунікацый, іншых лінейных збудаванняў, аб'ектаў, звязаных з разведкай радовішчаў карысных выкапняў, у адпаведнасці з праектамі будаўніцтва і ўмовамі эксплуатацыі ўказаных аб'ектаў забяспечваецца арганізацыямі, якія ажыццяўляюць будаўніцтва і бягучае ўтрыманне гэтых аб'ектаў.

Правядзенне іншых высечак, звязаных з высечкамі небяспечных у дачыненні аўтамабільных дарог, паветраных ліній сувязі і электраперадачы дрэў, забяспечваецца арганізацыямі, якія абслугоўваюць гэтыя лінейныя збудаванні.

Арганізацыі, якія абслугоўваюць паветраныя лініі сувязі і электраперадачы, пры ліквідацыі аварый праводзяць высечкі небяспечных у дачыненні паветраных ліній сувязі і электраперадачы дрэў, якія паваліліся або якія пагражаюць падзеннем на правады паветраных ліній сувязі і электраперадачы, з пісьмовым паведамленнем на працягу пяці дзён юрыдычным асобам, якія вядуць лясную гаспадарку, аб праведзеных высечках.

Правядзенне высечак лесу, указаных у частках першай і другой гэтага пункта, ажыццяўляецца на падставе лесавысякальных білетаў, выдадзеных да пачатку правядзення высечак лесу, за выключэннем выпадкаў, указаных у пункце 4 артыкула 40 гэтага Кодэкса.

5. Нарыхтаваная драўніна падлягае абмеру, маркіроўцы, уліку ў парадку і ў адпаведнасці з патрабаваннямі, устаноўленымі рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы.

Аб'ём фактычна нарыхтаванай драўніны можа адхіляцца ад аб'ёму, указанага ў лесавысякальным білеце, ордэры. Пры гэтым адхіленне аб'ёму фактычна нарыхтаванай драўніны ад аб'ёму драўніны, указанага ў

лесавысякальным білеце, ордэры, не павінна перавышаць дапушчальных адхіленняў, устаноўленых рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы.

- 6. Вывазка нарыхтаванай драўніны ў выпадку, калі пералік дрэў на лесасецы для вызначэння аб'ёму драўніны, якая падлягае нарыхтоўцы, пры перадачы лесасекі лесакарыстальніку не праводзіўся, дазваляецца пасля абмеру нарыхтаванай драўніны службовай асобай юрыдычнай асобы, якая вядзе лясную гаспадарку, у парадку і ў адпаведнасці з патрабаваннямі, устаноўленымі рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы.
- 7. Нарыхтаваная драўніна лічыцца вывезенай, калі яна перамешчана на прамежкавыя лесапрамысловыя склады, указаныя ў тэхналагічнай карце, або спажыўцу.
- 8. Канкрэтныя тэрміны правядзення высечак лесу і вывазкі драўніны ўказваюцца ў лесавысякальным білеце, ордэры.
- 9. Тэрмін вывазкі драўніны, якая нарыхтоўваецца юрыдычнымі асобамі, якія вядуць лясную гаспадарку, пры правядзенні імі лесагаспадарчых мерапрыемстваў, у лесавысякальных білетах не ўказваецца. Тэрмін вывазу такой драўніны, набытай спажыўцом, устанаўліваецца юрыдычнай асобай, якая вядзе лясную гаспадарку, у дакументах на рэалізацыю драўніны ў залежнасці ад яе колькасці, сезона вывазкі і іншых умоў. Пры гэтым тэрмін вывазкі драўніны, які ўстанаўліваецца, не павінен перавышаць двух месяцаў з дня набыцця гэтай драўніны спажыўцом.
- 10. Калі лесакарыстальнік не вывез нарыхтаваную драўніну ва ўстаноўлены тэрмін і не звярнуўся з пісьмовай просьбай на ўмовах і ў парадку, прадугледжаных пунктам 11 гэтага артыкула, аб даванні адтэрміноўкі на яе вывазку або не правёў прадпісаныя працы ў сувязі з дадзенай адтэрміноўкай, нарыхтаваная і не вывезеная ва ўстаноўлены тэрмін драўніна бязвыплатна паступае ў распараджэнне юрыдычнай асобы, якая вядзе лясную гаспадарку, і выкарыстоўваецца або рэалізуецца ёй ва ўстаноўленым заканадаўствам парадку.
- 11. Лесакарыстальнікі, якія праводзяць высечкі лесу на цяжкадаступных участках ляснога фонду або пры неспрыяльных пагодных умовах, маюць права на адтэрміноўку на правядзенне высечак лесу і (або) вывазку драўніны з лесасек, пачатых высечкай, пры ўмове выканання імі патрабаванняў санітарных правіл у лясах Рэспублікі Беларусь. Пры гэтым заява на даванне адтэрміноўкі на правядзенне высечак лесу і (або) вывазку

драўніны павінна быць пададзена не пазней чым за 15 дзён да сканчэння тэрмінаў заканчэння правядзення высечак лесу і (або) вывазкі драўніны, устаноўленых у лесавысякальным білеце, ордэры.

Юрыдычныя асобы, якія вядуць лясную гаспадарку, на працягу 10 дзён пасля паступлення заявы праводзяць праверку адпаведнасці колькасці драўніны, якая засталася не высечанай (недасек) і (або) не вывезенай ва ўстаноўлены тэрмін, колькасці драўніны, указанай у заяве.

Недасекамі лічацца дрэвы і лесасекі, вызначаныя ў высечку для правядзення суцэльных, палосна-паступовых высечак галоўнага карыстання, а таксама суцэльных санітарных высечак, але не высечаныя ў тэрмін, прадугледжаны ў лесавысякальным білеце, ордэры. Лесасекі, на якія атрымана адтэрміноўка па правядзенні высечак лесу, не з'яўляюцца недасекамі.

Адтэрміноўка на правядзенне высечак лесу і (або) вывазку драўніны даецца юрыдычнай асобай, якая вядзе лясную гаспадарку, да сканчэння тэрмінаў заканчэння правядзення высечак лесу і (або) вывазкі драўніны, устаноўленай у лесавысякальным білеце, ордэры, тэрмінам да 12 месяцаў па пісьмовай заяве лесакарыстальніка.

За даванне адтэрміноўкі на правядзенне высечак лесу і (або) вывазку драўніны лесакарыстальнік выплачвае пеню ў памеры 1,5 працэнты кошту драўніны на пні, разлічанай па таксавым кошце, які дзейнічаў на момант выдачы лесавысякальнага білета, ордэра, не высечанай і (або) не вывезенай ва ўстаноўлены тэрмін, за кожны месяц адтэрміноўкі.

Адзнакі аб даванні адтэрміноўкі на правядзенне высечак лесу і (або) вывазку драўніны робяцца ў лесавысякальным білеце, ордэры ў дзень прыняцця рашэння аб даванні адтэрміноўкі на правядзенне высечак лесу і (або) вывазку драўніны пры ўмове выплаты пені.

12. Лесакарыстальнікі (юрыдычныя асобы і індывідуальныя прадпрымальнікі) на працягу 15 дзён пасля сканчэння тэрміну дзеяння лесавысякальнага білета прадстаўляюць юрыдычным асобам, якія вядуць лясную гаспадарку, даведку, падпісаную кіраўніком лесакарыстальніка, якая змяшчае звесткі аб плошчы, на якой праведзены высечкі лесу, і колькасці нарыхтаванай дзелавой драўніны, у тым ліку па катэгорыях буйнасці (дробная, сярэдняя, буйная), а таксама аб плошчы і аб'ёмах недасекаў па кожным лесавысякальным білеце і кожнай лесасецы, па форме і ў парадку, устаноўленым рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы.

Артыкул 72. Агляд лесасек

1. Агляду падлягаюць лесасекі, на якіх праводзіліся высечкі лесу на падставе лесавысякальнага білета.

Агляд лесасек праводзіцца юрыдычнай асобай, якая вядзе лясную гаспадарку, на працягу 30 дзён:

пасля заканчэння тэрміну дзеяння лесавысякальнага білета або заканчэння высечак лесу і (або) вывазкі драўніны раней тэрмінаў, указаных у лесавысякальным білеце, за выключэннем выпадкаў, указаных у частках трэцяй і чацвёртай гэтага пункта;

з дня спынення права лесакарыстання ў выпадках, указаных у артыкуле 53 гэтага Кодэкса.

Пры прадаўжэнні тэрміну дзеяння лесавысякальнага білета юрыдычная асоба, якая вядзе лясную гаспадарку, праводзіць агляд лесасекі на працягу 30 дзён пасля сканчэння прадоўжанага тэрміну дзеяння лесавысякальнага білета.

У выпадку неспрыяльных пагодных умоў (снежныя заносы, разводдзе, паводкі і інш.), якія выклікалі бездарожжа, агляд лесасекі пераносіцца на іншы час, які вызначаецца юрыдычнай асобай, якая вядзе лясную гаспадарку, па дамоўленасці з лесакарыстальнікам, але не пазней 1 мая года, які ідзе следам за годам заканчэння тэрміну дзеяння лесавысякальнага білета.

2. Аб даце правядзення агляду лесасекі лесакарыстальнік паведамляецца пісьмова юрыдычнай асобай, якая вядзе лясную гаспадарку, не пазней чым за пяць дзён да правядзення агляду.

Калі лесакарыстальнік не прыбыў для ўдзелу ў правядзенні агляду лесасекі, агляд лесасекі праводзіцца юрыдычнай асобай, якая вядзе лясную гаспадарку, самастойна.

3. Па выніках агляду лесасекі складаецца акт агляду лесасекі, які падпісваецца лесакарыстальнікам і юрыдычнай асобай, якая вядзе лясную гаспадарку.

У акт агляду лесасекі ўносяцца звесткі аб колькасці фактычна нарыхтаванай дзелавой драўніны, у тым ліку па катэгорыях буйнасці (дробная, сярэдняя, буйная), і дроў на падставе даведкі лесакарыстальніка, падпісанай яго кіраўніком.

Калі па выніках агляду лесасекі колькасць фактычна нарыхтаванай драўніны перавышае колькасць, указаную ў лесавысякальным білеце, лесакарыстальнік за дадаткова нарыхтаваную ў межах дапушчальных

адхіленняў, устаноўленых рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы, колькасць драўніны робіць даплату па таксавым кошце.

Патрабаванні, выкладзеныя ў акце агляду лесасекі, з'яўляюцца для лесакарыстальніка абавязковымі для выканання.

- 4. У выпадку выяўлення парушэнняў патрабаванняў Правілаў высечак лесу ў Рэспубліцы Беларусь і іншых актаў заканадаўства аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў, аб ахове навакольнага асяроддзя, умоў, указаных у лесавысякальным білеце, тэхналагічнай карце на распрацоўку лесасек, дапушчаных пры правядзенні высечак лясоў, акт агляду лесасекі служыць падставай для пачатку працэсуальных дзеянняў у мэтах прыцягнення лесакарыстальніка да адказнасці ў адпаведнасці з заканадаўчымі актамі.
- праверкі ўстаранення лесакарыстальнікамі выяўленых 5. У мэтах парушэнняў праводзіцца кантрольны агляд лесасекі. У выпадку, калі парушэнні правядзенні выяўленыя агляду лесасекі пры лесакарыстальнікам не ўстаранёны, юрыдычная асоба, якая вядзе лясную гаспадарку, самастойна прыводзіць лесасеку ў стан, прыгодны для лесааднаўлення або іншага мэтавага выкарыстання, і выстаўляе лесакарыстальніку патрабаванне аб пакрыцці панесеных выдаткаў.
- 6. Форма акта агляду лесасекі і парадак агляду лесасекі ўстанаўліваюцца рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы.

Г.ЛАВА 16

НАРЫХТОЎКА ЖЫВІЦЫ

Артыкул 73. Участкі ляснога фонду для нарыхтоўкі жывіны

- 1. Нарыхтоўка жывіцы ажыццяўляецца на ўчастках ляснога фонду, на якіх растуць спелыя і перастойныя сасновыя дрэвастоі.
- 2. Не дапускаецца нарыхтоўка жывіцы ў сасновых дрэвастоях:
- 2.1. участкаў, якія знаходзяцца ў межах ляснога фонду, на якіх у адпаведнасці з артыкулам 19 гэтага Кодэкса нарыхтоўка жывіцы забаронена;
- 2.2. ачагоў, якія знаходзяцца ў межах размнажэння шкоднікаў і хвароб лясоў, да ліквідацыі такіх ачагоў;
- 2.3. аслабленых ляснымі пажарамі, шкоднікамі і хваробамі лясоў;

- 2.4. з прымяненнем стымулятараў выхаду жывіцы на ўчастках ляснога фонду, якія з'яўляюцца месцамі вырастання дзікарослых раслін, якія адносяцца да відаў, уключаных у Чырвоную кнігу Рэспублікі Беларусь, перададзеных пад ахову карыстальнікам зямельных участкаў і (або) водных аб'ектаў;
- 2.5. якія знаходзяцца на забалочаных участках ляснога фонду, з прымяненнем у якасці стымулятара выхаду жывіцы сернай кіслаты;
- 2.6. якія знаходзяцца на ўчастках ляснога фонду, указаных у падпунктах 4.1 і 4.2 пункта 4 артыкула 64 гэтага Кодэкса.

Артыкул 74. Адвод і перадача ўчасткаў ляснога фонду для нарыхтоўкі жывіцы

- 1. Адвод участкаў ляснога фонду для нарыхтоўкі жывіцы заключаецца ў адмежаванні іх на мясцовасці, вызначэнні іх плошчы, удакладненні таксацыйнай характарыстыкі і праводзіцца юрыдычнымі асобамі, якія вядуць лясную гаспадарку, у парадку і ў адпаведнасці з патрабаваннямі, устаноўленымі рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы.
- 2. Перадача ўчасткаў ляснога фонду для нарыхтоўкі жывіцы лесакарыстальнікам ажыццяўляецца юрыдычнымі асобамі, якія вядуць лясную гаспадарку, са стварэннем акта прыёму-перадачы ўчасткаў ляснога фонду для нарыхтоўкі жывіцы.
- 3. У акце прыёму-перадачы ўчасткаў ляснога фонду для нарыхтоўкі жывіцы ўказваюцца:
- 3.1. месца знаходжання ўчасткаў ляснога фонду, аддадзеных для нарыхтоўкі жывіцы (лясніцтва, лясны квартал і (або) таксацыйны выдзел);
- 3.2. аб'ём нарыхтоўкі жывіцы;
- 3.3. стан лесагаспадарчых дарог, лесагаспадарчых знакаў;
- 3.4. заўвагі лесакарыстальніка па стане ўчасткаў ляснога фонду, аддадзеных для нарыхтоўкі жывіцы, іх межах і аб'ёме нарыхтоўкі жывіцы.
- 4. Да акта прыёму-перадачы ўчасткаў ляснога фонду для нарыхтоўкі жывіцы дадаецца карта-схема з пазначанымі межамі ўчасткаў ляснога фонду, аддадзеных для нарыхтоўкі жывіцы.
- 5. Форма акта прыёму-перадачы ўчасткаў ляснога фонду для нарыхтоўкі жывіцы ўстанаўліваецца рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы.

Артыкул 75. Тэрміны і парадак нарыхтоўкі жывіцы

- 1. Тэрміны нарыхтоўкі жывіцы не павінны перавышаць 15 гадоў.
- 2. Участкі ляснога фонду, запраектаваныя лесаўпарадкавальным праектам для паступовай высечкі, перадаюцца для нарыхтоўкі жывіцы за пяць гадоў да першага прыёму высечкі.
- У рознаўзроставых сасновых дрэвастоях, у якіх прадугледжваюцца працягла-паступовыя высечкі, нарыхтоўка жывіцы можа ажыццяўляцца за 10 гадоў да ўказаных высечак. Пры гэтым для нарыхтоўкі жывіцы павінны выкарыстоўвацца толькі дрэвы, якія падлягаюць высечцы ў першы прыём.
- 3. Нарыхтоўка жывіцы ажыццяўляецца ў адпаведнасці з тэхналагічнымі параметрамі нарыхтоўкі жывіцы па тыпавых тэхналагічных схемах.
- 4. Пры нарыхтоўцы жывіцы дазваляецца прымяняць стымулятары выхаду жывіцы.

Не дапускаецца прымяненне на адных і тых жа дрэвах розных стымулятараў выхаду жывіцы на працягу аднаго сезона нарыхтоўкі жывіцы.

Прымяненне стымулятараў выхаду жывіцы павінна ажыццяўляцца ў адпаведнасці з інструкцыямі па іх прымяненні.

- 5. Усе працы па нарыхтоўцы жывіцы павінны завяршацца штогод у тэрмін да 30 лістапада.
- 6. Пры наяўнасці на ўчастку ляснога фонду, які аддаваўся для нарыхтоўкі жывіцы, больш 15 працэнтаў сухастойных дрэў ад іх агульнай колькасці нарыхтоўка жывіцы спыняецца па рашэнні юрыдычнай асобы, якая вядзе лясную гаспадарку, аб спыненні права лесакарыстання на нарыхтоўку жывіцы шляхам анулявання ляснога білета або па рашэнні раённага выканаўчага камітэта (у выпадку аддавання ўчастка ляснога фонду для нарыхтоўкі жывіцы на праве арэнды).
- 7. Парадак нарыхтоўкі жывіцы, нормы працягласці нарыхтоўкі жывіцы, тэхналагічныя параметры нарыхтоўкі жывіцы, тыпавыя тэхналагічныя схемы нарыхтоўкі жывіцы, пералік стымулятараў выхаду жывіцы ўстанаўліваюцца рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы.

Артыкул 76. агляд ўчасткаў ляснога фонду, аддадзеных для нарыхтоўкі жывіцы

- 1. Агляд ўчасткаў ляснога фонду, аддадзеных для нарыхтоўкі жывіцы (далей, калі не ўказана іншае, агляд), праводзіцца юрыдычнай асобай, якая вядзе лясную гаспадарку, якая выдала лясны білет на нарыхтоўку жывіцы, на працягу 30 дзён:
- 1.1. штогод пасля завяршэння прац па нарыхтоўцы жывіцы;
- 1.2. з дня спынення права лесакарыстання ў выпадках, указаных у артыкуле 53 гэтага Кодэкса.
- 2. Аб даце правядзення агляду лесакарыстальнікі паведамляюцца пісьмова юрыдычнай асобай, якая вядзе лясную гаспадарку, якая выдала лясны білет на нарыхтоўку жывіцы, не пазней чым за пяць дзён да правядзення агляду.
- 3. Калі лесакарыстальнік не прыбыў для ўдзелу ў правядзенні агляду, агляд праводзіцца юрыдычнай асобай, якая вядзе лясную гаспадарку, якая выдала лясны білет на нарыхтоўку жывіцы, самастойна, аб чым паведамляецца лесакарыстальніку пісьмова з адпраўленнем на працягу 10 дзён акта агляду ўчасткаў ляснога фонду, аддадзеных для нарыхтоўкі жывіцы (далей, калі не ўказана іншае, акт агляду), складзенага па ўстаноўленай форме.

У акце агляду ўказваюцца звесткі аб колькасці фактычна нарыхтаванай жывіцы на падставе даведкі лесакарыстальніка, падпісанай яго кіраўніком і галоўным бухгалтарам.

Калі па выніках агляду колькасць фактычна нарыхтаванай жывіцы перавышае колькасць, указаную ў лясным білеце на нарыхтоўку жывіцы, лесакарыстальнік за дадаткова нарыхтаваную колькасць жывіцы робіць даплату ў парадку, устаноўленым Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь. Патрабаванні, выкладзеныя ў акце агляду, з'яўляюцца абавязковымі для лесакарыстальніка.

- 4. У выпадку выяўлення парушэнняў патрабаванняў заканадаўства аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў, аб ахове навакольнага асяроддзя, умоў, указаных у лясным білеце, дапушчаных пры нарыхтоўцы жывіцы, акт агляду служыць падставай для пачатку працэсуальных дзеянняў у мэтах прыцягнення лесакарыстальніка да адказнасці ў адпаведнасці з заканадаўчымі актамі.
- 5. У мэтах праверкі ўстаранення лесакарыстальнікамі выяўленых парушэнняў праводзіцца кантрольны агляд, па выніках якога складаецца акт агляду.

6. Парадак агляду ўчасткаў ляснога фонду, аддадзеных для нарыхтоўкі жывіцы, і форма акта агляду ўчасткаў ляснога фонду, аддадзеных для нарыхтоўкі жывіцы, устанаўліваюцца рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы.

ГЛАВА 17

НАРЫХТОЎКА ДРУГАРАДНЫХ ЛЯСНЫХ РЭСУРСАЎ

Артыкул 77. Агульныя патрабаванні пры нарыхтоўцы другарадных лясных рэсурсаў

- 1. Нарыхтоўка другарадных лясных рэсурсаў ажыццяўляецца з улікам абмежаванняў і забарон, устаноўленых гэтым Кодэксам, іншымі актамі заканадаўства аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў, заканадаўствам аб ахове навакольнага асяроддзя і іншым заканадаўствам.
- 2. Нарыхтоўка другарадных лясных рэсурсаў юрыдычнымі асобамі (у тым ліку юрыдычнымі асобамі, якія вядуць лясную гаспадарку) і індывідуальнымі прадпрымальнікамі ажыццяўляецца на падставе ляснога білета ў межах аддадзеных ім участкаў ляснога фонду.

Нарыхтоўка бяросты і галін дрэў грамадзянамі ажыццяўляецца без афармлення ляснога білета.

3. Нарыхтоўка другарадных лясных рэсурсаў на ўчастках ляснога фонду, якія падвергліся радыеактыўнаму забруджванню ў выніку катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, ажыццяўляецца ў адпаведнасці з гэтым Кодэксам, правіламі вядзення лясной гаспадаркі на тэрыторыях, якія падвергліся радыеактыўнаму забруджванню ў выніку катастрофы на Чарнобыльскай АЭС.

Артыкул 78. Нарыхтоўка пнёў і каранёў

- 1. Нарыхтоўка пнёў і каранёў ажыццяўляецца на працягу ўсяго года на ўчастках ляснога фонду, на якіх праведзены высечкі галоўнага карыстання, суцэльныя санітарныя высечкі, да правядзення на гэтых участках прац па лесааднаўленні.
- 2. Нарыхтоўка пнёў і каранёў дапускаецца з прымяненнем любых спосабаў (у тым ліку машынамі з маніпулятарамі, карчавальнікамі бульдозернага тыпу), за выключэннем спосабаў, якія прыводзяць да гібелі, скарачэння

колькасці або парушэння асяроддзя пражывання дзікіх жывёл, вырастання дзікарослых раслін.

- 3. Участкі ляснога фонду для нарыхтоўкі пнёў і каранёў, а таксама спосабы і тэрміны іх нарыхтоўкі вызначаюцца юрыдычнымі асобамі, якія вядуць лясную гаспадарку, у адпаведнасці з патрабаваннямі, устаноўленымі рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы.
- 4. На ўчастак ляснога фонду, які аддаваўся для нарыхтоўкі пнёў і каранёў, лесакарыстальнікам да пачатку нарыхтоўкі пнёў і каранёў складаецца і зацвярджаецца па ўзгадненні з юрыдычнай асобай, якая вядзе лясную гаспадарку, тэхналагічная карта, у якой указваюцца спосабы нарыхтоўкі пнёў і каранёў, месца іх складавання, распалажэнне дарог і тэхналагічных калідораў для вывазкі пнёў і каранёў.
- 5. Парадак пракладкі тэхналагічных калідораў, форма тэхналагічнай карты нарыхтоўкі пнёў і каранёў устанаўліваюцца рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы.

Артыкул 79. Нарыхтоўка бяросты і галін дрэў

- 1. Нарыхтоўка бяросты і галін дрэў ажыццяўляецца:
- 1.1. з высечаных дрэў на лесасеках;
- 1.2. з сухастойных і бураломных дрэў;
- 1.3. з дрэў, якія растуць, запраектаваных лесаўпарадкавальным праектам для высечак лесу (далей у гэтым артыкуле дрэвы, якія растуць), не больш чым за два гады да іх высечкі.
- 2. Нарыхтоўка бяросты і галін з высечаных дрэў на лесасеках дазваляецца на працягу тэрміну карыстання ўчасткамі ляснога фонду, аддадзеных для высечак лесу.

Нарыхтоўка бяросты з сухастойных дрэў, а таксама нарыхтоўка бяросты і галін з бураломных дрэў дазваляюцца на працягу ўсяго года.

Нарыхтоўка бяросты з дрэў, якія растуць, дазваляецца ў перыяд з 1 красавіка па 30 лістапада, а нарыхтоўка галін – на працягу ўсяго года.

3. Нарыхтоўка галін з дрэў, якія растуць, павінна ажыццяўляцца не больш чым на адну трэць кроны дрэва, а бяросты — не больш чым да паловы агульнай вышыні дрэва без пашкоджання лубу.

Артыкул 80. Нарыхтоўка навагодніх дрэў хвойных парод

Нарыхтоўка навагодніх дрэў хвойных парод ажыццяўляецца:

на спецыяльна створаных лясных плантацыях для вырошчвання навагодніх дрэў хвойных парод;

пры правядзенні ўсіх відаў высечак з ліку дрэў, якія не падлягаюць захаванню пасля высечак у адпаведнасці з дазвольнымі дакументамі і Правіламі высечак лесу ў Рэспубліцы Беларусь.

Артыкул 81. Нарыхтоўка яловай серкі

- 1. Нарыхтоўка яловай серкі ажыццяўляецца на ўчастках ляснога фонду, на якіх растуць спелыя і перастойныя дрэвастоі, запраектаваных лесаўпарадкавальным праектам для высечак галоўнага карыстання, не больш чым за пяць гадоў да іх высечкі, а таксама ў дрэвастоях, запраектаваных лесаўпарадкавальным праектам для суцэльнай санітарнай высечкі.
- 2. Нарыхтоўка яловай серкі ажыццяўляецца з дрэў, якія маюць наплывы зацвярдзелай яловай смалы.
- 3. Яловая серка збіраецца тупымі металічнымі, драўлянымі або пластмасавымі прыстасаваннямі (нажамі, спецыяльнымі скрабкамі, лапатачкамі і да т. п.) на працягу ўсяго года. Пры гэтым, каб пазбегнуць пашкоджання лубу і драўніны дрэў, забараняецца праводзіць удары і рабіць засклюдаванні.

Артыкул 82. Нарыхтоўка лубу і кары

Нарыхтоўка лубу ліпы, вярбовай і яловай кары ажыццяўляецца з дрэў: высечаных на лесасеках пры правядзенні ўсіх відаў высечак лесу; якія растуць на ўчастках ляснога фонду, размешчаных у межах зямельнага ўчастка, які адбіраецца для мэт, не звязаных з вядзеннем лясной гаспадаркі.

ГЛАВА 18

ПАБОЧНАЕ ЛЕСАКАРЫСТАННЕ

Артыкул 83. Агульныя патрабаванні пры ажыццяўленні пабочнага лесакарыстання

1. Пабочнае лесакарыстанне ажыццяўляецца з улікам абмежаванняў і забарон, устаноўленых гэтым Кодэксам, іншымі актамі заканадаўства аб

выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў, заканадаўствам аб ахове навакольнага асяроддзя і іншым заканадаўствам.

2. Пабочнае лесакарыстанне юрыдычнымі асобамі (у тым ліку юрыдычнымі асобамі, якія вядуць лясную гаспадарку) і індывідуальнымі прадпрымальнікамі ажыццяўляецца на падставе ляснога білета ў межах аддадзеных ім участкаў ляснога фонду, за выключэннем выпадку, указанага ў частцы другой гэтага пункта.

Нарыхтоўка, збор юрыдычнымі асобамі, якія вядуць лясную гаспадарку, дзікарослых ягад, пладоў, арэхаў, шышак, насення, іншай лясной прадукцыі, вынятка шляхам выкопвання дзікарослых раслін для выкарыстання іх пры ўзнаўленні лясоў не з'яўляюцца пабочным лесакарыстаннем і ажыццяўляюцца без афармлення ляснога білета.

Размяшчэнне вуллёў і пчальнікоў, касьба, пасьба жывёлы грамадзянамі ажыццяўляюцца на падставе ляснога білета ў межах аддадзеных ім участкаў ляснога фонду.

3. Пабочнае лесакарыстанне на ўчастках ляснога фонду, якія падвергліся радыеактыўнаму забруджванню ў выніку катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, ажыццяўляецца ў адпаведнасці з гэтым Кодэксам, правіламі вядзення лясной гаспадаркі на тэрыторыях, якія падвергліся радыеактыўнаму забруджванню ў выніку катастрофы на Чарнобыльскай АЭС.

Артыкул 84. Нарыхтоўка дрэўных сокаў

1. Нарыхтоўка дрэўных сокаў ажыццяўляецца на ўчастках ляснога фонду не раней чым за пяць гадоў да наступлення ўзросту высечак лесу, а таксама на ўчастках ляснога фонду, аддадзеных для высечак галоўнага карыстання.

Нарыхтоўка дрэўных сокаў можа таксама ажыццяўляцца на ўчастках ляснога фонду, на якіх праводзяцца іншыя высечкі і высечкі прамежкавага карыстання, з ліку дрэў, якія падлягаюць высечцы ў адпаведнасці з Правіламі высечак лесу ў Рэспубліцы Беларусь.

- 2. Для нарыхтоўкі дрэўных сокаў падбіраюцца дрэвы дыяметрам 20 сантыметраў і болей.
- 3. Патрабаванні па нарыхтоўцы дрэўных сокаў устанаўліваюцца рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы.

Артыкул 85. Збор дзікарослых ягад і грыбоў

- 1. Збор дзікарослых ягад і грыбоў ажыццяўляецца на любых участках ляснога фонду, за выключэннем участкаў ляснога фонду, на якіх у адпаведнасці з артыкулам 19 гэтага Кодэкса іх збор забаронены.
- 2. Тэрміны пачатку збору брусніц і журавін штогод устанаўліваюцца рашэннямі абласных выканаўчых камітэтаў, інфармацыя аб якіх даводзіцца да ўсеагульнага ведама шляхам яе размяшчэння на іх афіцыйных сайтах у глабальнай камп'ютарнай сетцы Інтэрнэт, у сродках масавай інфармацыі або іншым агульнадаступным спосабам.
- 3. Збор дзікарослых ягад павінен ажыццяўляцца спосабамі і прыстасаваннямі, якія не наносяць шкоды ягаднікам і якія не прыводзяць да іх знішчэння, якія адпавядаюць абавязковым для прытрымлівання патрабаванням, устаноўленым тэхнічнымі нарматыўнымі прававымі актамі ў галіне тэхнічнага нарміравання і стандартызацыі.
- 4. Разгортванне лясной падсцілкі ў мэтах збору грыбоў забараняецца.

Артыкул 86. Збор дзікарослых пладоў і арэхаў

- 1. Збор дзікарослых пладоў яблыні, грушы, рабіны, каліны, шыпшыны, глогу, іншых пладоў, арэхаў арэшніка, якія выкарыстоўваюцца ў якасці харчовых лясных рэсурсаў, ажыццяўляецца на любых участках ляснога фонду, за выключэннем участкаў ляснога фонду, на якіх у адпаведнасці з артыкулам 19 гэтага Кодэкса іх збор забаронены.
- 2. Збор дзікарослых пладоў і арэхаў шляхам высечкі драўнінна-хмызняковай расліннасці і іншымі спосабамі, якія наносяць шкоду драўнінна-хмызняковай расліннасці, на якой гэтыя плады і арэхі растуць, забараняецца.

Артыкул 87. Нарыхтоўка дзікарослых раслін і іх частак

1. Нарыхтоўка дзікарослых раслін, іх лістоў, галін (акрамя галін дрэў), пупышак, кары (акрамя яловай і вярбовай кары), кветак, суквеццяў, насення, спор, каранёў, карэнішч і клубняў (цыбулін), якія выкарыстоўваюцца ў якасці лекавай, тэхнічнай, харчовай, парфумернай і іншай сыравіны, а таксама пладоў, арэхаў, ягад, якія выкарыстоўваюцца ў якасці нехарчовай сыравіны, ажыццяўляецца на любых участках ляснога фонду, за выключэннем участкаў ляснога фонду, на якіх у адпаведнасці з артыкулам 19 гэтага Кодэкса іх нарыхтоўка забаронена.

2. Нарыхтоўка пупышак і кары ажыццяўляецца з высечаных на лесасеках дрэў або зрэзаных галін.

Нарыхтоўка пупышак пачынаецца на стадыі іх набухання (калі пупышачныя лускі яшчэ не пачалі разыходзіцца). Нарыхтоўка пупышак спыняецца, калі іх верхавіны пачынаюць зелянець.

Нарыхтоўка пупышак сасны ажыццяўляецца ў перыяд з 15 лютага па 15 мая.

Нарыхтоўка кары ажыццяўляецца ў перыяд веснавога руху сокаў.

Для нарыхтоўкі кары дапускаецца ссякаць або зразаць галіны хмызнякоў, пакідаючы пянькі вышынёй 10–15 сантыметраў для парасткавага аднаўлення.

- 3. Нарыхтоўка ўсіх надземных частак травяністых раслін ажыццяўляецца ў пачатку цвіцення або пры поўным цвіценні. Надземныя часткі раслін зразаюць вышэй адраўнелай прыземнай часткі, не дапускаючы пашкоджання каранёў.
- 4. Пры нарыхтоўцы лістоў, кветак, суквеццяў, пладоў, пупышак і спор вырываць расліны з коранем забараняецца.
- 5. Нарыхтоўка галін ажыццяўляецца на працягу ўсяго года з прымяненнем механічных і іншых прыстасаванняў (нажа, секатара і да т. п.).
- 6. Нарыхтоўка суквеццяў і кветак ажыццяўляецца ў пачатковай фазе цвіцення шляхам зразання іх механічнымі і іншымі прыстасаваннямі. Пры нарыхтоўцы суквеццяў і кветак пакідаецца не менш 20 працэнтаў раслін ад іх агульнай колькасці на ўчастку ляснога фонду, на якім ажыццяўляецца нарыхтоўка.
- 7. Збор пладоў, арэхаў, ягад і нарыхтоўка насення ажыццяўляюцца ў стане іх спеласці ўручную.
- 8. Нарыхтоўка спор ажыццяўляецца ў перыяд, калі каласкі споравай расліны набываюць жоўтае адценне.
- 9. Нарыхтоўка клубняў (цыбулін), каранёў і карэнішч ажыццяўляецца ў перыяд адмірання надземных частак або ранняй вясной да пачатку вегетацыі. Пры нарыхтоўцы клубняў (цыбулін), каранёў і карэнішч не менш 10 працэнтаў іх пакідаецца ў глебе.
- 10. Нарыхтоўка дзікарослых раслін, якія адносяцца да відаў, якія ўключаны ў Чырвоную кнігу Рэспублікі Беларусь або падпадаюць пад дзеянне міжнародных дагавораў Рэспублікі Беларусь, а таксама якія ўключаны ў пералік нарказмяшчальных раслін і прыроднай нарказмяшчальнай сыравіны, і іх частак забараняецца.

Артыкул 88. Нарыхтоўка моху, збор лясной падсцілкі і апалых лістоў

- 1. Нарыхтоўка моху ажыццяўляецца на ўчастках ляснога фонду, запраектаваных лесаўпарадкавальным праектам для высечак лесу, або ўчастках ляснога фонду, размешчаных у межах зямельных участкаў, якія адбіраюцца для мэт, не звязаных з вядзеннем лясной гаспадаркі.
- 2. Збор лясной падсцілкі ажыццяўляецца на ўчастках ляснога фонду, на якіх растуць спелыя і перастойныя сасновыя і яловыя дрэвастоі з таўшчынёй лясной падсцілкі больш за 5 сантыметраў, запраектаваных лесаўпарадкавальным праектам для суцэльнай высечкі, але не больш чым за тры гады да іх высечкі.

Збор лясной падсцілкі ажыццяўляецца ў канцы вегетацыйнага перыяду. Пры зборы лясной падсцілкі знішчаецца толькі яе верхняя частка, якая не згніла, без паглыблення на ўсю таўшчыню слоя.

Збор усяго слоя падсцілкі дапускаецца на ўчастках ляснога фонду, размешчаных у межах зямельнага ўчастка, які адбіраецца для мэт, не звязаных з вядзеннем лясной гаспадаркі.

- 3. Збор апалых лістоў ажыццяўляецца на ўчастках ляснога фонду, на якіх растуць спелыя, перастойныя і ліставыя дрэвастоі, якія падаспяваюць.
- 4. Нарыхтоўка моху, збор лясной падсцілкі і апалых лістоў забараняюцца:
- 4.1. на ўчастках ляснога фонду, на якіх у адпаведнасці з артыкулам 19 гэтага Кодэкса іх нарыхтоўка, збор забаронены;
- 4.2. у дубровах;
- 4.3. на ўчастках ляснога фонду, размешчаных у межах тэрыторый, якія падвергліся радыеактыўнаму забруджванню ў выніку катастрофы на Чарнобыльскай АЭС.
- 5. Пры нарыхтоўцы моху, зборы лясной падсцілкі і апалых лістоў не дапускаецца пашкоджанне ягаднікаў, дрэў, хмызнякоў, а таксама іх каранёў.

Артыкул 89. Размяшчэнне вуллёў і пчальнікоў

- 1. Вуллі і пчальнікі размяшчаюцца пераважна на ўзлесках лясоў, прагалах і іншых не пакрытых лясамі землях ляснога фонду.
- 2. На ўчастках ляснога фонду, аддадзеных для размяшчэння вуллёў і пчальнікоў, лесакарыстальнікам дазваляюцца размяшчэнне вуллёў і

ўзвядзенне часовых аб'ектаў, прызначаных для абслугоўвання вуллёў і пчальнікоў (захоўвання вуллёў, інвентару і прадуктаў медазбору).

3. Памер, від і характар часовых аб'ектаў вызначаюцца лесакарыстальнікамі па ўзгадненні з юрыдычнымі асобамі, якія вядуць лясную гаспадарку.

Артыкул 90. Касьба

Касьба ажыццяўляецца на не пакрытых лясамі ўчастках ляснога фонду, за выключэннем тых участкаў ляснога фонду, на якіх праведзены працы па ўзнаўленні лясоў.

Артыкул 91. Пасьба жывёлы

- 1. Пасьба жывёлы ажыццяўляецца на ўчастках ляснога фонду, якія вызначаюцца юрыдычнымі асобамі, якія вядуць лясную гаспадарку, з улікам забарон, указаных у пункце 2 гэтага артыкула.
- 2. Пасьба жывёлы забараняецца:
- 2.1. на ўчастках ляснога фонду, на якіх у адпаведнасці з артыкулам 19 гэтага Кодэкса пасьба жывёлы забаронена;
- 2.2. у лясных культурах да дасягнення імі вышыні, якая выключае магчымасць пашкоджання жывёлай іх верхавін, на аб'ектах пастаяннай лесанасеннай базы і селекцыйна-генетычных аб'ектах, а таксама на ўчастках ляснога фонду, дзе праводзяцца лесагаспадарчыя мерапрыемствы па садзейнічанні натуральнаму аднаўленню лясоў;
- 2.3. на высечках і іншых не пакрытых лясамі землях ляснога фонду, запраектаваных лесаўпарадкавальнымі праектамі пад натуральнае аднаўленне хвойных і цвёрдаліставых парод;
- 2.4. на ўчастках ляснога фонду, дзе выпас жывёлы можа пацягнуць эрозію глеб або забалочванне зямель;
- 2.5. без пастуха на неагароджаных пашах, размешчаных у межах ляснога фонду;
- 2.6. з сабакамі на ўчастках ляснога фонду, якія з'яўляюцца паляўнічымі ўгоддзямі, аддадзенымі для вядзення паляўнічай гаспадаркі.
- 3. Пасьба коз у лясах дапускаецца толькі на спецыяльна выдзеленых участках ляснога фонду, спачатку агароджаных лесакарыстальнікамі, якім аддадзены ўчасткі ляснога фонду для пасьбы жывёлы.
- 4. У мэтах аховы пастаяннай лесанасеннай базы, селекцыйна-генетычных аб'ектаў, лясных культур, лясных гадавальнікаў лесакарыстальнікі, якім

аддадзены ўчасткі ляснога фонду для пасьбы жывёлы, абавязаны абгароджваць прагоны для жывёлы і пашы на ўчастках ляснога фонду, указаных юрыдычнымі асобамі, якія вядуць лясную гаспадарку.

5. Нормы выпасу жывёлы на ўчастку ляснога фонду вызначаюцца раённымі выканаўчымі камітэтамі па прадстаўленні юрыдычных асоб, якія вядуць лясную гаспадарку.

Артыкул 92. Нарыхтоўка, збор лекавых і іншых раслін, вырашчаных на пладова-ягадных, арэхаплодных і іншых лясных плантацыях

- 1. Нарыхтоўка, збор лекавых і іншых раслін, вырашчаных на пладоваягадных, арэхаплодных і іншых лясных плантацыях, створаных на землях ляснога фонду, ажыццяўляюцца юрыдычнымі асобамі, якія вядуць лясную гаспадарку.
- 2. Нарыхтоўка, збор лекавых і іншых раслін, вырашчаных на пладоваягадных, арэхаплодных і іншых лясных плантацыях, ажыццяўляюцца без афармлення дазвольных дакументаў.
- 3. Парадак стварэння пладова-ягадных, арэхаплодных і іншых лясных плантацый, патрабаванні па вырошчванні на іх лекавых і іншых раслін, іх нарыхтоўцы і збору ўстанаўліваюцца рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы.

Артыкул 93. Вынятка дзікарослых раслін, якія растуць на землях ляснога фонду

Вынятка дзікарослых раслін, якія растуць на землях ляснога фонду, ажыццяўляецца для наступнага іх выкарыстання ў якасці пасадачнага матэрыялу для азелянення і добраўпарадкавання тэрыторый юрыдычнымі асобамі і індывідуальнымі прадпрымальнікамі на падставе ляснога білета ў прысутнасці прадстаўніка юрыдычнай асобы, якая вядзе лясную гаспадарку.

ГЛАВА 19

КАРЫСТАННЕ ЎЧАСТКАМІ ЛЯСНОГА ФОНДУ Ў НАВУКОВА-ДАСЛЕДЧЫХ, АДУКАЦЫЙНЫХ МЭТАХ, ЛЕСАКАРЫСТАННЕ Ў МЭТАХ ПРАВЯДЗЕННЯ КУЛЬТУРНА-АЗДАРАЎЛЕНЧЫХ, ТУРЫСТЫЧНЫХ, ІНШЫХ РЭКРЭАЦЫЙНЫХ І (АБО)

СПАРТЫЎНА-МАСАВЫХ, ФІЗКУЛЬТУРНА-АЗДАРАЎЛЕНЧЫХ І СПАРТЫЎНЫХ МЕРАПРЫЕМСТВАЎ

Артыкул 94. Карыстанне ўчасткамі ляснога фонду ў навукова-даследчых і адукацыйных мэтах

- 1. Карыстанне ўчасткамі ляснога фонду ў навукова-даследчых і адукацыйных мэтах ажыццяўляецца ў адпаведнасці з рашэннем рэспубліканскага органа дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы, якім могуць устанаўлівацца абмежаванні і забароны на асобныя віды лесакарыстання і (або) лесагаспадарчыя мерапрыемствы, калі яны несумяшчальныя з мэтамі правядзення навукова-даследчых работ і адукацыйнымі мэтамі, вызначанымі дагаворамі на правядзенне навукова-даследчых работ і адукацыйнымі праграмамі.
- 2. Юрыдычныя асобы, якім аддадзены ўчасткі ляснога фонду для лесакарыстання ў навукова-даследчых і адукацыйных мэтах, абавязаны забяспечыць правядзенне навуковых даследаванняў, адукацыйнай дзейнасці ў адпаведнасці з патрабаваннямі гэтага Кодэкса, іншых актаў заканадаўства аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў.

Артыкул 95. Лесакарыстанне ў мэтах правядзення культурна-аздараўленчых, турыстычных, іншых рэкрэацыйных і (або) спартыўна-масавых, фізкультурна-аздараўленчых і спартыўных мерапрыемстваў

Лесакарыстанне ў мэтах правядзення культурна-аздараўленчых, рэкрэацыйных (або) спартыўна-масавых, турыстычных, іншых фізкультурна-аздараўленчых i спартыўных мерапрыемстваў ажыццяўляецца ў адпаведнасці з рашэннем мясцовага выканаўчага і распарадчага органа, якое прымаецца па ўзгадненні з юрыдычнай асобай, якая вядзе лясную гаспадарку, і дагаворам арэнды ўчастка ляснога фонду. 2. На ўчастках ляснога фонду, якія аддадзены для лесакарыстання ў мэтах культурна-аздараўленчых, турыстычных, правядзення рэкрэацыйных і (або) спартыўна-масавых, фізкультурна-аздараўленчых і спартыўных мерапрыемстваў, лесакарыстальнікі праводзяць працы па добраўпарадкаванні гэтых участкаў і размяшчэнні архітэктурных форм пры ўмове прытрымлівання патрабаванняў гэтага Кодэкса, Правілаў пажарнай бяспекі ў лясах Рэспублікі Беларусь і

санітарных правілаў у лясах Рэспублікі Беларусь. Правядзенне такіх прац ажыццяўляецца па ўзгадненні з юрыдычнай асобай, якая вядзе лясную гаспадарку, у падпарадкаванні якой знаходзіцца ўчастак ляснога фонду, які аддаваўся для лесакарыстання ў мэтах правядзення культурна-аздараўленчых, турыстычных, іншых рэкрэацыйных і (або) спартыўнамасавых, фізкультурна-аздараўленчых і спартыўных мерапрыемстваў, на падставе рашэння мясцовага выканаўчага і распарадчага органа аб дазволе на іх правядзенне.

ГЛАВА 20

ДЗЯРЖАЎНЫ ЛЯСНЫ КАДАСТР. МАНІТОРЫНГ ЛЯСОЎ

Артыкул 96. Дзяржаўны лясны кадастр

- 1. Дзяржаўны лясны кадастр з'яўляецца інфармацыйнай сістэмай, якая ўключае інфармацыю аб колькасных, якасных і іншых характарыстыках лясоў, змяненнях, якія адбываюцца ў іх, а таксама інфармацыю аб эканамічнай ацэнцы лясных рэсурсаў, аб'ёме, характары і рэжыме іх выкарыстання.
- 2. Дзяржаўны лясны кадастр вядзецца рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы ў мэтах забеспячэння дзяржаўных органаў, юрыдычных асоб, якія вядуць лясную гаспадарку, лесакарыстальнікаў і іншых зацікаўленых інфармацыяй, якая змяшчаецца ў ім для прыняцця рашэнняў у галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў.
- 3. Парадак вядзення дзяржаўнага ляснога кадастру і выкарыстання яго дадзеных устанаўліваецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 97. Маніторынг лясоў

- 1. Маніторынг лясоў прадстаўляе сабой сістэму рэгулярных назіранняў за станам лясоў, ацэнкі і прагнозу змянення стану лясоў.
- 2. Маніторынг лясоў з'яўляецца відам маніторынгу навакольнага асяроддзя і праводзіцца ў складзе Нацыянальнай сістэмы маніторынгу навакольнага асяроддзя ў Рэспубліцы Беларусь у адпаведнасці з заканадаўствам аб ахове навакольнага асяроддзя.
- 3. Правядзенне назіранняў для мэт маніторынгу лясоў ажыццяўляецца ў пунктах назіранняў дзяржаўнай сеткі маніторынгу лясоў.

4. Парадак правядзення маніторынгу лясоў і выкарыстання яго дадзеных устанаўліваецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

ГЛАВА 21

ДЗЯРЖАЎНАЯ ЛЯСНАЯ АХОВА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Артыкул 98. Дзяржаўная лясная ахова Рэспублікі Беларусь

- 1. Задачамі дзяржаўнай лясной аховы Рэспублікі Беларусь з'яўляюцца забеспячэнне аховы і абароны лясоў, ажыццяўленне кантролю ў галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў.
- 2. Службовыя асобы, на якіх ускладаюцца функцыі дзяржаўнай лясной аховы Рэспублікі Беларусь, ажыццяўляюць паўнамоцтвы ў адпаведнасці з гэтым Кодэксам і Палажэннем аб дзяржаўнай лясной ахове Рэспублікі Беларусь, якое зацвярджаецца Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 99. Службовыя асобы, на якіх ускладаюцца функцыі дзяржаўнай лясной аховы Рэспублікі Беларусь

- 1. У пералік службовых асоб, на якіх ускладаюцца функцыі дзяржаўнай лясной аховы Рэспублікі Беларусь, уваходзяць наступныя службовыя асобы, калі іншае не ўстаноўлена Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь:
- дзяржаўных лесагаспадарчых установах, падпарадкаваных рэспубліканскаму органу дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы, лесагаспадарчых дзяржаўных установах, падпарадкаваных рэспубліканскаму дзяржаўнага кіравання, які праводзіць органу дзяржаўную палітыку ў галіне абароны, на эксперыментальных лясных базах, падпарадкаваных Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, навучальна-доследных лясгасах, падпарадкаваных рэспубліканскаму органу дзяржаўнага кіравання па адукацыі, дзяржаўных прыродаахоўных установах, якія ажыццяўляюць кіраванне запаведнікамі і нацыянальнымі паркамі, лесагаспадарчых арганізацыях, падпарадкаваных Кіраўніцтву справамі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, дзяржаўнай прыродаахоўнай навукова-даследчай установе «Палескі дзяржаўны радыяцыйна-экалагічны запаведнік», падпарадкаваным рэспубліканскаму органу дзяржаўнага кіравання па надзвычайных сітуацыях, арганізацыях, падпарадкаваных

гарадскім (гарадоў абласнога падпарадкавання і г. Мінска) выканаўчым і распарадчым органам, у кампетэнцыю якіх уваходзіць вядзенне лесапаркавай гаспадаркі:

- 1.1.1. кіраўнікі (генеральныя дырэктары, дырэктары, начальнікі) юрыдычных асоб, якія вядуць лясную гаспадарку;
- 1.1.2. галоўныя ляснічыя;
- 1.1.3. дырэктары лесапаляўнічых гаспадарак;
- 1.1.4. намеснікі дырэктара па лясной і паляўнічай гаспадарцы, галоўныя ляснічыя лесапаляўнічай гаспадаркі, лесагаспадарчага прадпрыемства і лесагаспадарчай установы;
- 1.1.5. намеснікі кіраўнікоў арганізацый па навуковай дзейнасці, лясной гаспадарцы;
- 1.1.6. кіраўнікі структурных падраздзяленняў, іх намеснікі, галоўныя, вядучыя інжынеры, інжынеры ўсіх катэгорый і без катэгорыі, галоўныя, вядучыя і іншыя інспектары ўсіх катэгорый і без катэгорыі, якія распараджаюцца пытаннямі аховы і абароны лясоў, паляўнічай гаспадаркі, лесааднаўлення, лясной гаспадаркі, аховы вадаёмаў і іншых прыродных комплексаў і аб'ектаў;
- 1.1.7. ляснічыя;
- 1.1.8. памочнікі ляснічых:
- 1.1.9. начальнікі пажарна-хімічных станцый;
- 1.1.10. начальнікі гадавальнікаў;
- 1.1.11. майстры лесу, інспектары па ахове прыроды, начальнікі ўчасткаў па ахове прыродных комплексаў і аб'ектаў;
- 1.1.12. старшыя леснікі, леснікі, старшыя егеры, егеры, кантралёры кантрольна-прапускных пунктаў;
- 1.2. у дзяржаўных вытворчых лесагаспадарчых аб'яднаннях, падпарадкаваных рэспубліканскаму органу дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы:
- 1.2.1. генеральныя дырэктары;
- 1.2.2. галоўныя ляснічыя;
- 1.2.3. начальнікі структурных падраздзяленняў, іх намеснікі, галоўныя, вядучыя інжынеры, інжынеры ўсіх катэгорый і без катэгорыі, галоўныя, вядучыя і іншыя інспектары ўсіх катэгорый і без катэгорыі, якія распараджаюцца пытаннямі аховы і абароны лясоў, паляўнічай гаспадаркі, лесааднаўлення, лясной гаспадаркі, кантролю ў галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў;

- 1.3. у дзяржаўнай установе па абароне і маніторынгу лесу «Беллесаахова»:
- 1.3.1. дырэктар;
- 1.3.2. галоўны інжынер;
- 1.3.3. начальнікі структурных падраздзяленняў, іх намеснікі, галоўныя, вядучыя інжынеры аддзелаў, інжынеры ўсіх катэгорый і без катэгорыі, якія распараджаюцца пытаннямі вядзення лесапаталагічнага маніторынгу, праектавання і барацьбы са шкоднікамі і хваробамі лясоў;
- 1.4. у цэнтральным апараце рэспубліканскага органа дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы:
- 1.4.1. кіраўнік рэспубліканскага органа дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы;
- 1.4.2. намеснікі кіраўніка рэспубліканскага органа дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы;
- 1.4.3. кіраўнікі структурных падраздзяленняў, іх намеснікі, кансультанты, галоўныя, вядучыя спецыялісты, галоўныя, вядучыя і іншыя інспектары ўсіх катэгорый і без катэгорыі, якія распараджаюцца пытаннямі аховы і абароны лясоў, паляўнічай гаспадаркі, лесааднаўлення, лясной гаспадаркі, кантролю ў галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў;
- 1.5. у дзяржаўнай навуковай установе «Інстытут лесу Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі»:
- 1.5.1. дырэктар інстытута;
- 1.5.2. намеснікі дырэктара, загадчыкі лабараторый, якія распараджаюцца пытаннямі аховы і абароны лясоў, лесааднаўлення.
- 2. Пры выкананні службовых абавязкаў службовыя асобы, на якіх ускладаюцца функцыі дзяржаўнай лясной аховы Рэспублікі Беларусь, абавязаны насіць форменнае адзенне са знакамі адрознення, а таксама мець пры сабе і прад'яўляць па патрабаванні службовае пасведчанне.

Артыкул 100. Паўнамоцтвы службовых асоб, на якіх ускладаюцца функцыі дзяржаўнай лясной аховы Рэспублікі Беларусь

- 1. Службовыя асобы, на якіх ускладаюцца функцыі дзяржаўнай лясной аховы Рэспублікі Беларусь, ажыццяўляюць наступныя паўнамоцтвы, калі іншае не ўстаноўлена Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь:
- 1.1. ажыццяўляюць ахову і абарону лясоў;

- 1.2. ажыццяўляюць праверку дакументаў, на падставе якіх узнікае права лесакарыстання, спыняюць для гэтага ва ўстаноўленым парадку транспартныя сродкі;
- 1.3. абследуюць участкі ляснога фонду на прадмет прытрымлівання ўмоў, указаных у дакументах, на падставе якіх узнікае права лесакарыстання, правядзення лесагаспадарчых мерапрыемстваў у парадку, устаноўленым рэспубліканскім органам дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы;
- 1.4. выдаюць абавязковыя для выканання прадпісанні аб устараненні парушэнняў патрабаванняў заканадаўства аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў, аб ахове навакольнага асяроддзя;
- 1.5. складаюць пратаколы аб адміністрацыйных правапарушэннях, ажыццяўляюць падрыхтоўку і разгляд спраў аб адміністрацыйных правапарушэннях заканадаўства аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў, аб ахове навакольнага асяроддзя ў адпаведнасці з працэсуальна-выканаўчым заканадаўствам аб адміністрацыйных правапарушэннях;
- 1.6. адбіраюць незаконна нарыхтаваную лясную прадукцыю і выкарыстаныя пры гэтым прылады ў грамадзян, юрыдычных асоб, індывідуальных прадпрымальнікаў у выпадку ўстанаўлення фактаў парушэння імі заканадаўства аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў;
- 1.7. уносяць прапановы аб абмежаванні (прыпыненні), спыненні права лесакарыстання ў парадку, устаноўленым заканадаўствам аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў, аб ахове навакольнага асяроддзя, аб кантрольнай (нагляднай) дзейнасці;
- 1.8. носяць, захоўваюць і выкарыстоўваюць пры выкананні службовых абавязкаў зброю і боепрыпасы да яе ў адпаведнасці з заканадаўствам аб зброі, а таксама спецыяльныя сродкі.
- 2. Службовыя асобы, на якіх ускладаюцца функцыі дзяржаўнай лясной аховы Рэспублікі Беларусь, могуць ажыццяўляць і іншыя паўнамоцтвы, прадугледжаныя заканадаўчымі актамі.

ГЛАВА 22

ЭКАНАМІЧНЫ МЕХАНІЗМ АХОВЫ, АБАРОНЫ І ЎЗНАЎЛЕННЯ ЛЯСОЎ, РАЦЫЯНАЛЬНАГА (УСТОЙЛІВАГА) ВЫКАРЫСТАННЯ ЛЯСНЫХ РЭСУРСАЎ

Артыкул 101. Элементы эканамічнага механізма аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў, рацыянальнага (устойлівага) выкарыстання лясных рэсурсаў

Эканамічны механізм аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў, рацыянальнага (устойлівага) выкарыстання лясных рэсурсаў уключае наступныя элементы:

фінансаванне дзяржаўных праграм у галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў;

фінансаванне вядзення лясной гаспадаркі;

устанаўленне выплат за лесакарыстанне;

пакрыццё страт лесагаспадарчай вытворчасці і ўрону, выкліканых (прычыненых) адабраннем зямельных участкаў з зямель ляснога фонду для выкарыстання іх у мэтах, не звязаных з вядзеннем лясной гаспадаркі; устанаўленне мер эканамічнага стымулявання аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў, рацыянальнага (устойлівага) выкарыстання лясных рэсурсаў;

іншыя меры, накіраваныя на ахову, абарону і ўзнаўленне лясоў, рацыянальнае (устойлівае) выкарыстанне лясных рэсурсаў.

Артыкул 102. Фінансаванне дзяржаўных праграм, мерапрыемстваў па вядзенні лясной гаспадаркі

- 1. Фінансаванне дзяржаўных праграм у галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў ажыццяўляецца ў адпаведнасці з бюджэтным заканадаўствам.
- 2. Фінансаванне вядзення лясной гаспадаркі ажыццяўляецца за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту, паступленняў сродкаў ад выплат за лесакарыстанне, ад рэалізацыі лясной прадукцыі, якая атрымліваецца пры ажыццяўленні лесагаспадарчых мерапрыемстваў, і іншых крыніц, не забароненых заканадаўствам.
- 3. Расходы па вядзенні лясной гаспадаркі ўключаюць у сябе расходы па дзяржаўным кіраванні лясамі, правядзенні лесагаспадарчых мерапрыемстваў, будаўніцтве лесагаспадарчых дарог, вядзенні дзяржаўнага ляснога кадастру і маніторынгу лясоў, лесаўпарадкаванні, навукова-даследчых, доследна-канструктарскіх і праектных работах,

забеспячэнні форменным адзеннем, знакамі адрознення службовых асоб, на якіх ускладзены функцыі дзяржаўнай лясной аховы Рэспублікі Беларусь, падрыхтоўцы і перападрыхтоўцы кадраў, а таксама капітальныя расходы.

- 4. Сродкі ад выплат за лесакарыстанне і ад рэалізацыі лясной прадукцыі паступаюць юрыдычным асобам, якія вядуць лясную гаспадарку, і выкарыстоўваюцца імі для фінансавання вядзення лясной гаспадаркі.
- 5. З юрыдычных асоб, якія вядуць лясную гаспадарку, плата за драўніну на пні, якая нарыхтоўваецца пры правядзенні лесагаспадарчых мерапрыемстваў, пабочнае лесакарыстанне не збіраецца.

Артыкул 103. Выплаты за лесакарыстанне

- 1. Лесакарыстанне з'яўляецца платным, за выключэннем выпадкаў, указаных у частках першай і чацвёртай пункта 1 артыкула 44 і пункце 5 артыкула 102 гэтага Кодэкса.
- 2. Выплаты за лесакарыстанне ўключаюць плату за лесакарыстанне і арэндную плату за карыстанне ўчасткам ляснога фонду.
- 3. Памер платы за лесакарыстанне вызначаецца зыходзячы з таксавага кошту, які ўстанаўліваецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь. Памер платы за лесакарыстанне ў выпадку правядзення лясных аўкцыёнаў устанаўліваецца па выніках лясных аўкцыёнаў.
- 4. На ўчастках ляснога фонду, аддадзеных у арэнду для лесакарыстання, акрамя платы за лесакарыстанне, устаноўленай у адпаведнасці з пунктам 3 гэтага артыкула, збіраецца арэндная плата за карыстанне ўчасткам ляснога фонду ў адпаведнасці з артыкулам 47 гэтага Кодэкса.

Артыкул 104. Пакрыццё страт лесагаспадарчай вытворчасці і ўрону

Страты лесагаспадарчай вытворчасці і ўрон, выкліканыя (прычыненыя) адабраннем зямельных участкаў з зямель ляснога фонду для выкарыстання іх у мэтах, не звязаных з вядзеннем лясной гаспадаркі, кампенсуюцца ў парадку, устаноўленым заканадаўствам аб ахове і выкарыстанні зямель.

Артыкул 105. Эканамічнае стымуляванне аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў, рацыянальнага (устойлівага) выкарыстання лясных рэсурсаў

- 1. Эканамічнае стымуляванне аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў, рацыянальнага (устойлівага) выкарыстання лясных рэсурсаў можа ажыццяўляцца шляхам устанаўлення Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь і (або) законамі Рэспублікі Беларусь, калі іншае не ўстаноўлена Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь, юрыдычным асобам, якія вядуць лясную гаспадарку, лесакарыстальнікам мер дзяржаўнай падтрымкі пры правядзенні імі мерапрыемстваў па ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў, мерапрыемстваў, прадугледжаных планамі кіравання прыроднымі тэрыторыямі, якія мерапрыемстваў, асабліва ахоўваюцца, прадугледжаных абавязацельствамі на асобныя прыродныя тэрыторыі, якія падлягаюць спецыяльнай ахове, а таксама ў іншых выпадках, прадугледжаных заканадаўчымі актамі.
- 2. Заканадаўчымі актамі могуць устанаўлівацца і іншыя меры эканамічнага стымулявання аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў, рацыянальнага (устойлівага) выкарыстання лясных рэсурсаў.

ГЛАВА 23

КАНТРОЛЬ У ГАЛІНЕ ВЫКАРЫСТАННЯ, АХОВЫ, АБАРОНЫ І ЎЗНАЎЛЕННЯ ЛЯСОЎ. АДКАЗНАСЦЬ ЗА ПАРУШЭННЕ ЗАКАНАДАЎСТВА АБ ВЫКАРЫСТАННІ, АХОВЕ, АБАРОНЕ І ЎЗНАЎЛЕННІ ЛЯСОЎ. ВЫРАШЭННЕ СПРЭЧАК

Артыкул 106. Кантроль у галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў

- 1. Кантроль у галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў ажыццяўляецца ў адпаведнасці з гэтым Кодэксам, заканадаўствам аб ахове навакольнага асяроддзя, аб кантрольнай (нагляднай) дзейнасці.
- 2. Кантроль у галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў у межах іх паўнамоцтваў ажыццяўляюць:
- 2.1. органы Камітэта дзяржаўнага кантролю Рэспублікі Беларусь;
- 2.2. Кіраўніцтва справамі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь і дзяржаўныя прыродаахоўныя і лесагаспадарчыя арганізацыі, якія знаходзяцца ў падпарадкаванні Кіраўніцтва справамі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь;
- 2.3. рэспубліканскі орган дзяржаўнага кіравання па лясной гаспадарцы і падначаленыя ёй дзяржаўныя вытворчыя лесагаспадарчыя аб'яднанні;
- 2.4. рэспубліканскі орган дзяржаўнага кіравання па прыродных рэсурсах і ахове навакольнага асяроддзя і яго тэрытарыяльныя органы;

- 2.5. Дзяржаўная інспекцыя аховы жывёльнага і расліннага свету пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь;
- 2.6. іншыя дзяржаўныя органы (арганізацыі) у адпаведнасці з заканадаўчымі актамі.
- 3. Службовыя асобы, на якіх ускладаюцца функцыі дзяржаўнай лясной аховы Рэспублікі Беларусь (акрамя службовых асоб арганізацый, указаных у падпункце 2.3 пункта 2 гэтага артыкула), ажыццяўляюць кантроль у галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў шляхам правядзення палявых мерапрыемстваў, маніторынгу і іншых форм кантролю, прадугледжаных заканадаўствам аб кантрольнай (нагляднай) дзейнасці, за выключэннем праверак.

Артыкул 107. Адказнасць за парушэнне заканадаўства аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў

Парушэнне заканадаўства аб выкарыстанні, ахове, абароне і ўзнаўленні лясоў цягне адказнасць у адпаведнасці з заканадаўчымі актамі.

Артыкул 108. Пакрыццё шкоды, прычыненай лясам

- 1. Шкода, прычыненая лясам, падлягае пакрыццю ў даход рэспубліканскага бюджэту ў поўным аб'ёме дабравольна або па рашэнні суда асобай, якая прычыніла яго, у парадку, устаноўленым заканадаўствам аб ахове навакольнага асяроддзя, у адпаведнасці з таксамі для вызначэння памеру пакрыцця шкоды, прычыненай лясам, якія ўстанаўліваюцца Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь.
- 2. Пры немагчымасці вызначэння памеру шкоды, прычыненай лясам, у адпаведнасці з таксамі для вызначэння памеру пакрыцця шкоды, прычыненай лясам, або пры адсутнасці такіх таксаў памер шкоды, прычыненай лясам, вызначаецца па фактычных выдатках на аднаўленне парушанага стану лясоў з улікам панесенага ўрону, у тым ліку ўпушчанай выгады.

Артыкул 109. Адабранне незаконна нарыхтаванай лясной прадукцыі

- 1. Незаконна нарыхтаваная лясная прадукцыя падлягае адабранню і перадачы юрыдычнай асобе, якая вядзе лясную гаспадарку, для яе выкарыстання або рэалізацыі.
- 2. Пры немагчымасці адабрання незаконна нарыхтаванай лясной прадукцыі і (або) эканамічнай немэтазгоднасці яе адабрання, перадачы і рэалізацыі або немагчымасці рэалізацыі спаганяецца кошт незаконна нарыхтаванай лясной прадукцыі ў парадку і памерах, якія вызначаюцца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 110. Вырашэнне спрэчак

Спрэчкі, якія ўзнікаюць у галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў, вырашаюцца ў судовым парадку.

ГЛАВА 24

ЗАКЛЮЧНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

Артыкул 111. Прызнанне страціўшымі сілу некаторых законаў і асобных палажэнняў законаў

У сувязі з прыняццем гэтага Кодэкса прызнаць страціўшымі сілу:

- 1. Лясны кодэкс Рэспублікі Беларусь ад 14 ліпеня 2000 года (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2000 г., № 70, 2/195).
- 2. Закон Рэспублікі Беларусь ад 27 лютага 2004 года «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Лясны кодэкс Рэспублікі Беларусь» (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2004 г., № 39, 2/1020).
- 3. Закон Рэспублікі Беларусь ад 4 жніўня 2004 года «Аб унясенні дапаўненняў і змянення ў Закон Рэспублікі Беларусь «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Лясны кодэкс Рэспублікі Беларусь»» (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2004 г., № 123, 2/1059).
- 4. Артыкул 4 Закона Рэспублікі Беларусь ад 19 ліпеня 2005 года «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у некаторыя заканадаўчыя акты Рэспублікі Беларусь па пытаннях архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці» (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2005 г., № 121, 2/1139).

- 5. Закон Рэспублікі Беларусь ад 11 снежня 2005 года «Аб унясенні дапаўненняў і змяненняў у Лясны кодэкс Рэспублікі Беларусь» (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2005 г., № 196, 2/1163).
- 6. Закон Рэспублікі Беларусь ад 29 чэрвеня 2006 года «Аб унясенні дапаўнення і змяненняў у Лясны кодэкс Рэспублікі Беларусь» (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2006 г., № 106, 2/1229).
- 7. Артыкул 32 Закона Рэспублікі Беларусь ад 29 чэрвеня 2006 года «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у некаторыя законы Рэспублікі Беларусь па пытаннях ліцэнзавання асобных відаў дзейнасці і прызнанні страціўшымі сілу некаторых заканадаўчых актаў Рэспублікі Беларусь» (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2006 г., № 107, 2/1235).
- 8. Артыкул 30 Закона Рэспублікі Беларусь ад 20 ліпеня 2006 года «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у некаторыя законы Рэспублікі Беларусь па пытаннях тэхнічнага нарміравання, стандартызацыі і ацэнкі адпаведнасці патрабаванням тэхнічных нарматыўных прававых актаў у галіне тэхнічнага нарміравання і стандартызацыі» (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2006 г., № 122, 2/1259).
- 9. Артыкул 5 Закона Рэспублікі Беларусь ад 13 чэрвеня 2007 года «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у некаторыя законы Рэспублікі Беларусь у галіне аховы навакольнага асяроддзя і рацыянальнага выкарыстання прыродных рэсурсаў» (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2007 г., № 147, 2/1335).
- 10. Артыкул 10 Закона Рэспублікі Беларусь ад 24 снежня 2007 года «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у некаторыя законы Рэспублікі Беларусь па пытаннях лекавага забеспячэння» (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2008 г., № 3, 2/1396).
- 11. Артыкул 4 Закона Рэспублікі Беларусь ад 10 лістапада 2008 года «Аб унясенні дапаўненняў і змяненняў у некаторыя законы Рэспублікі Беларусь па пытаннях аховы навакольнага асяроддзя і рацыянальнага выкарыстання прыродных рэсурсаў» (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2008 г., № 275, 2/1541).
- 12. Артыкул 5 Закона Рэспублікі Беларусь ад 28 снежня 2009 года «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у некаторыя законы Рэспублікі

Беларусь па пытаннях рэгулявання зямельных адносін» (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2010 г., № 6, 2/1648).

- 13. Артыкул 2 Закона Рэспублікі Беларусь ад 17 мая 2011 года «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у некаторыя законы Рэспублікі Беларусь па пытаннях абыходжання з аб'ектамі расліннага свету» (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2011 г., № 59, 2/1811).
- 14. Артыкул 8 Закона Рэспублікі Беларусь ад 22 снежня 2011 года «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у некаторыя законы Рэспублікі Беларусь» (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2012 г., № 1, 2/1878).

Артыкул 112. Пераходныя палажэнні

- 1. Гэты Кодэкс прымяняецца да адносін у галіне выкарыстання, аховы, абароны і ўзнаўлення лясоў, якія ўзніклі пасля ўступлення яго ў сілу, за выключэннем выпадкаў, указаных у пунктах 3 і 4 гэтага артыкула.
- 2. Да прывядзення заканадаўства ў адпаведнасць з гэтым Кодэксам акты заканадаўства прымяняюцца ў той частцы, у якой яны не супярэчаць гэтаму Кодэксу.
- 3. Дакументы, на падставе якіх узнікае права лесакарыстання, выдадзеныя да ўступлення ў сілу гэтага Кодэкса, дзейнічаюць да заканчэння тэрміну іх дзеяння.
- 4. Лесаўпарадкавальныя праекты, зацверджаныя ва ўстаноўленым парадку да ўступлення ў сілу гэтага Кодэкса, дзейнічаюць да заканчэння тэрміну іх дзеяння. Пры гэтым указаныя лесаўпарадкавальныя праекты павінны быць прыведзены ў адпаведнасць з гэтым Кодэксам да 31 снежня 2020 года.

Артыкул 113. Прывядзенне актаў заканадаўства ў адпаведнасць з гэтым Кодэксам

Савету Міністраў Рэспублікі Беларусь на працягу года:

падрыхтаваць і ўнесці ва ўстаноўленым парадку прапановы аб прывядзенні заканадаўчых актаў у адпаведнасць з гэтым Кодэксам;

прывесці рашэнні Урада Рэспублікі Беларусь у адпаведнасць з гэтым Кодэксам;

забяспечыць прывядзенне рэспубліканскімі органамі дзяржаўнага кіравання, падпарадкаванымі Ураду Рэспублікі Беларусь, іх нарматыўных прававых актаў у адпаведнасць з гэтым Кодэксам;

прыняць іншыя меры па рэалізацыі палажэнняў гэтага Кодэкса.

Артыкул 114. Уступленне ў сілу гэтага Кодэкса

Гэты Кодэкс уступае ў сілу ў наступным парадку:

артыкулы 1–112 – праз год пасля афіцыйнага апублікавання гэтага Кодэкса;

іншыя палажэнні – пасля афіцыйнага апублікавання гэтага Кодэкса.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь

А.Лукашэнка